

ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ
ਰੀਜ਼ਾਇਨਾ
ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ
ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ
ਦੇਣ ਲਈ
ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਗਾਗੋਵਾਲ ਨਾਲ
ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

1 306 520 4313
ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ: 1 403 640 2000

The Punjabi Newspaper

ਪੰਜਾਬੀ ਆਖਬਾਰ

Punjabi Akhbaar

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਹਰਬੰਸ ਬੁੱਟਰ 403 640 2000

Chief Editor : Harbans Buttar

Vol: 12 No: 286 Website : www.punjabiakhbaar.ca Email: editor@punjabiakhbaar.ca Friday, 20 February 2026

ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨਿਖਿਲ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਅੰਡਰਕਵਰ ਏਜੰਟ ਕੋਲ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਰਦੀਪ ਨਿੱਝਰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਸੀ

ਯੂ ਐਸ ਏ (ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਬਿਊਰੋ) ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਿੱਝਰ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਨਾਕਾਮ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹਥਿਆਰਬੰਦਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕ ਨਿੱਝਰ ਨੂੰ 18 ਜੂਨ 2023 ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ 'ਚ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕੋਰਟ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ 19 ਜੂਨ 2023 ਨੂੰ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਅੰਡਰਕਵਰ ਕੋਲ ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲ ਕਬੂਲੀ ਸੀ। ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿੱਝਰ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਜਥੇਬੰਦੀ ਸਿੱਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ (ਐੱਸ ਐੱਫ ਜੇ) ਦੇ ਮੁਖੀ ਪੰਨੂ ਦਾ ਨੇਤਲਾ ਸਾਥੀ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਵਕੀਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਅੰਡਰਕਵਰ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਜੂਨ 2023 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਫੇਰੀ ਮੌਕੇ ਪੰਨੂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਨਾ ਦੇਵੇ। ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਹਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਕਾਸ ਯਾਦਵ ਸਣੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਯਾਦਵ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ

ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨਿਖਿਲ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਡਰੱਗ ਐਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ (ਡੀ ਈ ਏ) ਦੇ ਅੰਡਰਕਵਰ ਏਜੰਟ ਕੋਲ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਵੀ 'ਨਿਸ਼ਾਨੇ' ਉੱਤੇ

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੰਗ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਯਾਦਵ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਗੁਪਤਾ

Nav Immigration Services
Nav Immigration Services
• Student Visa • Worker Visa • Visitor Visa • Supervisa
• Permanent Residency Applications • PR Card Renewal
• Express Entry • Family Sponsorship • Refugee Applications
• Citizenship Applications • LMIA Applications • PNP

Giving my best for your success

Navjeet Kaur
Director, RCIC
(Regulated Canadian Immigration Consultant)

ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਚੰਗੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

306-201-4464
Regina, SK navimmigrationservices@gmail.com

Bullet

Now Hiring

We are hiring Company Drivers & Owner Operators for USA Open Board

SPECIAL OFFER

MUST HAVE

- Clean Driver Abstract and CVOR
- Clear Criminal Search
- Minimum 6 months verifiable experience

- Steady Mileage and Home time
- Bi Week Directly deposit
- Excellent equipment Dedicated to you
- Paid Border cross and waiting time after 2 Hours!

COMPETITIVE GREAT WAGES & REGULAR HOME TIME
COME INTO CHECK OUT OUR FAMILY.
SEE OUR TRUCKS AND MEET OUR TEAM

BULLET EXPRESS INC, 1041 KEARNS CRES, REGINA
info@bulletexpress.ca 306-914-7733/647-221-4700

WE'RE IN THE PEOPLE BUSINESS, WE JUST HAPPEN TO DO MORTGAGES.®

Bob Dhindsa
Mortgage Associate & SK Regional Team Lead
306.596.5047
bob.dhindsa@vinegroup.ca

ਰੀਜ਼ਾਇਨਾ ਅਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਮੌਰਗੇਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਨਾਂਅ

VINE GROUP
MORTGAGE BROKERAGE
LTC. 512011

200 1965 Broad Street, Regina, SK S4P 1Y1

AERO SIGN & PRINT INC.
RELIABLE AND AFFORDABLE
www.aerosign.ca

WHOLESALE CHANNEL LETTERS, LAWN SIGNS & PRINTING

403.764.7000

Email: sales@aerosign.ca 4852 50 Ave NE, Calgary, AB T3J 4L8

DA INDIA CURRY HOUSE
"We take food Seriously"

Dine-In | Pub | Takeout | Catering (Indoor and Outdoor)

ਦਿਖੇ ਮਸਾਲਾ ਲੱਗਿਆ ਚਿਕਨ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

10% Discount ON ONLINE ORDERS

www.daindiacurry.com
Ph: 306-522-1331

806 Victoria Ave, Regina S4N 0R6

H&H TRANSPORTS INC.
1575 PARK STREET, REGINA

ਕਨੇਡਾ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਅਤੇ ਓਨਰ ਅਪਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

Needs Driver for Canada, Prairies and Local Runs
Turn Pikes Runs Health benefits

- Great Mile Rate
- SINP/LMIA ਲਈ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- Home Time on Every Weekend
- Just CAN-USA Runs
- Long and Short Haul

HARRY 306-537-6403
GARRY 306-201-9222

EVERY DAY AUTO SALES LTD

- Cars for Newcomers
- Used cars sale & purchase.
- Many cars available around \$10,000

ਹੁਣ ਹਰ ਕੋਈ ਕਾਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ

306 988 2200
1675 Winnipeg Street, Regina

ਨਾਟਕਕਾਰ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਭਾਵ ਭਿੰਨੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਕੈਲਗਰੀ(ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਬਿਊਰੋ) ਕੈਲਗਰੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੀ ਫਰਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਫਰਵਰੀ 7, 2026 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿਹੋਤਾ ਅਤੇ ਸਰਬਜੀਤ ਉੱਪਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਕੋਸੇ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਾਟਕਕਾਰ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਜੀ ਦੀ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੌਤ ਦੀ ਦੁਖਦਾਈ ਖ਼ਬਰ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨੇਤਾ ਦੱਸਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ 1968 ਵਿੱਚ ਮੈਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਮਾਰਕੈਟ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਤੇ ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਵਰਗੀਆਂ ਕੋਲ ਕਲਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ 'ਟੋਆ' ਤੇ 'ਕੁਦੇਸਣ' ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੇ 'ਨਾਟਸਾਲ' ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚਪਾਏ ਦੇ ਨਾਟਕ ਖੇਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਭਾਵ-ਭਿੰਨੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਵੈਲਟਾਈਨਜ਼ ਡੇ, ਫੈਮਲੀ ਡੇ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਸੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ

ਕੀਤੇ। ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਰਾੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਹ ਲਈ ਹਰ ਦਿਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ 'ਫੈਮਲੀ ਡੇ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੁਖਮੰਦਰ ਗਿੱਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਬ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤੇ ਗੀਤ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਈ। ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ ਨੇ ਪੂਰੀ ਉਮਰ ਹੰਢਾ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਲਈ ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਕਵਿਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸਨੀ ਸਵੈਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਿਅੰਗਮਈ ਹਾਸਰਸ ਰਚਨਾ ਫੈਮਲੀ ਡੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਕੀਤੀ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਅਜੋਕੀ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ 'Democracy is Buy the people, Zar the people, Ozz the people' ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਸੀ ਵਿੱਚੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਦੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਹਰ ਥਾਂ ਪੈਸਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ, ਪ੍ਰਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਚਰਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਂਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਵੇ ਕਿ ਮਾਂ ਕਿਵੇਂ ਬਣਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਗੁਰਦੀਸ਼ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਵੈਲਟਾਈਨ ਤੇ ਫੈਮਲੀ ਡੇ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣਾ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਚੇ ਨੇ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਸੀ ਦੇ ਬਦਲ ਰਹੇ ਸਰੂਪ ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

'ਕਿੰਨਾ ਪਿਆਰਾ ਚਾਨਣ ਸੀ ਦੀਵੇ ਦੀ ਲਾਟ ਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਦਾ ਸੀ ਦਾਦੀ ਦੀ ਬਾਤ ਦਾ' ਰਾਹੀਂ ਆਦਰਸ਼ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦਰਸਾਈ। ਇੰਜ: ਜੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਵੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਜਾਂ ਉੱਚ ਅਫਸਰ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰੀਤ ਸਾਗਰ ਨੇ 'ਨੱਤੀ ਬਣਾਵਾਂ ਕੰਨ ਦੀ, ਜਾਂ ਛਾਪ ਬਣਾ ਉਗਲ ਦੀ ਤੈਨੂੰ ਕਦੇ ਨਾ ਲਾਹਵਾਂ' ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਵੈਲਟਾਈਨਜ਼ ਡੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਅਮਨ ਦੁੱਲਤ ਨੇ ਅਜੋਕੀ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਸੀ ਨੂੰ ਫਲਾਵਾ ਦੱਸਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਪੰਚ-ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਰਸਾਈ। ਸੰਦੀਪ ਰੂਹਵ ਨੇ 'ਬਹੁਤੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ' ਤੇ 'ਵੈਲਟਾਈਨਜ਼ ਡੇ' ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ। ਹਰਮਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਆ ਵੇ ਮਾਰੀ, ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ' ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸਰਬਜੀਤ ਉੱਪਲ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੁੱਫੜ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੇ ਹਾਸਰਸ ਕਵਿਤਾ ਸੁਣਾਈ। ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਨੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਗੀਤ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗਾਇਆ।

Queen's UNIVERSITY

Graduate Diploma in Immigration and Citizenship Law

ਔਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰੋ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ

immigrationdiploma.ca

Sunder Building Supplies Ltd.
We believe in quality

- CRC Roofing Supplies
- Drywall, Insulation
- Sound Control Products
- Stucco, T-Bar Ceiling
- Manufactured Stone
- Steel Studs & Accessories

Stucco Paper Flashing Wiring

Free Estimate BEST Rates

Nirvair Singh Johal 403-690-8700

Bhajan Singh Johal 403-561-0227

3875 - 108th Avenue NE Calgary.

TAJ FURNACE CLEANING
We do Furnace & Carpet Cleaning

ਹੀਟ ਸਿਸਟਮ (ਫਰਨਿਸ) ਦੀ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਹਰ ਸਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਐ !

ਪਰ ਇਹ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਕਿਹੜਾ ਤੁਸੀਂ ਆਪੋ ਈ ਕਰ ਲੈਣੀ ਐ, ਇਹਦੇ ਲਈ ਮਾਹਿਰ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਫਰਨਿਸ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਹਿਰ ਟੀਮ ਮੁਰੰਮਤ ਵੀ

403-672-4500
tajfurnacecleaning@gmail.com
20 Saddleland Crt NE, Calgary AB T3J 5J5

ਆਪਣੇ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਐਪ ਫਰੀ ਡਾਊਨ ਲੋਡ ਕਰੋ

App Store **Play Store**

COLD IRON TRUCK CENTER
SALE LEASING WARRANTY

212 - 6958 76 Ave NW, Edmonton
+1-416-560-2250, +1-780-904-0005
www.coldirontrucks.com

WE BUY, WE SELL TRUCKS & TRAILERS

ਨਾਰਥ ਕੈਲਗਰੀ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ੋਤਮ ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕੀਤਾ

ਜੋ ਅਪਨਾਉਣਯੋਗ ਹਨ - ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਤੇ ਸਚਾਈ, ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ, ਬੋਲਣ ਵਿੱਚ ਮਿਠਾਸ, ਕਿਸੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਕੇ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਅੰਕਤਿਤਵ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਮੂਢਸੂਰਤ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ। ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਪਲਾਹਾ ਅਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਪਲਾਹਾ ਨੇ ਕਮਾਲ ਦੀ ਸੂਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜ ਧਰਿਆ - ਇਕ ਪਿਆਰ ਕਾ ਨਗਮਾ ਹੈ, ਮੌਜੋਂ ਕੀ ਰਵਾਨੀ ਹੈ / ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਔਰ ਕੁਛ ਭੀ ਨਹੀਂ, ਤੇਰੀ ਮੇਰੀ ਕਹਾਨੀ ਹੈ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੰਮੇਹ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਕੰਮੇਹ ਦੀ ਜੋੜੀ ਨੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਇਸ ਗੀਤ ਰਾਹੀਂ ਹੋਰ ਵੀ ਰੌਚਿਕ ਬਣਾਇਆ - ਕਿਆ ਖੂਬ ਲਗਤੀ ਹੋ ਬਤੀ ਸੁੰਦਰ ਲਗਤੀ ਹੋ। ਸੁਖਮੰਦਰ ਗਿੱਲ ਦੇ ਗੀਤ ਨੇ ਹੋਰ ਰੰਗ ਭਰਿਆ - ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇਰੀ ਸੁਹਣਿਆਂ ਪਰ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਕੱਲੀ ਦਾ। ਅਸ਼ੋਕ ਵਰਮਾ ਨੇ ਉਮਰ ਦੇ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹੀ। ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਲੈਂਗਲ ਨੇ ਹਸਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਔਰਤ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕੀਤਾ। ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਵੀ ਹਸਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ - ਪਿਆਰ ਤਾਂ ਆਪੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਕਾਲੀਆ ਨੇ ਗੀਤ ਰਾਹੀਂ ਮਹਿਬੂਬਾ ਨੂੰ ਚੰਦ ਵਰਗੀ ਕਿਹਾ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਬੈਸ ਨੇ ਸੁਖਾਵੇਂ ਘਰੇਲੂ ਮਾਹੌਲ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ। ਤਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ ਨੇ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਕੇ ਔਰਤ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਜਸਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ - ਸੂਈ ਵੇ-ਲੋਕਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਰੌਣਕ ਲਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਕੀ ਸਖੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੋਰਸ ਗੀਤ ਗਾਇਆ- ਤੇਰੀਆਂ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਨੇ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ। ਜਿਸ ਮੁਹਾਰਤ ਨਾਲ ਸੁੱਖੀ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਉਸ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਹੋਈ। ਉਸ ਨੇ ਤਣਾਅ-ਮੁਕਤ, ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਤੋਂ ਜਲੌਅ ਲੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਪਲਾਹਾ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਉਪ੍ਰੰਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਲਜ਼ੀਜ਼ ਭੋਜਨ ਦਾ ਲੁਤਫ਼ ਲਿਆ।

ਕੈਲਗਰੀ(ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਬਿਊਰੋ) ਨਾਰਥ ਕੈਲਗਰੀ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 9 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਵੀਵੋ ਦੇ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ੋਤਮ ਦਾਸ ਭਾਰਦਵਾਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬਰਸੀ ਦਾ ਦਿਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ-ਸੁਮਨ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਪਲਾਹਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਬੂਟਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਿੰਜਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਵਾਲੇ, ਨਿਮਰਤਾ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਵੱਜੋਂ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗਾਜ਼ਰ ਭਾਰਦਵਾਜ ਜੀ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਅਰਜਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ-ਕਦਮਾਂ ਉਪਰ ਚੱਲਣ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੌਢੀ ਦਿਲਾਵਰ ਸਮਰਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਉਦੋਂ ਇਕੱਲੇ-ਇਕੱਲੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਿਆ ਸਗੋਂ ਸੁਚੱਜੀ ਤੇ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਸਦਕਾ ਇਸ ਨੂੰ ਕੈਲਗਰੀ ਦੀ ਵੱਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰੀ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ।

ਜਸਵੀਰ ਸਿਹੋਤਾ ਨੇ ਭਾਰਦਵਾਜ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬੋਲੇ ਜਾਂ ਲਿਖੇ ਕੁੱਝ ਸ਼ੇਅਰ, ਕਾਵਿ-ਟੋਟਕੇ ਅਤੇ ਸਿਆਣਪ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਪਟਾਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਏ। ਜੰਗਪਾਲ ਖੋਸਾ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ੋਤਮ ਦਾਸ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਅਤੇ ਦਿਲਾਵਰ ਸਮਰਾ ਦੀ ਤਿੱਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਥਾ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਅਣਖੋਕ ਜਤਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਲਵਾਈ। ਸਕੱਤਰ ਵੱਜੋਂ ਮੰਚ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰ ਰਹੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੁੱਖੀ ਨੇ ਤਸੱਲੀ ਜਤਾਈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਾਰਦਵਾਜ ਜੀ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਉਪਰ ਪਹਿਰਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦਾ ਵਿਰਸਾ ਸੰਭਾਲ ਗਏ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪਲਾਹਾ ਜੀ ਉਸ ਦੇ ਰੋਲ-ਮਾਡਲ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਕੁਰਾਹੇ ਪੈਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰੂ ਮਾਹੌਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ। ਮਨਦੀਪ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਇਹੋ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ - ਚਾਰ ਦਿਨ ਕੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ, ਬਸ ਚੈਨ ਸੇ ਬਸਰ ਕੀਜੀਏ। ਅਗਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਵੈਲੈਨਟਾਈਨ-ਡੇ ਬਾਰੇ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਪਲਾਹਾ ਜੀ ਨੇ ਕੁੱਝ ਅਸੂਲ ਗਿਣਾਏ

ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਟਰੀ ਪੈਕਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ
(ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਚਲੇਗਾ)
ਕੰਮ ਸਾਰਾ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ
ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਸਟੈਂਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ
ਰਹਿਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪਰਬੰਧ ਹੈ

ਕਲਾਸ 4 ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਵੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ
ਕਾਲ ਕਰੋ:
1 250 319 7263

ਕਰਜ਼ਾ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ
ਸਗੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦੀ ਲੋੜ
ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰਮਨ
ਬੁੱਟਰ ਜਾਂ ਸਿੱਮੀ ਪੰਧੇਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੋ।
403-232-6220

SUPERVISA
Medical Insurance

ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਟੀਮ ਦੇ
ਮੈਂਬਰ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ

SERVICES

- Life Insurance
- Mortgage Insurance
- Critical Illness Insurance
- Disability Insurance

Punjab
Insurance Inc

ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕਰਨ ਵੇਲੇ
ਦੱਸਣਗੇ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਉਹੀ ਮਿਲਣਗੀਆਂ

403 404 3500
sidhu.harpinder@gmail.com

Harpinder Sidhu
REGIONAL MANAGER

Lovepreet Sidhu
REGIONAL MANAGER

ਐਸਾ ਵਰ ਦੇਈਂ ਮਾਲਕਾ, ਪਹਿਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾ ਜਾਣ ਤਰੇੜੇ

ਅਰਪਨ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਮਿਲਣੀ ਮੌਕੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿਹੋਤਾ ਦੇ ਬੋਲ ਗੁੰਜੇ

ਕੈਲਗਰੀ(ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਬਿਊਰੋ) ਅਰਪਨ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਮੀਟਿੰਗ 14 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਕੋਸੇ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗੱਲ, ਜਸਵੀਰ ਸਿਹੋਤਾ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਚਰਨਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਤਰਲੋਕ ਚੁੱਘ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਸਕੱਤਰ ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਜੀਆ-ਆਇਆਂ ਕਹਿਣ ਮਗਰੋਂ ਵੈਲੈਨਟਾਈਨ ਡੇ, ਫੈਮਿਲੀ ਡੇ ਅਤੇ ਬਲੈਕ ਹਿਸਟਰੀ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਬਿ-ਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਬੀਸੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਟੈਬਲਰ ਰਿੱਜ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਨ ਧਾਰ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਭਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਮੈਂਬਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗੱਲ ਨੇ ਗ਼ਦਰੀ ਯੋਧੇ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਧੇ ਕੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਸਮੇਂ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਕਾਇਦੇ-ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਪੈਰੀ ਮਾਹਲ ਨੇ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਦੀਆਂ ਪਰਵਾਸ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਸੁਖਮੰਦਰ ਗਿੱਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਕਈ ਵੰਨਗੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ - ਇਹ ਜੋ ਗੀਤ ਮੇਰੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੇ, ਅਤੇ ਵੈਲੈਨਟਾਈਨ ਡੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੀਤ - **ਕੀ ਦੇਈਏ ਫੁੱਲ ਗੁਲਾਬਾਂ ਦੇ, ਉਹ ਆਪ ਗੁਲਾਬਾਂ ਵਰਗੇ ਐ।** ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨੀਰ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ ਨੇ ਵੈਲੈਨਟਾਈਨ ਡੇ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਉਪਰ ਝਾਤ ਪੁਆਈ। ਜਸਵੀਰ ਸਿਹੋਤਾ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਕਵਿਤਾ ਸੀ - **ਐਸਾ ਵਰ ਦੇਈਂ ਮਾਲਕਾ, ਪਹਿਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾ ਜਾਣ ਤਰੇੜੇ / ਕਿਤੇ ਵੰਡੀਆਂ ਨਾ ਪੈਣ ਸਾਂਝੇ ਰਹਿਣ ਸਦਾ ਵਿਹੜੇ।** ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਚਰਨਦੀਪ ਕੌਰ ਦੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸੁੱਚੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਮਿੱਠੀ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਨਜ਼ਮ ਨੇ ਕਾਵਿ-ਮਈ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭੁੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਗਾਏ ਤਾਜ਼ਾ ਲਿਖੇ ਗੀਤ ਨੇ

ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - **ਸੂਹੇ ਚੀਰੇ ਵਾਲਿਆ ਵੇ ਬੜੇ ਸੂਹਣੇ ਲਗਦੇ ਨੇ, ਚੰਨਾਂ ਤੇਰੀ ਪਗੜੀ ਦੇ ਪੇਚ ਵੇ।** ਜ਼ੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਤਲਖ ਤਜਰਬੇ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਡਿਆਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਣਤਾਈ ਜਤਾਉਣ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਭਾਅ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਫਰਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੁੱਲਟ ਨੇ ਕਈ ਸੱਚੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨਿਘਾਰ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ। ਹਰਮਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੁਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗਜ਼ਲ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ - **ਹਮ ਕੋ ਕਿਸ ਕੋ ਗ਼ਮ ਨੇ ਮਾਰਾ, ਯੇਹ ਕਹਾਨੀ ਫਿਰ ਸਹੀ / ਕਿਸ ਨੇ ਤੋਤਾ ਦਿਲ ਹਮਾਰਾ, ਯੇਹ ਕਹਾਨੀ ਫਿਰ ਸਹੀ।** ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਤੂਰ ਨੇ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਕਾਮਲ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਇਹ ਗੀਤ ਸੁਰ ਅਤੇ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਗਾ ਕੇ ਰੰਗ ਬੰਨ੍ਹਿਆਂ

- **ਕੋਈ ਆਵੇ ਵੇ ਕੋਈ ਆਵੇ / ਚਿਰੋਂ ਵਿੱਚੁੰਨੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁੱਖ ਸੁਨੇਹਾ ਲਿਆਵੇ।** ਤਰਲੋਕ ਚੁੱਘ ਨੇ ਹਸਾਇਆ ਵੀ ਪਰ ਜਿਸ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਾਲ ਸ਼ੇਅਰ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੇ, ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ, ਬਾਜਵਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਮਾਂਗਟ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਵਿੱਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਜਗਦੇਵ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਕੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਭਰਵੀਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਉਸਾਰੂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਲਾਘਾਪੂਰਨ ਤਰਤੀਬ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਚਲਾਈ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਗਲੀ 14 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ।

CUSTOM CABINETS

SPECIALIST IN

CUSTOM KITCHEN, BARS, WASHROOM VANITY,
CLOSET & ALL COMMERCIAL MILL WORK

BUILT GARAGE,
GARAGE DOOR INSTALLATION,
NEW HOUSE FRAMING,
OLD HOUSE EXTENSION & ANY OTHER
ADD ON CONSTRUCTION WORK,
BASEMENT DEVELOPMENT

PROFESSIONAL
CONSTRUCTION LTD.

PAUL SEKHON

403 701 4947, 403 829 5000

www.hmphone.com

ਜੇ ਕੌਸਕੋ ਸਟੋਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੁੱਧ ਵਾਲੀਆਂ ਕੈਨੀਆਂ, ਪੈਪਸੀ, ਕੋਕ, ਜੂਸ, ਲਿਕਰ ਲੈਣ ਚਲੇ ਹੋ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰ ਪਈਆਂ ਖਾਲੀ ਕੈਨੀਆਂ ਅਤੇ ਜੂਸ ਵਾਲੇ ਡੱਬੇ ਵੀ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਲਓ

ਕਿਉਂਕਿ ਬੋਤਲ ਡਿਪੂ ਹੁਣ ਕੈਲਗਰੀ ਵਿੱਚ ਸਟੋਨੀ ਟਰੇਲ ਤੋਂ 17 ਐਵਨਿਊ ਚੈਸਟਰਮੀਅਰ ਵੱਲ ਨਿਕਲਦਿਆਂ ਹੀ ਕੌਸਕੋ ਸਟੋਰ ਦੇ ਬਿਲਕੁੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਖੁੱਲ ਗਿਆ।

ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰਵਾਈਜਰ/ਬੋਤਲ ਸੈਂਟਰ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ

East Hill Bottle Depot Ltd.

Call: 403 975 0128

55 East Hill Blvd (Front of new Costco at 17 ave SE.) Calgary(AB)

ਚੈਸਟਰਮੇਅਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮੀਟ ਖਾਣ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਹੋਰ ਕਿਧਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਚੈਸਟਰਮੀਅਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੇਕਸਾਈਡ ਮੀਟ ਮਸਾਲਾ ਵਾਲੇ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਕੁੱਕ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਮੀਟ, ਮੱਛੀ, ਮੁਰਗਾ, ਬੱਕਰਾ ਘਰ ਲੈਜਾ ਕੇ ਖਾਣ ਲਈ 20 ਕੁ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ

Wings Special

Every Tuesday and Wednesday

Special Discount for Birthdays & Parties

10% OFF

On 3 Labs

ਬੱਕਰੇ ਅਤੇ ਮੁਰਗੇ ਦਾ ਅਚਾਰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਤਿਆਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

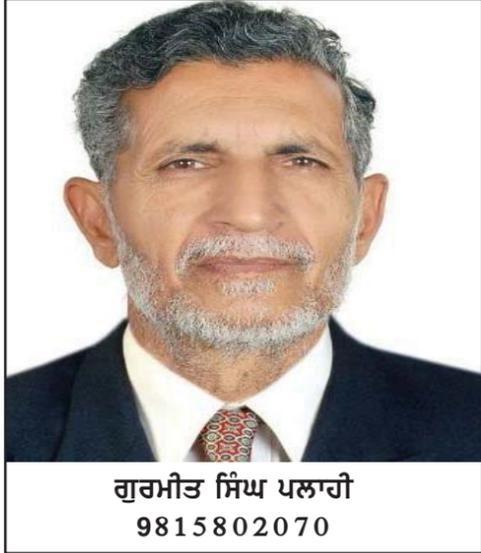
LAKESIDE MEAT MASALA

Now Serving Cooked Marinated Meat, Fish and Chicken

587.470.4000

202, 175 Chestermere Station Way Chestermere, AB T1X 1V2

ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਰਿਫ਼ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ-ਦੇਸ਼ ਦਾ ਬੇਉਮੀਦਾ ਸੁਸਤ ਬਜਟ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ
9815802070

-ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ

ਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਮ ਬਜਟ 2026-27 ਠੰਢੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ, ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਵਧਦੀ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ, ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰਾਅ, ਵਿਆਪਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਠ ਵਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਰੁਪਏ ਦਾ ਭਾਅ ਡਾਲਰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘਟਣ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਤੇ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈ ਰਹੇ ਵੱਡੇ ਪਾੜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਇਹ ਬਜਟ ਅਣਭੱਜ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਸਾਲ 2025-26 ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ, ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਰੱਖਿਆ ਬਜਟ 15 ਫੀਸਦੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ 60,052 ਕਰੋੜ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ, ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਝੜੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਲਗਭਗ 24 ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਬਜਟ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਏਆਈ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਲਾਉਡ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਪਰ ਨਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਉਦਮੀ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਵਸੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪੀ ਸਾਧੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੋਗੁਣੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬਜਟ ਆਖਰ ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਸਿਰਫ਼ ਕਾਜੂ ਅਤੇ ਨਾਰੀਅਲ ਦੀ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ (ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ.) ਬਾਰੇ ਇਕ ਅੱਖਰ ਵੀ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਢਾਂਚਾਗਤ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਹੇਲ ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਭੱਲਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, “ਚੌਥੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਹੋਣ ਦੀ ਆਤਮ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਬੇਉਮੀਦੀ ਹੈ।” ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਰਾਜਨ ਨੇ ਬਜਟ ਦੀ ਸੁਸਤੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਡਾ. ਅਸ਼ੋਕ ਗੁਲਾਟੀ ਨੇ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੌਜੂਦਾ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰੋਹਿਤ ਲਾਂਬਾ ਨੇ ਬਜਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਸੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਾਲਾ ਬਜਟ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਸਰਵੇਖਣ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਤੱਥ ਸਮਝਣਯੋਗ ਹਨ, ਜੋ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਲਗਾਤਾਰ ਘੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਆਪਣਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੀਐਫਸੀਐਫ ਜੀਡੀਪੀ ਦੇ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਫੀਸਦੀ 'ਤੇ ਅਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਪਾੜਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾੜਾ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੀ ਜੋ ਇਹ ਪਾੜਾ ਘਟਾ ਸਕੇ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਿਹਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁੱਟੇ ਗਏ ਬਜਟੀ ਕਦਮ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਵੱਲ ਮੋੜੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਉੱਚ ਵਰਗ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਫ਼ਾਇਦਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ। ਕੈਂਸਰ ਦੀਆਂ 17 ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜ ਖੇਤਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਹੱਥ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਹਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ 50 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 18 ਫੀਸਦੀ ਕਰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਇਵੇਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਟੌਤੀ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ੀਰੋ ਟੈਕਸ ਕਰਨ, ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ 500 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਅਮਰੀਕੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਰਗੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਭਾਰਤ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ।

ਤੀਜਾ ਸੰਕੇਤਕ ਜੀਡੀਪੀ, ਜੋ 2023-24 ਅਤੇ 2024-25 ਵਿੱਚ 12 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ 9.8 ਫੀਸਦੀ ਸੀ, ਹੁਣ 2025-26 ਵਿੱਚ ਘਟ ਕੇ 8 ਫੀਸਦੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਚੌਥਾ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੂਨ 2024 ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਰ 15 ਫੀਸਦੀ ਸੀ। ਲੱਖਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਜੀਡੀਪੀ ਵਿੱਚ 15-16 ਫੀਸਦੀ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਮੈਕ ਇਨ ਇੰਡੀਆ', ਜਿਸ ਦੀ ਗੱਲ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ 8 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਰ ਸਾਰੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਤਦ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਮਿਲੇ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਵਿਰਵਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਪਾੜਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾੜਾ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੀ ਜੋ ਇਹ ਪਾੜਾ ਘਟਾ ਸਕੇ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਿਹਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁੱਟੇ ਗਏ ਬਜਟੀ ਕਦਮ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ,

ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਬਜਟ ਨੂੰ 'ਨਿਰਮਲ ਧਾਰਾ' ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਜਟ ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਤਨਾਅ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਜਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਲੁਭਾਊ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੌਕਰੀਪੇਸ਼ਾ ਅਤੇ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਭਰਿਆ ਬਜਟ ਹੈ। ਇਸ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ।

ਬਜਟ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ, ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਕਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਲਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ “ਭਵਿੱਖੀ ਭਾਰਤ” ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇਸ ਬਜਟ ਨੂੰ “ਅਨੁਠਾ ਬਜਟ” ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਸ ਬਜਟ ਨੂੰ “ਥੱਕੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬਜਟ” ਕਿਹਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜਨਤਾ ਲਈ ਇਹ

ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਖੜੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਹ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਹੁਣ ਤੀਜੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਬਣਨ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਲਈ 2026-27 ਦਾ ਬਜਟ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਜਟ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਸਹਾਇਕ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਅਸਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰਤ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ 1.35 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ 50 ਨਵੇਂ ਆਈ.ਆਈ.ਟੀ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਸਕਿਲ ਇੰਡੀਆ ਲਈ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਵੱਲ ਮੋੜੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਉੱਚ ਵਰਗ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਫ਼ਾਇਦਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ।

ਕੈਂਸਰ ਦੀਆਂ 17 ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜ ਖੇਤਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਹੱਥ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਹਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਹੈ।

ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ-ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਭਾਅ ਵਧਣ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਨੇ ਦੇ ਮੁੱਲ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

ਸੁਸਤ ਬਜਟ ਬੇਉਮੀਦਾ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਪੇਂਡੂ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬਜਟ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਰਿਫ਼ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਰਿਫ਼ ਦਾ ਇੰਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਖੇਤੀ, ਇੰਡਸਟਰੀ, ਵਪਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਲਗਭਗ ਚੁੱਪੀ ਵੱਟ ਲਈ ਗਈ। ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਖਾਮੋਸ਼ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਖੇਤੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਲਈ ਵੱਡੀਆਂ, ਸਸਤੀਆਂ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਵਾਲੀ ਖੇਤੀ ਲਈ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਅਤੇ ਜ਼ੀਰੋ ਟੈਕਸ ਤੇ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਮੰਦਭਾਗੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਜੀਵਨ-ਨਿਰਭਾਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਆਪ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਓ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ
403 640 2000
punjabikhbaar@gmail.com

This disclaimer informs the readers of 'the Punjabi Akhbaar' that the views, thoughts, and opinions expressed in the texts belong solely to their authors, and not necessarily to the author's employer, organization, committee or other group or individual, and the Editor and Publisher of this Newspaper. The concerned companies that advertise in this News Paper are responsible for the content, information, price, warranty, guaranty, quality etc. and not 'the Punjabi Akhbaar'. The Editor reserves the right to edit or not the articles, reports and/or news published herein.
-Editor

ਨੋਟ: “ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ” ਵਿੱਚ ਛਪਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਹੀ ਸਮਝੇ ਜਾਣ, ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਜਾਂ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। “ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ” ਵਿੱਚ ਛਪਦੇ ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ, ਸਬੰਧਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਕੀਮਤ, ਵਾਰੰਟੀ, ਕੁਆਲਿਟੀ, ਸਬੰਧੀ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। “ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ” ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹਰ ਰਚਨਾ, ਰਿਪੋਰਟ, ਜਾਂ ਖਬਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਡਿਟ ਜਾਂ ਨਾ ਆਡਿਟ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।
- ਸੰਪਾਦਕ

ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਕਲਮੀ ਗੁਲਾਬ' ਨੂੰ ਚਿੱਥ ਕੇ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ...

ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਝੰਡ
ਫੋਨ : +1 647 567-9128

ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਉੱਘੇ-ਲੇਖਕ ਡਰਾਇਸ ਬੇਕਨ ਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਭਾਵਨਾਤਮਿਕ 'ਕਥਨ' (ਕੋਟੇਸ਼ਨ) ਹੈ, Some books are to be tasted, others to be swallowed, and some few to be chewed and digested.

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਜ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਕੇਵਲ ਸੁਆਦ ਚੱਖਣ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਈ ਗਲੋਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਚਬਾਉਣ ਤੇ ਪਚਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਕੇਵਲ ਓਪਰੀ ਨਜ਼ਰੇ 'ਵੇਖਣ-ਚਾਖਣ' ਵਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਈ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਓਨੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੱਖਰ-ਅੱਖਰ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਾਲੇ 'ਬੀਟਵੀਨ ਦ ਲਾਈਨਜ਼' (Between the lines) ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

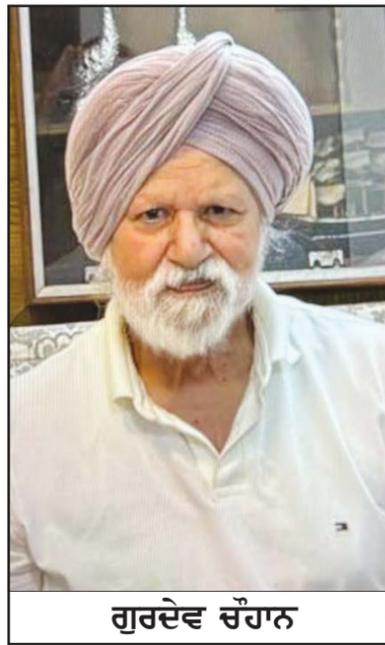
ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਦੀ ਇਹ ਵਾਰਤਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਅਖੀਰਲੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਸਤਰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਮੈਨੂੰ 7-8 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਪਰ ਉਦੋਂ ਕੁਝ ਨਿੱਜੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਸਰਸਰੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਹੀ ਵੇਖ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਆਮ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿੱਠ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਲਿਖਣ ਲਈ ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਧਿਆਨ ਮੰਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਹੋਰ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪਹਿਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਆਸਾਨ ਸਨ। ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਉਹ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ 'ਪੁਸਤਕ-ਗੀਵਿਊ' ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ 'ਚ ਛਪਣ ਲਈ ਭੇਜੇ ਜੋ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰੀਂ ਪਏ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਵੀ ਗਏ।

ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਬਾਰੇ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਕਿ ਕਹਾਣੀ, ਨਾਵਲ, ਸਵੈਜੀਵਨੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦੇ 60-70 ਪੰਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ 'ਚ ਬੜੇ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ 100 ਕੁ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤਾਂ ਇੱਕ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਵਾਰਤਕ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਦੀ ਇਸ ਵਾਰਤਕ ਪੁਸਤਕ ਦੇ 8-10 ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ ਮੈਂ ਇੱਕ ਦਿਨ 'ਚ ਮਸਾਂ ਇੱਕ ਹੀ ਪੜ੍ਹ ਸਕਿਆ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 319 ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਡੇਢ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸਤਰਾਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਬਾਰੇ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਚ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਤੇ ਵੰਨ-ਸਵੰਨਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ਣ ਦਾ ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਹੁਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਵਿਲੱਖਣ ਤਰੀਕਾ ਤੇ ਸਲੀਕਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਅਹਿਮ ਹਸਤਾਖਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਨਿੱਕੀਆਂ

ਬੇੜੀਆਂ ਨਿੱਕੇ ਚੱਪੂ', 'ਮੱਕੀ ਦਾ ਗੀਤ', 'ਦਿੱਭ ਦੇ ਸਿੱਟੇ', 'ਸਪਤਕ', 'ਅਕਸਮਾਤ', ਵਾਰਤਕ ਦੀਆਂ ਦੋ 'ਆਸ ਪਾਸ' ਤੇ 'ਚਸਮਦੀਦ' ਅਤੇ ਹਾਸ-ਵਿਅੰਗ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਕੁੱਤਾ', 'ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਗੁਲਾਬ' ਤੇ 'ਦੇਸੀ ਮੁਰਗ ਵਲਾਇਤੀ ਬਾਂਗ' ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰੀਂ ਚੜ੍ਹ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੌਲਿਕ ਸਾਹਿਤਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੇਖਕ ਨੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਸਤਕ 'ਬੁੱਧ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ' ਵੀ ਛਪਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ 'ਚ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਥੇ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਤੇ ਬਹੁ-ਭਾਸ਼ਾਈ ਲੇਖਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਮਿਆਰੀ ਤਿਆਰੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਸਾਉਥ ਏਸ਼ੀਅਨ ਅਨਸਾਂਬਲ' ਵੀ ਕਈ ਸਾਲ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹੱਥਲੀ ਪੁਸਤਕ 'ਕਲਮੀ ਗੁਲਾਬ' ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੇਖਕਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ, ਭੂਸ਼ਨ ਧਿਆਨਪੁਰੀ, ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ, ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ, ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ, ਪਟਿਆਲੇ ਵਾਲੇ 'ਲਾਲੀ ਬਾਬਾ', ਸੁਰਜਨ ਜ਼ੀਰਵੀ, ਹਰਭਜਨ ਹਲਵਾਰਵੀ, ਗੁਰਬਚਨ, ਡਾ. ਸੁਖਪਾਲ, ਗੁਰਬਚਨ, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ,

ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ

ਆਦਿ ਨਾਲ ਬਿਤਾਏ ਹੋਏ ਖੂਬਸੂਰਤ ਪਲਾਂ ਤੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਵੱਲੋਂ ਦਿਲਚਸਪ ਸ਼ਬਦ-ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਖੂਬੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਬਰੋਪਟਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਬਲਰਾਜ ਚੀਮਾ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨੂੰ 'ਚਾਚੇ ਚੀਮੇ ਦਾ ਬੁਝਾਰਾ' ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਣਖੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਵਲ 'ਚ ਵਸਾਏ ਗਏ ਪਿੰਡ 'ਕੋਠੇ ਖੜਕ ਸਿੰਘ' ਨਾਂ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਖੂਬੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੇਖਕ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਬਾਪ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ 'ਚਾਚਾ' ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ (ਚਾਚੀ) ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਤੇ ਲੇਖਿਕਾ ਅਰੁਨਧੁਤੀ ਰੌਏ ਨੂੰ ਉਹ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗਰਮ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲਿਖਤਾਂ ਕਰਕੇ 'ਅੱਗ ਦੀ ਪੁਤਲੀ' ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਪਾਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਵੰਨਗੀ 'ਹਾਈਕੂ' ਬਾਰੇ ਗੁਲ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਹਾਈਕੂ-ਪੁਸਤਕ 'ਨਿੱਕੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਨਿੱਕੇ ਚੱਪੂ' ਬਾਰੇ ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈਕੂ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਆਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਹਾਈਕੂ ਲਿਖਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ, ਉੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਚਣਹਾਰਿਆਂ 'ਬਾਸ਼ੋ', 'ਸ਼ੀਕੀ', 'ਬੂਸਨ', 'ਈਸ਼ਾ', 'ਸ਼ੋਗਾ', 'ਕਿਓਰੀ', 'ਸੈਬੀ' ਅਤੇ ਔਟਵਾ ਰਹਿੰਦੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਹਾਈਕੂ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ' ਅਮਰਜੀਤ ਸਾਬੀ, ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੇ ਗਏ 'ਹਾਈਕੂਆਂ' ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਮਿਸਾਲਾਂ ਵੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ/ਕਵਿੱਤਰੀਆਂ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ, ਸ਼ਾਇਰ ਮਲਵਿੰਦਰ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲੰਮੀਆਂ-ਚੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਇੰਟਰਵਿਊਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੁਸਤਕ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਹਾਸ-ਵਿਅੰਗ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ

ਦੋ ਆਰਟੀਕਲ 'ਚੋਣਾਂ: ਦੇਸੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ' ਤੇ 'ਚੋਣ-ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਹੱਟੀ' ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸ਼ੇਰ, ਇਹ ਤਾਂ ਹੋਈ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਤੇ ਵੰਨ-ਸਵੰਨਤਾ ਦੀ ਗੱਲ। ਹੁਣ ਜ਼ਰਾ ਇਸਦੀ ਵੰਨ-ਸਵੰਨੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵੱਲ ਵੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਧਿਆਨ ਮਾਰ ਲਈਏ, ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕੁਝ ਜ਼ਿਕਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਆਰਟੀਕਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਬਾਰੇ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ ਉਦੋਂ ਹਰੇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਲੇਖਕ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਦਿਲਚਸਪ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਕਦੇ ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਚਲੇ ਜਾਂਦਾ, ਕਦੇ ਕੋਈ ਲੇਖਕ ਦੋਸਤ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਤਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਣਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਸਾਹਿਤਕ ਫੰਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਥੇ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ। ਬਹੁਤੀ ਵੇਰ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰੇਮਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨੇੜਤਾ ਦਾ ਰੋਅਬ ਪਾਉਣ ਲਈ ਲੈ ਜਾਂਦੇ। (ਪੰਨਾ-14)

ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਕਈ ਵਾਰ 'ਨਾਗਮਣੀ' ਵਿਚ ਛਪਣ ਵਾਲੇ ਮੈਟਰ ਲਈ 'ਸਹਿਯੋਗ' ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਅੰਕਾਂ 'ਕਾਲੇ ਤਿਲੀਅਰ', 'ਦੇਖ ਕਬੀਰਾ' ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ, ਜਿਸ

ਅਤੇ ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਹਾਲਾਤ ਸਾਂਵੇਂ-ਪੱਧਰੇ ਹੋ ਸਕੇ। (ਪੰਨਾ-20)

ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਦੀ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਵਾਕਫ਼ੀਅਤ ਬਾਹਰੀ ਨਾਲੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਲਹਿਜਾ ਵੱਧ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਸਪਾਟ ਦਾ ਕਵੀ ਨਹੀਂ; ਉਹ ਵਿਸਤਾਰ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ, ਡੂੰਘ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ, ਪਸਰੀ ਹੋਈ ਜਟਿਲਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹੱਸਵਾਦੀ ਲਹਿਜੇ ਵਿੱਚ ਤੁਰਦਾ ਹੈ। (ਪੰਨਾ-29)

ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਨਾਲ ਲੇਖਕ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉੱਥੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਤੇ ਭੂਸ਼ਨ ਸ਼ਿਵ ਦੇ 21 ਸੈਕਟਰ ਵਾਲੇ ਘਰ ਉਸਦੀ ਨਵੀਂ ਛਪੀ ਕਿਤਾਬ 'ਮੈਂ ਤੇ ਮੈਂ' ਦੇਣ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਅਦ 'ਚ 'ਪਿਆਲੇ ਦੀ ਸਾਂਝ' ਕਰਕੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨੇੜਤਾ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਸ਼ਿਵ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬੜੇ ਭਾਵਨਾਤਮਿਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਕੁਝ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਯਾਦ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਤਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਹ ਭੁੱਲ ਵੀ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਨਜ਼ਮ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਆਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਲਸਿਵ ਕੁਝ ਵੀ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਬਸ ਬਿੱਟ-ਬਿੱਟ ਵੇਖ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਦੇ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਮੋਟਾ ਹੁੰਝ ਨਿਕਲ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਦੀ ਇੱਕ ਤੋੜ ਵਿੱਚ ਅਟਕ ਗਿਆ। (ਪੰਨਾ-38)

ਭੂਸ਼ਨ ਧਿਆਨਪੁਰੀ (ਅਸਲ ਨਾਂ ਬੇਨਤੀ ਸਰੂਪ ਸ਼ਰਮਾ) ਬਾਰੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਭੂਸ਼ਨ ਪੀੜਾ ਜੱਟਾਂ ਵਾਂਗ ਹੈ ਪਰ ਪਿਲਾਉਣ ਤੋਂ ਠੇਠ ਬਾਣੀਏ ਵਾਂਗ ਭੱਜਦਾ ਹੈ। ਲਤੀਫ਼ ਘੜਦਾ ਹੈ, ਸਮਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਦੇ ਲਤੀਫ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਕੀ ਦੇ ਮੁਰਮੁਰਿਆਂ ਦੀ ਕੜਾਕੇਦਾਰ ਤਾਜ਼ਗੀ ਤੇ ਸਵਾਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਪੰਨਾ-39)

ਉਸ ਦੀ ਪੈਰੋਡੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭੂਸ਼ਨ ਵੇਖਣ ਨੂੰ, ਬੰਦਾ ਘੱਟ ਅਤੇ 'ਪੈਰੋਡੀ' ਵੱਧ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪੈਰੋਡੀਆਂ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਹੀ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁੱਟ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਆਖੇ ਤੇਜਵੰਤ ਨੂੰ, ਮੇਰੇ ਵਾਲਾ ਹਾਲ ਹੋਣਾ ਤੇਰਾ ਅੰਤ ਨੂੰ।

ਆਖ ਭੱਠੀ ਵਾਲੀ ਨੂੰ, ਨੀ ਪੀੜਾਂ ਦਾ ਪਰਾਗਾ ਮੇਰਾ, ਸਾੜ ਕੇ ਸਵਾਹ ਕਰ ਦੇ। (ਪੰਨਾ-44)

ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਬਾਰੇ ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਜਦ ਤੋਂ ਦੋਹਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਸਾਂਝੀ ਕਾਵ-ਪੁਸਤਕ 'ਲੀਲਾ' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਸਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤਾਂ ਛੋਟੇ ਅਹਿਸਾਸਾਂ ਅਤੇ ਭਾਵ-ਚਿਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਹੈ, ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਅਮੁੱਕ ਅਤੇ ਅਤੁੱਟ ਵਿਰਾਟਤਾ ਅਤੇ ਨੇੜਤਾ ਵਿੱਚ, ਬੁਣਬੁਣੀ ਦੀ ਸਰੀਰਕਤਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਅਛੋਹ ਅਤੇ ਅਮੁਕ ਫਹਿਬਰ ਵਿੱਚ। 'ਲੀਲਾ' ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਕਵਿਤਾ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਤੇ ਮਨਾਉਣ ਵੱਲ ਨਹੀਂ, ਕੁਝ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਾਉਣ ਵੱਲ ਰੁਚਿਤ ਹੈ। (ਪੰਨਾ-51)

ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ ਬਾਰੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਚੰਦਨ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਰਚਣ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਚਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਜਹੀ ਮਿਸਾਲ ਮਿਲਣੀ ਅੱਖੀ ਹੈ ਪਰ ਕਈ ਵੇਰ ਇਸ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੇਠ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਲਿਖ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਉਠਾਲਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। (ਪੰਨਾ-59)

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਐਂਥਰੋਪੋਲੋਜੀਕਲ ਲਿੰਗੂਇਸਟਿਕਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਤੇ ਮੁਖੀ 'ਲਾਲੀ ਬਾਬੇ' ਨੂੰ ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ 'ਭੂਤਵਾੜੇ' ਦੇ ਅਹਿਮ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਭੂਤਵਾੜੇ ਨੂੰ ਲਾਲੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਤਮਿਕ ਭਟਕਣਾਂ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਪੂਰਕ ਸਨ।

ਗੁਰਭਗਤ, ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ, ਹਰਿੰਦਰ ਮਹਿਬੂਬ, ਲਾਲੀ ਬਾਬਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਲੀ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਾਬੀ, ਨੂਰ, ਸੁਰਜੀਤ ਲੀਅ, ਕੁਲਵੰਤ ਗਰੇਵਾਲ, ਨਕਸਲੀਆ ਹਰਭਜਨ ਸੰਗੀ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਹੀਰ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ ਪਰਾਗ, ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਸੋਚ ਵੀ ਉੱਥੇ ਜਾ ਡੇਰਾ ਲਾਉਂਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਭੂਤਾਂ' ਦਾ ਅਜੇ ਆਪਣਾ ਕੋਈ 'ਪ੍ਰਫਾਵਾਂ' ਨਹੀਂ ਸੀ ਉੱਭਰਿਆ। ਸਾਰਿਆਂ ਭੂਤਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਪੁੱਠੇ ਸਨ। (ਪੰਨਾ-80)

ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਵੀ ਜੋ 'ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ' ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਲੰਮਾਂ ਸਮਾਂ ਸੰਪਾਦਕ ਰਹੇ, ਨੂੰ ਲੇਖਕ 'ਇੱਕੀਵੀ ਸਦੀ ਦਾ ਸ਼ਾਹਸਵਾਰ' ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜ਼ੀਰਵੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰ ਵਾਲੇ ਚਸ਼ਮੇਂ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸਦੀ ਪੈਨੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸੱਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਰਹਿਮੋ-ਕਰਮ 'ਤੇ ਸਨ। ... ਉਸਦੀ 'ਇਹ ਹੈ ਬਾਰਬੀ ਸੰਸਾਰ' ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਮਸਲੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕਰਾਰੀ ਚੋਟ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। (ਪੰਨਾ-83,84)

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਆਰਟੀਕਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਲੇਖਕਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੁਲਣਾ ਉਸ ਨੇ ਖੂਬਸੂਰਤ 'ਕਲਮੀ ਗੁਲਾਬ' ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਬੜੀ ਨੇੜਤਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪ ਟੁਕਾਂ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਇਹ ਏਨੀਆਂ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ, ਬਾਕੀ ਪਾਠਕ ਆਪ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਤਾਬ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਨਿੱਠ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ 'ਬਹੁ-ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਵਚਨ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮਸਲਿਨ, ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਬਾਰੇ ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕੋਈ ਕਿਧਰੇ ਇਸ ਆਸ ਨਾਲ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੁੜ ਆਣਾ ਹੈ। ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਮੁੜ ਆਣ ਦੀ ਆਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕੋਈ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕਿਵੇਂ ਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਵੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਗਾਹ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ। (ਪੰਨਾ-186)

ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਵਿ-ਸਿਰਜਣਾ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਰਖ਼ਤਾਂ ਦੇ ਸੱਕ ਲਾਹੁਣ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਦੇਰ ਸਵੇਰ ਅਕਾਰਣ ਸੈਰ ਕਰਨ ਵਾਂਗ। ਬਾਗ ਦੀ ਥਾਂ ਬੋਹ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਖ਼ਤਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਦਰਦ ਵੀ। ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਕ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਦ ਗੱਲ ਨਿਰੀ ਦਿਮਾਗੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਵੇ। ਬਾਗ, ਬੋਹ ਜਾਂ ਦਰਖ਼ਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ, ਪਰ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਦੇ ਟੋਟੇ ਦਾ ਹੋਣਾ ਅਤਿਅੰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। (ਪੰਨਾ-199)

ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਮੋਟਲ ਇੰਡਸਟਰੀ ਨੂੰ ਨੇੜਿਉਂ ਵੇਖਿਆ ਤੇ ਹੱਡੀ ਹੰਢਾਇਆ ਹੈ। ਅੱਠ ਸਾਲ ਦੇ ਇਸ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਟਰਿੰਟਨ' ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ ਧੀ-ਜੁਆਈ ਦੇ 'ਡੋਰਵਾਲ ਪਾਰਕ ਮੋਟਲ' ਦਾ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦਾ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਗਾਹਕਾਂ' (ਗੈਸਟਾਂ) ਨਾਲ ਵਾਹ ਪਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਚਲਾਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਿਰਾਇਆ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਪੋਲੀਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮੋਟਲ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਮਾਸੂਮ ਲੜਕੀ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਸਵਾ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਪੰਨਾ-283) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣੇ ਸਮਕਾਲੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਹੋਏ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਖੂਬੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ, ਕਾਵਿ-ਸਿਰਜਣਾ, ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ, ਮੋਟਲਨਾਮੇ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਰਫ਼ਨਾਮੇ, ਕਰੋਨਾ, ਨੀਂਦ, ਪੇੜਾਂ, ਪੱਤਿਆਂ, ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਚੇਤਨਾ, ਮੱਛੀ ਦੇ ਪਕੌੜਿਆਂ ਦੀ ਸੁਗੰਧ, ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਦੇ ਅਦਭੁੱਤ ਗੁਣਾਂ, ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਬਹੁ-ਮੁੱਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਾਠਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਢੇਰ ਸਾਰਾ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਨੂੰ ਹਾਰਦਿਕ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬਹੁ-ਮੁੱਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਪੁਸਤਕ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਕਾਗਜ਼ੀ ਵਿਚੋਲਪੁਣਾ

ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ

ਰਾਮਗੜੀਆ ਗੁਰਸਿੱਖ ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ, ਜਨਮ 1996, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 4 ਇੰਚ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਕੈਲਗਰੀ (ਕਨੇਡਾ) ਲਈ ਚੰਗੇ ਸੈਟਲ ਪਤੇ ਲਿਖੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਕੈਲਗਰੀ ਨਿਵਾਸੀ ਹੋਵੇ। ਸੰਪਰਕ: +919814212395***291***

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

PR Canada handsome turbaned Veterinary Doctor Boy, 1996/5' 7", BVSc & AH (Doctor of Veterinary Medicine), Looking for Canadian Citizen/PR Veterinary Doctor girl, Caste no bar, Kindly provide Bio data if interested, WhatsApp: +919781040140 ***291***

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ, ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੜਕੇ ਜਨਮ 1998, ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ, ਇਲੈਕਟਰੀਕਲ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੋਲਡਰ, ਇਲੈਕਟਰੀਸ਼ਨ ਦਾ ਬਿਜਨਿਸ ਕਰਦੇ ਲਈ, ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਵੈਲ ਸੈਟਲਡ ਲੜਕੀ, ਜਿਸਦਾ ਕੱਦ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 5 ਫੁੱਟ 5 ਇੰਚ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 3 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 91 9463530520 ਜਾਂ 403 702 1490, ਈ ਮੇਲ: gillkaran50333@gmail.com ***290***

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ, ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਸਿੱਧੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੜਕੇ ਜਨਮ 1992, ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ 1 ਇੰਚ, ਬੀ ਐਸ ਸੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ, ਲਈ ਹਾਣ ਪ੍ਰਵਾਣ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਜੋਬ, ਅਤੇ 13 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਹੈ। ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ ਪੋਆਇੰਟ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 1 604 902 2632 ***290***

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਲੜਕੇ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਘਰ ਵੀ ਹੈ ਲਈ ਹਾਣ ਪਰਵਾਣ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਜਨਮ 1996, ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ: Bachelor of Computer Application from Khalsa University Amritsar. Post Graduation from Canada. Professional: Working as a Software Developer with Alberta Government, earning six figure salary, Own house. Open to relocate. WhatsApp: +91 99141 33698 ***287***

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡਾ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਉੱਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੜਕੇ ਜਨਮ 1991, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 11 ਇੰਚ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਿਖਾਈ: ਪਲੱਸ 2, ਆਈ ਟੀ ਆਈ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੋਲਡਰ ਲਈ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਡਿਵੋਰਸੀ ਕੇਸ ਬਿਨਾ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਾਲ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਨਸਾਰ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਵਟਸਐਪ: 91 9876504844 ***287***

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਪੰਜਾਬ ਰਹਿੰਦੇ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਸਿੱਧੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸੋਹਣੇ ਸੁਨੱਖੇ ਲੜਕੇ ਜਨਮ 1997, ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ, ਲਈ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਨੇ ਸਿਵਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜਾ ਜਾਂ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਲ: 403 680 6801 ***287***

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜਨ, ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਜੈਲਦਾਰ, ਖੂਬਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੜਕੇ ਜਨਮ 1997, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 7 ਇੰਚ, ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ: ਹੋਟਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਲਈ ਹਾਣ ਪ੍ਰਵਾਣ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਅਤੇ ਮਾਰਗੇਜ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 1 519 572 7598 ਜਾਂ +91 9416020778***287***

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡੀਅਨ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਹੋਲਡਰ, ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਬਰਾੜ, ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ, ਆਪਣੀ ਕੰਸਟਰਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ, ਸੈਟਲ ਲੜਕੇ ਲਈ ਪੀ ਆਰ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੰਗਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਫੈਨ ਕਾਲ ਜਾਂ ਟੈਕਸਟ ਮੈਸੇਜ: 1587 892 5274 ***286***

ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ, ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ, ਉਮਰ 37 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 4 ਇੰਚ, ਐਮ ਐੱਸ ਸੀ ਫੈਸ਼ਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨਿੰਗ, ਚਾਈਲਡਰਡ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲੈਵਲ 3, ਲਈ ਹਾਣ ਪ੍ਰਵਾਣ ਲੜਕੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੀ ਉਮਰ 30 ਤੋਂ 39 ਵਿਚਕਾਰ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 9 ਇੰਚ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨੌ ਕਾਸਟ ਬਾਰ। ਤਲਾਕਸੁਦਾ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੰਪਰਕ: 587 581 7650 ਜਾਂ +1 (825) 288 5538 ਈ ਮੇਲ: Divjot7650@gmail.com ***286***

ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਚਹਿਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪਟਿਆਲਾ ਇਲਾਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਲੜਕੀ ਜਨਮ 1997, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 8 ਇੰਚ, ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ: B.Tech in Computer Science – Thapar University, Patiala, MBA in Human Resources – Punjabi University, Patiala, PROFESSION: Working as a Senior Software Engineer with the Government of Alberta, earning a six-figure CAD annual income. Owns a house in Canada. Open to settle in India if the right match is found. Father: Retired Additional S.E., PSPCL, Mother: Retired Government School Teacher. Call: WhatsApp: 96460 47457, Canada: 1 825 889 0220 ***292***

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਉੱਪਰ ਆਏ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਏਰੀਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਗਰੇਵਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਬੇਟੇ ਜਨਮ 1992, ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ 2 ਇੰਚ, ਐਮ ਏ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲਈ ਯੂ ਐਸ ਏ / ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 1778 321 2961 ***284***

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਪਿਛੋਕੜ, ਰਾਮਗੜੀਆ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੜਕੇ, ਜਨਮ 1992, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 9 ਇੰਚ, ਬੀ ਟੈੱਕ ਸਿਵਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ, ਲਈ ਹਾਣ ਪ੍ਰਵਾਣ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਅ ਮਿੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਕਨੇਡਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੈਟਲ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 1 647 739 5891 ***284***

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਓਪਨ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਉੱਪਰ ਆਏ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਜੋਬ ਕਰਦੇ, ਲੜਕੇ ਉਮਰ 41 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 11 ਇੰਚ, ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ +2 ਲਈ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਡਿਵੋਰਸ ਲੜਕੀ ਵੀ, ਚਾਹੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਹੋਣ, ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 587 837 2595 ***284*Roop**

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡਾ ਵਿਜ਼ਿਟਿੰਗ ਵੀਜੇ ਉੱਪਰ ਆਏ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪੱਗ ਬੰਨਦੇ, ਵੈਜੀਟੇਰੀਅਨ ਲੜਕੇ ਉਮਰ 29 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 8 ਇੰਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਿਖਾਈ: ਪਲੱਸ 2: ਲਈ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਭੈਣਾਂ ਕਨੇਡਾ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਿਵੋਰਸ ਕੇਸ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਚਾਹੇ ਬੱਚਾ ਵੀ ਹੋਵੇ ਉਹ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। 403 483 9228 ਜਾਂ :gursewakgill94@yahoo.com ***284***

ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਜ਼ਿਟਿੰਗ ਵੀਜਾ ਉੱਪਰ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਜਨਮ 1999, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 2 ਇੰਚ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਕੋਲਜ਼ ਵਿਦਿਅਕ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੋਲਡਰ, ਬਿਊਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਜੋਬ ਕਰਦੀ ਲਈ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਪੀ ਆਰ ਦੀ ਫਾਈਲ ਲੱਗੀ ਵਾਲਾ ਲੜਕਾ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 1 204 970 0666***284***

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਪੰਜਾਬ ਰਹਿੰਦੇ ਟਾਕ ਕਸ਼ਤਰੀ ਧਾਮੀ ਕਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਪੀ ਆਰ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਭਰਾ ਜਨਮ

1999, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 4 ਇੰਚ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ, ਸਰਦਾਰ, ਵਿਦਿਆ ਯੋਗਤਾ ਆਈ ਟੀ, ਗਰਾਫਿਕ ਡੀਜ਼ਾਇਨਰ, ਲਈ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਦਾਦਕਾ ਨਾਨਕਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵੈਲਮੈਟਲਡ ਹਨ। ਸੰਪਰਕ: 416-300-3204 ਜਾਂ ਇੰਡੀਆ 9814320452 ***284***F***

ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਸਰਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਜਨਮ 1993, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 2 ਇੰਚ, ਸਟੱਡੀ: ਐਚ ਆਰ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ, ਬੀ ਐਸ ਸੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ (ਇੰਡੀਆ) ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਪੀ ਆਰ ਕੇਸ ਲਈ 30-35 ਸਾਲ ਉਮਰ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ, ਚੰਗੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ, ਲੜਕੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਕਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ ਐਸ ਏ ਦਾ ਪੀ ਆਰ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਚੰਗੀ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲਾ ਵਿਜ਼ਿਟਿੰਗ ਜਾਂ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਵੇਲੋ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 1 431 777 4666 ਜਾਂ 1 705 314 2000 ***284***F***

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ, ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਭੰਗੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੜਕੇ ਜਨਮ 1998, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 11 ਇੰਚ, ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬਿਜਨਿਸ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੋਲਡਰ ਲਈ ਹਾਣ ਪ੍ਰਵਾਣ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਹੀ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 14 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 1 514 502 3782 ਜਾਂ ਇੰਡੀਆ: +91 9463409382***292 rao***

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਬੋਪਾਰਾਏ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸੋਹਣੇ ਸੁਨੱਖੇ ਸਟੱਡੀ ਪਰਮਿਟ ਉੱਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਲੜਕੇ, ਜਨਮ 2000, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 10 ਇੰਚ, ਲਈ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੈਟਲ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਸੈਟਲ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਮੱਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤਲਾਕਸੁਦਾ ਜਾਂ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 1 587 227 6000 ***te**un**je**

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡਾ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਉੱਪਰ ਆਏ ਰਾਮਗੜੀਆ (ਸੰਧੂ) ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਰਨਾਲਾ ਇਲਾਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੋਹਣੇ ਸੁਨੱਖੇ ਲੜਕੇ ਜਨਮ 2002, ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ, ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ: ਪਲੱਸ 2 ਨਾਨ ਮੈਡੀਕਲ (ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ) ਡਿਪਲੋਮਾ ਸੀ ਐਸ ਜਨਰਲ ਸਰੀ ਕੈਨੇਡਾ, ਲਈ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 1 604 355 5931 ਜਾਂ 91 9804500031 *** ***

ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਕੰਦੋਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਬੂਧਾਬੀ ਵਿਖੇ ਰਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਦੀ ਜੋਬ ਕਰਦੀ ਲੜਕੀ ਉਮਰ 35 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 5 ਇੰਚ, ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ: ਐਮ ਬੀ ਏ ਫਾਇਨੈਂਸ ਲਈ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 1587 228 0693, Email: arandhawa gmail.com ***291***

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਤੂਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੜਕੇ ਉਮਰ, ਉਮਰ 30 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 11 ਇੰਚ, ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਬੀ ਏ, ਲਈ ਹਾਣ ਪ੍ਰਵਾਣ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੋਆਇੰਟ ਫੈਮਿਲੀ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ। ਸੰਪਰਕ ਲਈ ਸਿਰਫ ਵਟਸਐਪ ਉੱਪਰ ਹੀ ਵਾਇਓਡਾਟਾ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਵਟਸਐਪ: 403 680 0436 *****

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡੀਅਨ ਬੋਰਨ, ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕੈਲਗਰੀ ਰਹਿੰਦੇ ਨਾਨ ਡਰਿੰਕਰ, ਲੜਕੇ ਉਮਰ 32 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 10 ਇੰਚ, ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ: ਕਨੇਡੀਅਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਬਿਜਨਿਸ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬੈਚੂਲਰ ਡਿਗਰੀ, ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਟੋਟਲ ਰੀਵਾਰਡਜ਼ ਮੈਨੇਜਰ ਦੀ ਜੋਬ ਕਰਦੇ ਲਈ ਹਾਣ ਪ੍ਰਵਾਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਈ ਕਾਮਰਸ ਬਿਜਨਿਸ ਵੀ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 403 561 6016 ***-***

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡੀਅਨ ਬੋਰਨ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਸੰਧੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਤਲਾਕਸੁਦਾ ਲੜਕੇ ਉਮਰ 43 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 10 ਇੰਚ, ਲਈ ਹਾਣ ਪ੍ਰਵਾਣ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਬਿਨਾ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਤਲਾਕਸੁਦਾ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 1 403 826 8245 *** ***

ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ

Jatt Sikh family seek a suitable match for their 5ft. 8inch / 32 years old daughter. She is an Engineering Graduate from Canadian University and working as a Professional Engineer (P. Eng.) within a reputed company. Boy should be born or raised in Canada. Seeking Canadian University Educated Doctor, Engineer, Lawyer, and Accountant. Contact: (403) 828 7973 or acheema8811@gmail.com. Only Jatt Sikh families contact. ***000***

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ, ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਐਡਮਿੰਟਨ ਰਹਿੰਦੇ ਲੜਕੇ ਜਨਮ 1997, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 10 ਇੰਚ, ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੋਲਡਰ, ਚੈਡ ਸੀਲ, ਜਰਨੀਮੈਨ ਹੈਵੀ ਡਿਊਟੀ ਮਕੈਨਿਕ ਦੀ ਜੋਬ ਕਰਦੇ ਲਈ ਹਾਣ ਪਰਵਾਣ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੀ ਇੱਕ ਭੈਣ ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜਨ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: ਵਟਸਐਪ :+ 91 8544819749 ***287***

ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ, ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਲੜਕੀ, ਜਨਮ ਨਵੰਬਰ 1993, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 4 ਇੰਚ, ਐਲ ਪੀ ਐਨ (ਨਰਸ) ਦੀ ਐਡਮਿੰਟਨ ਵਿਖੇ ਜੋਬ ਕਰ ਰਹੀ ਲਈ ਹਾਣ ਪਰਵਾਣ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕਨੇਡਾ ਸੈਟਲਡ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ ਸਿਰਫ ਵਟਸਐਪ :+ 91 8544819749 ***287***

NAME CHANGE NOTICE

I, JASPAL SINGH son/of GURBAKSH SINGH, holder of Indian Passport No. Y2229405 issued at VANCOUVER, on 26/06/2024, permanent resident of B-1/95, MOHALLA TAKHATGARH, PHILLAU-144410, DISTT. JALANDHAR, PUNJAB, INDIA and presently residing at #8, 510 EDMONTON TRAIL, NE, CALGARY, AB, T2E 3H1, CANADA. Do hereby change my name from JASPAL SINGH to JASPAL SINGH MUNJAL for all future purposes with immediate effect. Date: 06 Feb 2026 Mobile: 587-718-0055

Need Office

Administrator

We need Office administrator person for our Calgary Office. who speaks good English, must have driver license, good wages, we will give training also!

Contact : Kam Khamba @403-975-0128

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਨੇਡਾ ਸਟੂਡੈਂਟ/ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਉੱਪਰ ਕਨੇਡਾ ਆਏ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਸਮਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ, ਸੋਹਣੇ ਸੁਨੱਖੇ ਲੜਕੇ ਉਮਰ 22 ਸਾਲ ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 9 ਇੰਚ ਲਈ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਹਾਲਾਤ ਵਾਲੇ ਸਿਰੇ ਦੇ ਮਿਹਨਤੀ ਲੜਕੇ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 20 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ, ਕੰਬਾਈਨ, ਟਰੈਕਟਰ, ਕਾਰੋਬਾਰੀ (ਆੜੂਤ) ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ, ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਅਕਾਰੀ ਕੋਠੀ, ਗੱਡੀ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਤਾਇਆ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਪਰਿਵਾਰ ਕਨੇਡਾ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੈਟਲ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ (ਵਟਸਐਪ): 9583592000

“ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ” ਵਿੱਚ ਖਬਰਾਂ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਵਿਓਪਾਰਕ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ, ਵਿਆਹ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ, ਵਿਆਹ ਲਈ ਲੜਕੇ ਲੜਕੀ ਦੀ ਭਾਲ ਸਬੰਧੀ, ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ, ਇੰਡੀਅਨ ਪਾਸਪੋਰਟ ਉੱਪਰ ਨਾਮ ਬਦਲੀ ਸਬੰਧੀ ਇਸਤਿਹਾਰ ਜਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਛਪਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। Email: punjabikhbaar@gmail.com

403 640 2000

ਕਲਮੀ ਸੱਥ

ਅੰਬੀ ਦੇ ਬੂਟੇ ਥੱਲੇ

ਇੱਕ ਬੂਟਾ ਅੰਬੀ ਦਾ, ਘਰ ਸਾਡੇ ਲੱਗਾ ਨੀ
ਜਿਸ ਥੱਲੇ ਬਹਿਣਾ ਨੀ ਸੁਰਗਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਨੀ
ਕੀ ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਨੀ, ਵਿਹੜੇ ਦਾ ਗਹਿਣਾ ਨੀ
ਪਰ ਮਾਹੀ ਬਾਝੋਂ ਨੀ, ਪਰਦੇਸੀ ਬਾਝੋਂ ਨੀ
ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਵੱਢਦਾ ਏ ਤੇ ਖੱਟਾ ਲੱਗਦਾ ਏ

ਇਸ ਬੂਟੇ ਥੱਲੇ ਜੇ, ਮੈਂ ਚਰਖਾ ਡਾਹਨੀ ਆਂ
ਤੇ ਜੀ ਪਰਚਾਵਣ ਨੂੰ ਦੋ ਤੰਦਾਂ ਪਾਨੀ ਆਂ
ਕੋਇਲ ਦੀਆਂ ਕੂਕਾਂ ਨੀ ਮਾਰਨ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨੀ
ਪੀਹੜੇ ਨੂੰ ਭੰਨਾਂ ਮੈਂ ਚਰਖੀ ਨੂੰ ਫੂਕਾਂ ਨੀ
ਫਿਰ ਡਰਦੀ ਭਾਬੋ ਤੋਂ ਲੈ ਬਹਾਂ ਕਸੀਦਾ ਜੇ
ਯਾਦਾਂ ਵਿਚ ਡੁੱਬੀ ਦਾ ਦਿਲ ਕਿਧਰੇ ਜੁੜ ਜਾਵੇ
ਤੇ ਸੂਈ ਕਸੀਦੇ ਦੀ ਪੋਟੇ ਵਿਚ ਪੁੜ ਜਾਵੇ

ਫਿਰ ਉੱਠ ਕੇ ਪੀਹੜੇ ਤੋਂ ਮੈਂ ਭੁੰਜੇ ਬਹਿ ਜਾਵਾਂ
ਚੀਚੀ ਧਰ ਠੋਡੀ ਤੇ ਵਹਿਣਾਂ ਵਿਚ ਵਹਿ ਜਾਵਾਂ
ਸੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੀ ਮੇਲਾਂ ਦੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਨੀ
ਖੀਰਾਂ ਤੇ ਪੂੜੇ ਨੀ ਸਾਵਣ ਦੀਆਂ ਝੜੀਆਂ ਨੀ
ਸੋਹਣੇ ਦੇ ਤਰਲੇ ਨੀ, ਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਅੜੀਆਂ ਨੀ
ਜਾਂ ਚੇਤੇ ਆ ਜਾਵਣ ਲੋਹੜਾ ਹੀ ਪਾ ਜਾਵਣ।

ਉਹ ਕਿਹਾ ਦਿਹਾੜਾ ਸੀ, ਉਹ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਾ ਸੀ
ਉਹ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਸੁੱਭ ਦਿਹਾੜੇ ਨੀ
ਘਰ ਮੇਰਾ ਲਾੜਾ ਸੀ

ਮੈਂ ਨਾਤੀ ਧੋਤੀ ਨੀ, ਮੈਂ ਵਾਲ ਵਧਾਏ ਨੀ
ਮੈਂ ਕਜਲਾ ਪਾਇਆ ਨੀ, ਮੈਂ ਗਹਿਣੇ ਲਾਏ ਨੀ
ਮਲ ਮਲ ਕੇ ਖੋੜੀ ਮੈਂ ਹੀਰੇ ਲਿਸ਼ਕਾਏ ਨੀ
ਲਾ ਲਾ ਕੇ ਬਿੰਦੀਆਂ ਮੈਂ ਕਈ ਫੰਧ ਬਣਾਏ ਨੀ
ਜਾਂ ਹਾਰ ਸ਼ਿੰਗਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਵਿਹਲੀ ਹੋਈ ਨੀ
ਆ ਅੰਬੀ ਥੱਲੇ ਮੈਂ, ਫਿਰ ਪੂਣੀ ਛੋਹੀ ਨੀ

ਉਹ ਚੰਦ ਪਿਆਰਾ ਵੀ, ਆ ਬੈਠਾ ਸਾਹਵੇਂ ਨੀ
ਅੰਬੀ ਦੀ ਛਾਵੇਂ ਨੀ

ਉਹ ਮੇਰੀਆਂ ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਦਾ, ਸੁਹਣਾ ਵਣਜਾਰਾ ਨੀ
ਕਿੱਸੇ ਪਰਦੇਸਾਂ ਦੇ, ਲਾਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੀ
ਘੁਮਕਾਰ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਛੱਲਾਂ ਨੀ
ਵੈਰੀ ਦੇ ਹੱਲੇ ਨੀ, ਸੋਹਣੇ ਦੀਆਂ ਠੱਲਾਂ ਨੀ
ਉਹ ਦੱਸੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਮੈਂ ਭਰਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨੀ

ਉਸ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਨੂੰ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਖੜ ਖੜ ਨੇ
ਬੱਦਲਾਂ ਦੀ ਸੂਕਰ ਨੇ ਵੰਗਾਂ ਦੀ ਛਣ ਛਣ ਨੇ
ਚਰਖੀ ਦੀ ਘੂਕਰ ਨੇ, ਟੱਪਿਆਂ ਦੀ ਲੋਰੀ ਨੇ
ਕੋਇਲ ਦੀ ਕੂਕਰ ਨੇ ਮੰਜੇ ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ
ਤੇ ਘੂਕ ਸੁਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਤੱਕ ਸੁੱਤਾ ਮਾਹੀ ਨੀ, ਚਰਖੀ ਚਰਮਖ ਤੋਂ
ਮੈਂ ਕਾਲਖ ਲਾਹੀ ਨੀ ਜਾ ਸੁਤੇ ਸੋਹਣੇ ਦੇ
ਮੱਥੇ ਤੇ ਲਾਈ ਨੀ, ਮੈਂ ਤਾੜੀ ਲਾਈ ਨੀ
ਮੈਂ ਦੋਹਰੀ ਹੋ ਗਈ ਨੀ, ਮੈਂ ਚੋਹਰੀ ਹੋ ਗਈ ਨੀ
ਉਹ ਉੱਠ ਖਲੋਇਆ ਨੀ, ਘਬਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਨੀ
ਉਹ ਬਿਟ ਬਿਟ ਤੱਕੇ ਨੀ, ਉਹ ਮੁੜ ਮੁੜ ਪੁੱਛੇ ਨੀ
ਮੈਂ ਗੱਲ ਨਾ ਦੱਸਾਂ ਨੀ

ਤੱਕ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਚਰਖੀ ਦਾ ਉਸ ਘੂਰੀ ਪਾਈ ਨੀ
ਮੈਂ ਚੁੰਗੀ ਲਾਈ ਨੀ

ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਭੱਜਾ ਨੀ ਮੈਂ ਦਿਆਂ ਨਾ ਡਾਹੀ ਨੀ
ਉਸ ਮਾਣ ਜਵਾਨੀ ਦਾ ਮੈਂ ਹੱਠ ਜ਼ਨਾਨੀ ਦਾ
ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਨੀ ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ ਨੀ
ਮੰਜੀ ਦੇ ਗਿਰਦੇ ਨੀ ਅੰਬੀ ਦੇ ਗਿਰਦੇ ਨੀ
ਨੱਸਦੇ ਵੀ ਜਾਈਏ ਨੀ ਹੱਸਦੇ ਵੀ ਜਾਈਏ ਨੀ
ਉਹਦੀ ਚਾਦਰ ਖੜਕੇ ਨੀ ਮੇਰੀ ਕੋਠੀ ਧੜਕੇ ਨੀ
ਉਹਦੀ ਜੁੱਤੀ ਚੀਕੇ ਨੀ ਮੇਰੀ ਝਾਂਜਰ ਛਣਕੇ ਨੀ
ਉਹਦੀ ਪਗੜੀ ਢਹਿ ਪਈ ਨੀ

ਮੇਰੀ ਚੁੰਨੀ ਲਹਿ ਗਈ ਨੀ
ਜਾ ਹਫ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਨੀ
ਚੁੱਪ ਕਰ ਕੇ ਬਹਿ ਗਏ ਨੀ
ਉਹ ਕਿਹਾ ਦਿਹਾੜਾ ਸੀ ਉਹ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਾ ਸੀ
ਉਹ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਸੁੱਭ ਦਿਹਾੜੇ ਨੀ
ਘਰ ਮੇਰਾ ਲਾੜਾ ਸੀ

ਅੱਜ ਖਾਣ ਹਵਾਵਾਂ ਨੀ, ਅੱਜ ਸਾੜਣ ਛਾਵਾਂ ਨੀ
ਤਰਖਾਣ ਸਦਾਵਾਂ ਨੀ, ਅੰਬੀ ਕਟਵਾਵਾਂ ਨੀ
ਤੋਬਾ ਮੈਂ ਭੁੱਲੀ ਨੀ ਹਾੜਾ ਮੈਂ ਭੁੱਲੀ ਨੀ
ਜੇ ਅੰਬੀ ਕੱਟਾਂਗੀ, ਚੜ ਕਿਸ ਦੇ ਉੱਤੇ
ਰਾਹ ਢੋਲੇ ਦਾ ਤੱਕਾਂਗੀ

ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

ਸੂਰਜ ਵੀ ਨਿੱਤ ਡੁੱਬਦਾ ਏ

ਸੂਰਜ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮਿਲਜੇ,
ਤੁਸੀਂ ਪੈਰ ਕਦੇ ਵੀ ਛੱਡੋ ਨਾ।
ਸੂਰਜ ਵੀ ਨਿੱਤ ਡੁੱਬਦਾ ਏ,
ਇਹ ਗੱਲ ਦਿਲ 'ਚੋਂ ਕੱਢੋ ਨਾ।

ਵੱਡੀਆਂ ਸੁਹਰਤਾਂ ਵਾਲੇ ਏਥੇ,
ਕੱਖੋਂ ਹੌਲੇ ਨ ਹੋ ਕੇ ਤੁਰ ਗਏ।
ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜੋ ਸ਼ਾਹ ਸਕੰਦਰ,
ਜਿਵੇਂ ਆਏ ਓਵੇਂ ਮੁੜ ਗਏ।
ਜਿੰਨਾ ਮਿਲਿਆ ਸਬਰ ਕਰੋ,
ਬਹੁਤਾ ਵੀ ਮੂੰਹ ਅੱਡੋ ਨਾ।
ਸੂਰਜ ਵੀ ਨਿੱਤ ਡੁੱਬਦਾ ਏ ..।

ਢਲਦਾ ਪ੍ਰਛਾਵਾਂ ਸੁਹਰਤ ਹੁੰਦੀ,
ਇਹ ਗੱਲ ਸਦਾ ਵਿਚਾਰੋ ਲੋਕੋ।
ਕਿੰਨੇ ਤਾਰੇ ਅੰਬਰ ਦੇ ਟੁੱਟਦੇ,
ਝਾਤ ਜ਼ਰਾ ਤੁਸੀਂ ਮਾਰੋ ਲੋਕੋ।
ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਝੰਡੇ ਨੇ ਗੱਡਣੇ,
ਪੱਕੇ ਝੰਡੇ ਕਦੇ ਵੀ ਗੱਡੋ ਨਾ।
ਸੂਰਜ ਵੀ ਨਿੱਤ ਡੁੱਬਦਾ ਏ ..।

ਓਹੀ ਅੱਖਾਂ ਰੋਂਦੀਆਂ ਵੇਖੀਆਂ,
ਜੋ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੱਸਦੀਆਂ ਸੀ।
ਕਿੱਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸੀਆਂ ਪਤੰਗਾਂ,
ਇਹੋ ਗੱਲ ਹੀ ਦੱਸਦੀਆਂ ਸੀ।
ਆਪਣੀ ਗੁੱਭੀ ਜੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਦੀ,
ਹੋਰ ਦੀ ਭੁੱਲ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਵੱਢੋ ਨਾ।
ਸੂਰਜ ਵੀ ਨਿੱਤ ਡੁੱਬਦਾ ਏ ..।

ਸੂਹਰਤ ਦਾ ਫਲ ਐਸਾ ਹੁੰਦਾ,
ਜੋ ਕਿਸੇ-ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਚਦਾ ਏ।
'ਅਮਰੀਕ ਤਲਵੰਡੀ' ਵਾਲਾ ਤਾਹੀਂ,
ਸੂਹਰਤ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਬਚਦਾ ਏ।
ਝਾੜੀ ਵਿਚਲੇ ਦੋਂ ਦੇ ਨਾਲੋਂ,
ਹੱਥ ਵਿਚਲਾ ਇੱਕ ਛੱਡੋ ਨਾ।
ਸੂਰਜ ਵੀ ਨਿੱਤ ਡੁੱਬਦਾ ਏ ..।

ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਕਲਾਂ,
ਗਿੱਲ ਨਗਰ, ਗਲੀ ਨੰ-
13 ਮੁਲਾਂਪੁਰ
ਦਾਖ਼ਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ) 9463542896.

ਤੂੰ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖ ਜਰਾ

ਪਿੰਡ ਵਤਦਿਆਂ ਹੀ ਫਿਰਨੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਘਰ ਦਿਸਦਾ ਹੈ
ਤੂੰ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖ ਜਰਾ

ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਮਹਿਲ ਬਣਾ ਕੇ, ਉਹ ਤਾਂ ਵਾਪਿਸ ਮੁੜ ਗਿਆ ਏ
ਉਥੇ ਹੁਣ ਵਾਸਾ ਕਿਸਦਾ ਹੈ?

ਤੂੰ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖ ਜਰਾ

ਚਿੱਟੇ ਪਾ ਕੇ ਖੁੰਡਾ ਫੜਕੇ, ਜੋ ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਬੈਠਾ ਏ।

ਉੱਤੋਂ ਹੀ ਚੰਗਾ ਦਿਸਦਾ ਹੈ

ਤੂੰ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖ ਜਰਾ

ਬਾਪੂ ਕਹਿ ਜਦ ਹਾਲ ਪੁੱਛੋਗਾ, ਤਾਂ ਮਨ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਨੀ।

ਉਹ ਤਾਂ ਫੋਤੇ ਵਾਂਗ ਫਿਸਦਾ ਹੈ।

ਤੂੰ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖ ਜਰਾ

ਗੁਰਬਤ ਦੀ ਮਾਰੀ ਸੱਟ ਉੱਤੇ ਭਾਵੇਂ, ਸਮੇਂ ਨੇ ਮਰਹਮ ਲਾਈ ਏ।

ਪਰ ਜ਼ਖਮ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਰਿਸਦਾ ਹੈ।

ਤੂੰ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖ ਜਰਾ

ਹੱਥ ਕੰਬਦੇ ਨੇ ਤਾਂ ਭੀ ਮੰਜੇ ਦੀਆਂ ਕਿੱਝ ਦੋਣ ਦੀਆਂ ਰੱਸੀਆਂ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ

ਤੂੰ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖ ਜਰਾ

ਗਰਜਾਂ ਖਾਤਰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰੇ।

ਹੁਣ ਕੱਲੇਪਨ ਦੀ ਚੱਕੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਬੁਢਾਪਾ ਕਿੱਝ ਪਿਸਦਾ ਹੈ।

ਤੂੰ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖ ਜਰਾ

ਭਰਿਆ ਭਰਿਆ ਵੇਹਤਾ ਸੀ ਜੋ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਭਾਂ ਭਾਂ ਕਰਦਾ ਏ।

ਇਹ ਸੰਤਾਪ ਤਾਂ ਉਸ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਚੋਂ ਵੀ ਦਿਸਦਾ ਹੈ।

ਤੂੰ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖ ਜਰਾ

ਸੋਹਣ ਭੁੱਚੋ 91 8146946195

ਪਰਿਵਾਰ ਦਿਵਸ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਪਰਿਵਾਰ ਕੱਲ੍ਹ ਤੇ ਅੱਜ

ਦਾਦੇ ਪੜਦਾਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੀ
ਘਰਾਂ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਉਦੋਂ ਬਾਲ ਸੀ
ਟੱਪੇ ਦਹਿਲੀਜ਼, ਕਿਸ ਦੀ ਮਜ਼ਾਲ ਸੀ ?
ਭਲੇ ਵੇਲਿਆਂ ਦੀ ਬਾਤ ਮੈਂ ਸੁਣਾਵਾਂ ਦੋਸਤੋ
ਅੱਜ ਕਿੱਥੋਂ ਉਹ ਪਿਆਰ ਮੈਂ ਲਿਆਵਾਂ ਦੋਸਤੋ।

ਚਾਚੇ ਤਾਏ ਸੀ ਕਰਾਉਂਦੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਜੀ
ਬਾਪੂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਢਾਲ ਜੀ
ਵਿਹੜੇ ਰੋਣਕਾਂ ਰਹਿਣ ਸਾਲੋ ਸਾਲ ਜੀ
ਉਦੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਭਰਾ ਹੁੰਦੇ ਬਾਹਵਾਂ ਦੋਸਤੋ
ਅੱਜ ਕਿੱਥੋਂ ਉਹ ਪਿਆਰ ਮੈਂ ਲਿਆਵਾਂ ਦੋਸਤੋ।

ਚਾਚੀ ਤਾਈ ਹੁੰਦੀ ਮਾਤਾ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸੀ
ਦਾਦੀ ਹੱਥ ਸਾਰੇ ਘਰ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੀ
ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਦਿੰਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਨ ਸੀ
ਸ਼ਾਨ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸੀ ਉਦੋਂ ਮੱਝਾਂ ਗਾਵਾਂ ਦੋਸਤੋ
ਅੱਜ ਕਿੱਥੋਂ ਉਹ ਪਿਆਰ ਮੈਂ ਲਿਆਵਾਂ ਦੋਸਤੋ।

ਸਾਂਝੇ ਲੱਭਦੇ ਨਾ ਅੱਜ ਪਰਿਵਾਰ ਜੀ
'ਕੱਲੇ ਕੱਲੇ' ਅਸੀਂ ਹੁੰਦੇ ਆਂ ਖੁਆਰ ਜੀ
ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੇ ਨਾ ਰਿਹਾ ਇਤਬਾਰ ਜੀ
ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਰਹੇ ਟਾਵਾਂ ਟਾਵਾਂ ਦੋਸਤੋ
ਅੱਜ ਕਿੱਥੋਂ ਉਹ ਪਿਆਰ ਮੈਂ ਲਿਆਵਾਂ ਦੋਸਤੋ।

ਮੀਆਂ ਬੀਵੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨਾ ਘੁਲਦੇ
ਸਿਰ ਝੱਖੜ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦੇ ਝੁੱਲਦੇ
ਕਿੱਥੇ ਦੁੱਖਾਂ ਵਾਲੀ ਪੰਡ ਜਾ ਕੇ ਲਾਹਵਾਂ ਦੋਸਤੋ
ਅੱਜ ਕਿੱਥੋਂ ਉਹ ਪਿਆਰ ਮੈਂ ਲਿਆਵਾਂ ਦੋਸਤੋ।

ਆਪਾਂ ਰੱਖੀਏ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਜੀ
ਪੋਤੇ ਪੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈਣਗੇ ਸੰਭਾਲ ਜੀ
ਅਸੀਸਾਂ ਨਾਲ ਆਪਾਂ ਹੋਣਾ ਮਾਲੋ ਮਾਲ ਜੀ
ਕਿਤੋਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਮੁੱਲ ਨਾ ਦੁਆਵਾਂ ਦੋਸਤੋ
ਅੱਜ ਕਿੱਥੋਂ ਉਹ ਪਿਆਰ ਮੈਂ ਲਿਆਵਾਂ ਦੋਸਤੋ।

ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਨੇ 'ਦੀਸ਼' ਸਾਨੂੰ ਪੱਟਿਆ
ਅੱਜ ਛੱਜ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਹੈ ਛੱਟਿਆ
ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਸਬੰਧ ਸਾਡਾ ਕੱਟਿਆ
ਸਾਰੇ ਫੋਨ ਉੱਤੇ !! ਕਿਸ ਨੂੰ ਬੁਲਾਵਾਂ ਦੋਸਤੋ ?
ਅੱਜ ਕਿੱਥੋਂ ਉਹ ਪਿਆਰ ਮੈਂ ਲਿਆਵਾਂ ਦੋਸਤੋ।

ਗੁਰਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਗਰੇਵਾਲ ਕੈਲਗਰੀ
ਸੰਪਰਕ: +1 403 404 1450

ਬੱਚੇ ਸਾਡੇ ਨੇ ਬੇਗਾਨਿਆਂ 'ਚ ਰੁੱਲਦੇ

ਬਾਂਸਲ ਦੀ ਵੰਝਲੀ
 ਅਸ਼ੋਕ ਬਾਂਸਲ ਮਾਨਸਾ
 9877277473
 9815130226

ਦਿਲ ਵਾਲਾ ਦੁੱਖੜਾ-5

-ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੁਸੈਨ ਝੱਲਾ

ਇਹ ਗੱਲ ਮਨ ਨੂੰ ਸਕੂਨ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੈ ਕਿ, ਰੋਸ਼ਮਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੁਸੈਨ ਝੱਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਰੋਸ਼ਮਾ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਏ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਤਵਿਆਂ ਤੇ ਗੀਤਕਾਰ ਵੱਜੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੁਸੈਨ ਝੱਲੇ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਦਰਜ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਗੀਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰੋਸ਼ਮਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੁਸੈਨ ਝੱਲੇ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਏ। ਹੁਣ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਝੱਲੇ ਦੀ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤਕਾਰੀ ਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੇਂਦਰ ਬੰਬਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੇਂਦਰ ਲਾਹੌਰ ਸੀ। ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੁਸੈਨ ਝੱਲੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਬਾਵਾ, ਹੱਡ ਹਰਾਮ, ਲਾਡੋ, ਯਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬਹਾਰਾਂ, ਇਮਾਮਦੀਨ ਗੋਹਾਵੀਆ, ਦੋ ਮੁਟਿਆਰਾਂ, ਢੋਲ ਜਾਨੀ, ਪੱਥਰ ਤੇ ਲੀਕ, ਚੋਰ ਨਾਲੇ ਚਤੁਰ, ਦੇਸ਼ ਮੇਰਾ ਜੀਦਾਰਾਂ ਦਾ, ਇੱਕ ਪਿਆਰ ਤੇ ਦੋ ਪਰਛਾਵੇਂ, ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਗੀਤ ਲਿਖੇ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪਹਿਲੀ ਕਤਾਰ ਦੇ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਗਾਇਆ। ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰਈਆ ਹੈਦਰਾਬਾਦੀ, ਨਸੀਮ ਬੇਗਮ, ਆਇਰਨ ਪ੍ਰਵੀਨ, ਨੂਰ ਜਹਾਂ, ਮਾਸੂਦ ਰਾਣਾ, ਸਲੀਮ ਰਜਾ, ਮਾਲਾ, ਮਹਿੰਦੀ ਹਸਨ, ਰਜਬ ਅਲੀ, ਦੇ ਨਾਮ ਵਰਣਨ ਯੋਗ ਹਨ। ਝੱਲੇ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਝ ਕੁ ਗੀਤ ਗ੍ਰਾਮੋਫੋਨ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ

ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।
 ਯਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬਹਾਰਾਂ ਸੱਜਣਾ, ਯਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬਹਾਰਾਂ
 ਜਿਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਯਾਰ ਨਹੀਂ ਵਸਦੇ ਖਿਤਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਗੁਲਜ਼ਾਰਾਂ ਯਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬਹਾਰਾਂ ਸੱਜਣਾਂ, ਯਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬਹਾਰਾਂ
 ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਕੋਲੰਬੀਆ EKCC 5094 ਕੰਪਨੀ - ਈ.ਐਮ.ਆਈ. ਕਰਾਚੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
 ਗੀਤ - ਯਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬਹਾਰਾਂ / ਗੀਤਕਾਰ - ਮਨਜ਼ੂਰ ਝੱਲਾ ਸੰਗੀਤਕਾਰ - ਰਹਿਮਾਨ ਵਰਮਾ / ਆਵਾਜ਼ - ਮਸੂਦ ਰਾਣਾ ਫਿਲਮ
 - ਯਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬਹਾਰਾਂ 1967

ਲੱਗਦਾ ਨੀ ਪਤਾ ਇਹ ਜਹਾਨ ਕਿਹੜੇ ਰੰਗ ਦਾ
 ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਟੁੱਟ ਪੈਣਾ ਮਾਫੀ ਵੀ ਨੀ ਮੰਗਦਾ
 ਲੱਗਦਾ ਨੀ ਪਤਾ ਇਹ ਜਹਾਨ ਕਿਹੜੇ ਰੰਗ ਦਾ
 ਕੁੜੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਿਰਾਂ ਉੱਤੇ ਨੰਗੀਆਂ
 ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀਆਂ ਨੇ ਕੰਘੀਆਂ
 ਕੁੜੀ ਵੀ ਨੀ ਸੰਗਦੀ ਤੇ ਮੁੰਡਾ ਵੀ ਨੀ ਸੰਗਦਾ
 ਲੱਗਦਾ ਨੀ ਪਤਾ ਇਹ ਜਹਾਨ ਕਿਹੜੇ ਰੰਗ ਦਾ

ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਕੋਲੰਬੀਆ EKCC 5094 ਕੰਪਨੀ - ਈ.ਐਮ.ਆਈ. ਕਰਾਚੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗੀਤ - ਲੱਗਦਾ ਨੀ ਪਤਾ ਇਹ ਜਹਾਨ
 ਗੀਤਕਾਰ - ਮਨਜ਼ੂਰ ਝੱਲਾ ਸੰਗੀਤਕਾਰ - ਰਹਿਮਾਨ ਵਰਮਾ ਆਵਾਜ਼ - ਮਾਸੂਦ ਰਾਣਾ ਫਿਲਮ - ਯਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬਹਾਰਾਂ
 1967

ਦਿਲ ਚੀਰ ਕਲੇਜਿਓ ਪਾਰ ਗਈਆਂ ਦੇ ਨੀਵੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਮਾਰ ਗਈਆਂ।
 ਮਿਲ ਕੇ ਨੀਵੀਆਂ ਹੋਕੇ ਹੱਸੀਆਂ, ਸਾਡੇ ਤਨ ਮਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੱਸੀਆਂ।
 ਸਾਨੂੰ ਡੋਬ ਗਈਆਂ ਕਿ ਤਾਰ ਗਈਆਂ, ਦੋ ਨੀਵੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਮਾਰ ਗਈਆਂ।
 ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਣਾ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ, ਤੂੰ ਹੱਸਣਾ ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ
 ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਸੱਧਰਾਂ ਹਾਰ ਗਈਆਂ, ਦੋ ਨੀਵੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਮਾਰ ਗਈਆਂ
 ਹਾੜਾ ਪਾਇਆ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ, ਖੋਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਆਖ ਨਹੀਂ ਸਕੀਆਂ
 ਕੁੱਝ ਬਾਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ, ਦੋ ਨੀਵੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਮਾਰ ਗਈਆਂ

ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ HMV - EKDC 5049 ਕੰਪਨੀ - ਈ.ਐਮ.ਆਈ. ਕਰਾਚੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗੀਤ - ਦਿਲ ਚੀਰ ਕਲੇਜਿਓ
 ਗੀਤਕਾਰ - ਮਨਜ਼ੂਰ ਝੱਲਾ / ਸੰਗੀਤਕਾਰ - , ਵਜ਼ੀਰ ਅਫ਼ਜ਼ਲ ਆਵਾਜ਼- ਮਾਸੂਦ ਰਾਣਾ / ਫਿਲਮ - ਦੋ ਮੁਟਿਆਰਾਂ 1968
 ਵੇ ਲੱਗੀਆਂ ਦੀ ਲੱਜ ਰੱਖ ਲਈ ਕਿਤੇ ਭੁੱਲ ਨਾ ਜਾਈਂ ਅਨਜਾਣਾ
 ਤੇਰੀ ਮੇਰੀ ਇੱਕ ਜਿੰਦਗੀ ਸਾਡੇ ਦਿਲ ਦਾ ਰੋਗ ਪੁਰਾਣਾ
 ਇੱਕੋ ਪਿਆਰ ਤੇ ਦੋ ਪੁਛਾਵੇਂ, ਯਾਦ ਰੱਖੀਂ ਤੂੰ ਜਿਤ ਵੱਲ ਜਾਵੇਂ,
 ਸਮਾ ਜਿਹੜਾ ਛੱਡ ਜਾਵੇ ਉਹਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਾ
 ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਕੋਲੰਬੀਆ - 7KCC 5360
 ਕੰਪਨੀ - ਈ.ਐਮ.ਆਈ. ਕਰਾਚੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗੀਤ - ਲੱਗੀਆਂ ਦੀ ਲੱਜ ਰੱਖ ਲਈਂ
 ਗੀਤਕਾਰ - ਮਨਜ਼ੂਰ ਝੱਲਾ / ਸੰਗੀਤਕਾਰ - ਰਹਿਮਾਨ ਵਰਮਾ ਆਵਾਜ਼ - ਨੂਰਜਹਾਂ / ਫਿਲਮ - ਚੋਰ ਨਾਲੇ ਚਤੁਰ 1970
 ਤਾਰਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਤੁੱਲ ਦੇ ਮੋਤੀ, ਇੱਕ ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਭੁੱਲ ਗਏ।
 ਸੂਰਜ ਤਾਰ ਹੁਸਨ ਦੀ ਬਖਸ਼ੀ, ਖੁੰਡ ਕਲੀਆਂ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ।
 ਤੈਨੂੰ ਸੁੱਤਿਆ ਜਾਗ ਨਾ ਆਈ ਚਿੜੀਆਂ ਬੋਲ ਪਈਆਂ
 ਇੱਜਤ ਲੈਕੇ ਤੁਰੇ ਅਯਾਲੀ, ਧਰਤੀ ਫੋਲਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਾਲੀ
 ਗੱਭਰੂ ਕਰਨ ਕਮਾਈ ਚਿੜੀਆਂ ਬੋਲ ਪਈਆਂ
 ਰਿਤਕਣ ਲੱਗੀਆਂ ਦੁੱਧ ਮੁਟਿਆਰਾਂ, ਚਰਖੇ ਚਲਦੇ ਪੈਣ ਘੁਕਾਰਾਂ

ਸੱਭ ਜਾਣਗੇ ਨਾਲ ਗੁਆਚੇ
 ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਫਰੋਲ ਜੋਗੀਆ (ਭਾਗ-2)
 ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਣਮੁੱਢੇ ਗੀਤਕਾਰ
 Radio Bahar
 ਅਸ਼ੋਕ ਬਾਂਸਲ ਮਾਨਸਾ

ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ HMV - EKDC 5049 ਕੰਪਨੀ - ਈ.ਐਮ.ਆਈ. ਕਰਾਚੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗੀਤ - ਹੰਝੂ ਨਜ਼ਰਾਨੇ ਤੇਰੇ
 ਗੀਤਕਾਰ - ਮਨਜ਼ੂਰ ਝੱਲਾ / ਸੰਗੀਤਕਾਰ - ਅਖ਼ਤਰ ਹੁਸੈਨ ਆਵਾਜ਼ - ਸੁਰਈਆ ਬੇਗਮ / ਫਿਲਮ - ਹੱਡ ਹਰਾਮ
 1965

ਛਮ ਛਮ ਰੋਂਦੇ ਨੈਣ ਵਿਚਾਰੇ, ਮੇਰਿਆਂ ਨਸੀਬਾਂ ਉੱਤੇ ਹੱਸਦੇ ਨੇ ਸਾਰੇ
 ਚੰਨ ਦਿਆਂ ਚਾਵਾਂ ਪਿੱਛੇ ਹਨੇਰ ਸੀਨੇ ਲਾ ਲਿਆ
 ਪਲ ਦੇ ਭੁਲੇਖੇ ਮੈਨੂੰ ਗੁੰਝਲਾਂ 'ਚ ਪਾ ਲਿਆ
 ਸੋਹਲ ਜਵਾਨੀ ਮੇਰੀ ਦੁੱਖਤੋਂ ਨੇ ਭਾਰੇ
 ਦੁੱਖਾਂ ਦਿਆਂ ਮਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਪ੍ਰਚਾਵੇਂਗਾ
 ਹੁਣ ਨਾ ਤੂੰ ਆਇਓਂ ਬੀਬਾ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਆਵੇਂਗਾ
 ਟੁੱਟ ਗਏ ਨੇ ਮੇਰੇ ਸੱਭੇ ਮਾਣ ਸਹਾਰੇ
 ਤੇਰੀਆਂ ਜੁਦਾਈਆਂ ਵਾਲੀ ਅੱਗ ਸੀਨੇ ਬਲਦੀ
 ਰੁੱਲ ਗਈਆਂ ਮੈਨੂੰ ਮੌਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਝੱਲਦੀ
 ਡੋਲਦੀ ਏ ਬੇੜੀ ਮੇਰੀ ਡੁੱਬ ਗਏ ਕਿਨਾਰੇ

ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਕੋਲੰਬੀਆ - 7KCC 5613
 ਕੰਪਨੀ - ਈ.ਐਮ.ਆਈ. ਕਰਾਚੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗੀਤ - ਛਮ ਛਮ ਰੋਂਦੇ ਨੈਣ ਵਿਚਾਰੇ
 ਗੀਤਕਾਰ - ਮਨਜ਼ੂਰ ਝੱਲਾ / ਸੰਗੀਤਕਾਰ - ਤੁਫੈਲ ਫਾਰੂਕੀ ਆਵਾਜ਼- ਨੂਰਜਹਾਂ / ਫਿਲਮ - ਜੋਰ ਜਵਾਨਾਂ ਦਾ 1971

ਮੈਂ ਛਣਕਾਈਆਂ ਵੰਗਾਂ,
 ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰੇ ਪਿਪਲੀ ਦੇ ਥੱਲੇ ਮੈਂ ਛਣਕਾਈਆਂ ਵੰਗਾਂ
 ਮਾਹੀ ਜਦੋਂ ਜੱਚਦਾ ਏ, ਅੰਗ ਅੰਗ ਨੱਚਦਾ ਏ ਚੜ੍ਹ ਗਏ ਜਵਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਅ
 ਪਿਆਰ ਜਦੋਂ ਮੱਚਦਾ ਏ, ਫੇਰ ਕਿਹੜਾ ਬੱਚਦਾ ਏ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਤੇ ਆ
 ਹੋਕਾ ਦੇ ਦੇ ਤੱਕਣੀਆਂ ਮੋੜਾਂ ਵੱਲੋ, ਵਾਜ ਮਾਰਾਂ ਤੇ ਸੰਗਾਂ
 ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰੇ ਪਿਪਲੀ ਦੇ ਥੱਲੇ ਮੈਂ ਛਣਕਾਈਆਂ ਵੰਗਾਂ

ਆਜਾ ਢੋਲਾ ਸੱਜ ਕੇ, ਮੈਂ ਵੇਖ ਲਵਾਂ ਰੱਜ ਕੇ, ਲਵਾਂ ਤੈਨੂੰ ਜੱਗ ਤੋਂ ਲੁਕਾਆ।
 ਆਜਾ ਕਿਸੇ ਪੱਜ, ਰੱਖਾਂ ਪਲਕਾਂ 'ਚ ਕੱਜ ਕੇ ਤੱਤੀ ਤੈਨੂੰ ਲੱਗੇ ਨਾ ਹਵਾ।
 ਚੁੱਕ ਚੁੱਕ ਹੱਥ ਅਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੱਲੋ, ਤੇਰੀਆਂ ਖੈਰਾਂ ਮੰਗਾਂ।
 ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰੇ ਪਿਪਲੀ ਦੇ ਥੱਲੇ ਮੈਂ ਛਣਕਾਈਆਂ ਵੰਗਾਂ

ਅੱਖੀਆਂ ਉਡੀਕਦੀਆਂ, ਦਿਲ ਹਾਈਂ ਮਾਰਦਾ ਗੱਲ ਸੁਣ ਮੇਰੇ ਬੋਲੀਆ
 ਆਜਾ ਮੇਰੇ ਹਾਣੀਆਂ, ਵਾਸਤਾ ਈ ਪਿਆਰ ਦਾ ਤੇਰੀ ਆਂ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਬੋਲੀਆ
 ਦਿਸ ਪਿਆ ਮਾਹੀ ਪੁਛਾਵੇਂ ਥੱਲੋ, ਉਡ ਨੀ ਆਂ ਵਾਂਗ ਪਤੰਗਾਂ
 ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰੇ ਪਿਪਲੀ ਦੇ ਥੱਲੇ ਮੈਂ ਛਣਕਾਈਆਂ ਵੰਗਾਂ

ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਏੱਜਲਜ - 7KDC 5043
 ਕੰਪਨੀ - ਈ.ਐਮ.ਆਈ. ਕਰਾਚੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗੀਤ - ਮੈਂ ਛਣਕਾਈਆਂ ਵੰਗਾਂ
 ਗੀਤਕਾਰ - ਮਨਜ਼ੂਰ ਝੱਲਾ, ਸੰਗੀਤਕਾਰ - ਮਾਸਟਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਆਵਾਜ਼-ਨੂਰਜਹਾਂ / ਫਿਲਮ - ਲਾਡੋ 1966

ਇਹ ਤਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੁਸੈਨ ਝੱਲੇ ਦੇ ਲਿਖੇ ਕੁੱਝ ਕੁ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਇਸ ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਲਾਲ ਬਾਰੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਜੋ ਗੀਤ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵਾਹਗੇ ਦੀ ਲਕੀਰ ਟੱਪ ਕੇ ਸਾਡੇ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦੇ ਰਹੇ ਉਹਨਾਂ ਚੋਂ ਕਿੰਨਿਆਂ ਕੁ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਦਾਤਾ ਇਹ ਜੰਡਿਆਲੇ ਵਾਲਾ ਝੱਲਾ ਸੀ। ਝੱਲਾ ਸੰਪੂਰਨ ਕਲਾਕਾਰ ਸੀ। ਮੌਹ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਦੂਰ ਫਕੀਰ ਬਿਰਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ। ਫਾਕੇ, ਥੁੜਾਂ ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਨਾਲ ਝੱਲਾ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦਸਤਪੰਜਾ ਲੈਕੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਐਸੇ ਗੀਤ ਉਲੀਕੇ ਜੋ ਲੋਕ-ਗੀਤਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸ ਗਏ। 25 ਜਨਵਰੀ 1973 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੁਸੈਨ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦਾ ਐਸਾ ਦੌਰਾ ਪਿਆ ਕਿ ਮੁੜ ਉੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਦੌਰ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਗਿਆ 26 ਜਨਵਰੀ 1973 ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੁਸੈਨ ਝੱਲੇ ਦੀ ਦੇਹ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਕਬਰਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦਫਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਸੁਆਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੁਸੈਨ ਝੱਲੇ ਦੇ ਗੀਤ ਆਲਮ ਲੁਹਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਥੱਲੇ ਕਿਉਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਏ? ਸਿੱਧਾ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਐ ਕਿ ਜਦੋਂ ਝੱਲੇ ਦੇ ਐਨੇ ਗੀਤ ਆਲਮ ਲੁਹਾਰ ਨੇ ਝੱਲੇ ਦੇ ਹੀ ਨਾਮ ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਏ। ਜਿਹਨਾਂ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਝੱਲੇ ਦਾ ਨਾਮ ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਗੀਤਕਾਰ ਵੱਜੋਂ ਝੱਲਾ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਇਹ ਦੋ ਤਿੰਨ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਲਮ ਲੁਹਾਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਕਿਉਂ ਪਾਇਆ? ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਲਮ ਤੇ ਝੱਲੇ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਯਾਰਾਨਾ ਸੀ, ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਬੀਏਟਰ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਕੀਤਾ। ਹੋ ਸਕਦੇ ਝੱਲੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਹੀ ਆਲਮ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਪਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਸੱਚਾਈ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਗੀਤ ਗੀਤਕਾਰ ਦਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗੀਤਕਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਹਿਲਾ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਹੇਠਲੀ ਨੀਂਹ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਇੱਟ ਬਣਕੇ ਹੀ ਲੁਕੇ ਰਹੇ।

ਤਿੰਝਣਾਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਆਈ, ਚਿੜੀਆਂ ਬੋਲ ਪਈਆਂ
 ਚਿੱਟੀਆਂ ਚਾਂਦੀ ਵਾਂਗ ਝਲਾਰਾਂ, ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤੇ ਉਡੀਆਂ ਡਾਰਾਂ,
 ਜਾਗੀ ਕੁੱਲ ਖੁਦਾਈ, ਚਿੜੀਆਂ ਬੋਲ ਪਈਆਂ ਤੈਨੂੰ ਸੁੱਤਿਆ ਜਾਗ ਨਾ ਆਈ

ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ HMV - EKDC 5003 ਕੰਪਨੀ - ਈ ਐਮ ਆਈ ਕਰਾਚੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗੀਤ - ਤਾਰਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਗੀਤਕਾਰ - ਮਨਜ਼ੂਰ ਝੱਲਾ / ਸੰਗੀਤਕਾਰ - ਅਖ਼ਤਰ ਹੁਸੈਨ ਆਵਾਜ਼ - ਇਨਾਇਤ ਹੁਸੈਨ ਭੱਟੀ / ਫਿਲਮ - ਹੱਡ ਹਰਾਮ 1965

ਹੰਝੂ ਨਜ਼ਰਾਨੇ ਤੇਰੇ, ਅੱਖੀਆਂ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ, ਦਿਸਦਾ ਨਾ ਤਾਰਾ ਕੋਈ, ਰਾਤਾਂ ਨੇ ਹਨੇਰੀਆਂ ਕਿਸੇ ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਾਂ, ਮੰਨਦਾ ਨਹੀਂ ਜੀਅ ਵੇ। ਨਾਲੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੇਵਾਂ ਤੇਰੇ ਜਿੰਮੇ ਕੀ ਵੇ। ਸੜਦੇ ਨੇ ਵੈਰੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਨੇ ਤੇਰੀਆਂ ਹੰਝੂ ਨਜ਼ਰਾਨੇ ਤੇਰੇ, ਅੱਖੀਆਂ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਕਿਤੇ ਚਿੱਤ ਚੇਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਵੀ ਦਿਨ ਆਉਣਗੇ। ਆਪਣੇ ਪਰਾਏ ਮੈਥੋਂ ਅੱਖੀਆਂ ਚੁਰਾਉਣਗੇ। ਰੁੱਸ ਗਏ ਨਸੀਬ ਮੇਰੇ, ਲੋਕਾਂ ਅੱਖਾਂ ਫੇਰੀਆਂ ਹੰਝੂ ਨਜ਼ਰਾਨੇ ਤੇਰੇ, ਅੱਖੀਆਂ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ

facebook

ਫੇਸਬੁੱਕ
ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ
ਗੱਲਬਾਤਾਂ

ਪੱਖੋ ਆਲੇ ਮੱਲ ਦੀ ਦਿਲਲਗੀ

ਮੁਖਤਿਆਰ ਪੱਖੋ 91 86995 94800

ਜਾਂਦੇ ਨੇ, “ ਬਾਈ ! ਕੀ ਗੱਲ ਤੁਰਿਆ ਜਾਨਾ ਐ , ਛੱਡ ਕੇ ਆਵਾਂ “ । ਖੈਰ ! ਇਹ ਇੱਕ ਪਿਆਰ ਦਾ ਸੁਨੇਹ ਹੈ ਜੋ ਕਰਮਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਹਿੱਸੇ ਆਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਤਾਂ ਮੂੰਹ ਪਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਲੰਘਣ ਵਾਲਾ ਜਮਾਨਾ ਸੁਣੀਦਾ ਹੈ । ਪਰ ਜੇਕਰ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਕੁੱਝ ਟਿੱਚਰਾਂ ਵਾਲੇ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ , “ ਲੈ ਦੱਸ ! ਐਨਾ ਸੂਮ ਹੋ ਚੱਲਿਆ , ਤੇਲ ਦੀ ਬੱਚਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ “ । ਪਰ ਹਰ ਗੱਲ ਪੈਸੇ ਦੀ ਤੱਕੜੀ ਚ ਤੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਪੈਦਲ ਜਾ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਅਮੀਰੀ ਦੀ ਕੀ ਸਾਰ ਹੈ ।

ਚਲਦੀ ਚਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਯਾਦ ਆਈ । ਫੇਸਬੁੱਕ ਤੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਹੀਆ ਲਿਖਤ ਪੜ੍ਹੀ ਸੀ । ਅਖੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਲਾਲਾ ਨੈਣਾ ਦੇਵੀ

ਸਿਆਲ ਚ ਖੇਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਾਰ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਖੇਤ ਪੈਦਲ ਜਾਂ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਇੱਕ ਗੋਤਾ ਲਾਉਣਾ ਨਿੱਤ ਦਾ ਕਰਮ ਹੈ । ਖੇਤ ਘਰ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੀ ਗੋਤਾ ਕੱਢਦਿਆਂ ਸਮੇਤ ਰਸਤੇ ਆਉਣ ਜਾਣ ਪੰਜ ਕੁ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਵੈਲ ਵਾਂਗ ਹੈ , ਜਿਸ ਦਿਨ ਨਾ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਔੜ੍ਹਕਾ ਜਾ ਆਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ , ਫਿਰ ਘਰ ਹੀ ਕਹੀ ਫਤ ਕੇ ਕੋਈ ਰੇਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਢੇਰੀ ਐਧਰ ਐਧਰ ਕਰ ਲਈਦੀ ਹੈ । ਇੱਕ ਥਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦਿਲ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ “ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪੰਜ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੁਰ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਲਈ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਧੜਕਾਂਗਾ “ , ਫਿਰ ਆਪਾਂ ਵੀ ਗੱਲ ਲੜ ਬੰਨ੍ਹ ਲਈ । ਆਖਰ ਦਿਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ , ਕੁੱਝ ਤੇ ਕਰੋ ਸੱਜਣ । ਖੇਤ ਨੂੰ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਕੁੱਝ ਕੁ ਰਸਤਾ ਸੜਕ ਦਾ ਵੀ ਹੈ , ਉਥੇ ਦੋ ਚਾਰ ਜਰੂਰ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਜਾਂ ਸਕੂਟਰੀ ਵਾਲੇ ਟੱਕਰ

ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਗੱਡੀ ਚ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਉਹ ਸੁੱਖ ਸੁੱਖਦਾ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਤੇ ਆਵਾਂ ਪਰ ਸਾਡੇ ਆਲਾ ਲਾਣਾ ਜਾਉ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਅਤੇ ਸੁੱਖ ਸੁੱਖੁ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਮੈਂ ਪੈਦਲ ਆਵਾਂ । ਬੇਸ਼ੱਕ ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਮਜ਼ਾਕ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਸੋਚੀਏ ਤੇ ਸਮਝੀਏ ! ਪੈਦਲ ਵਾਲੇ ਨੇ ਜੋ ਸੁੱਖ ਮੰਗੀ ਐ , ਉਹ ਗੱਡੀ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਡੀ ਹੈ , ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮੁਰਾਦ ਸ਼ਾਇਦ ਦੁਨੀਆਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ । ਆਪਾਂ ਵੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਇਹੀ ਮੰਗੀਦਾ ਕਿ ਚਾਹੇ ਬਹੁਤੀ ਮਹਿੰਗੀ ਗੱਡੀ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਨਾ ਦੇਵੀ ਪਰ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਤੁਰਨ ਫਿਰਨ ਜੋਗਾ ਸਰੀਰ ਜਰੂਰ ਦੇਵੀ । (ਸੌਣ ਮਹੀਨੇ ਗਰੀਬ ਦੀ ਦੀ ਕੰਧ ਉਪਰੋਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਜੋਰ ਡਿੱਗੇ ਲਿਉਤ ਵਾਂਗ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਮੁਖਤਿਆਰ ਪੱਖੋ ਦੀ ਬਿਜਲਈ ਕੰਧ ਉਪਰੋਂ)

ਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਫਜ਼ੂਲ ਦਾ ਝੰਜਟ ਜਾਣਦੀ ਹੈ।

ਲੈਂਦਾ ਸੀ ਤਿੰਨ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਇਕੋ ਵਿਹੜੇ ਪਾਲ ਹੁਣ ਤਾਂ ਕੱਲਾ ਪੁੱਤ ਵੀ ਰਹੇ ਨਾ ਬਾਪੂ ਨਾਲ।
- ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅਰਥਚਾਰਾ ਖੇਤੀ ਅਧਾਰਿਤ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਕਈ ਬਾਂਗਾਂ ਦੀ ਗਰਜ਼ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਮਾਪੇ, ਦਾਦਾ ਦਾਦੀ, ਚਾਚੇ ਤਾਏ, ਭੂਆ-ਭਤੀਜੇ ਸਭ ਇਕੋ ਵਿਹੜੇ ਨਿਭਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਇਹ ਸਾਂਝ ਲੰਮਾਂ ਅਰਸਾ ਢਾਰਸ ਬਣੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭ ਦਾ ਸਭ ਕੁੱਝ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਦੁਖਾਂ, ਸੁੱਖਾਂ, ਹਾਸਿਆਂ, ਹਉਕਿਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਣੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਪੂਰਾ ਟੱਬਰ ਰਲ ਕੇ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਾਂਝ ਸਮੇਂ ਇਕੱਲਤਾ, ਡਿਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਜਾਂ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਤਕਰੀਬਨ ਬੇ-ਅਰਥ ਹੀ ਕਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ‘ਕੱਲੀ ਹੋਵੇ ਨਾ ਵਣਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜੀ, ਕੱਲਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪੁੱਤ ਜੱਟ ਦੇ’। ਇਹ ਢਾਂਚਾ ਜਿੰਨਾਂ ਸਾਨੂੰ ਰਾਸ ਆਇਆ ਸੀ, ਉਤਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਬਿਖਰਦੀ ਹਰ ਇਕਾਈ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਝੰਬ ਸੁੱਟਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ‘ਰੱਖ ਗਰੀਬੀ ਵੇਸ’ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਏਕੇ ਵਾਲੀ ਬਰਕਤ ਵਿਸਰ ਗਏ ਹਾਂ। ਸਾਂਝਾਂ ਦੇ ਇਸ ਯੁਗ ਵਿੱਚ ਪਲਰਦਾ ਬਚਪਨ ਕਿਸੇ ਦੀ ਘੂਰੀ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਲਾਡ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਬਾਪੜਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਝੜਕ ਨਾਲ ਤਰਾਸ਼ਿਆ ਉਸਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿੰਨਾਂ ਵੱਡਾ ਟੱਬਰ, ਉਨੀਆਂ ਹੀ ਰੰਗ-ਬਰੰਗੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਭ ਦਾ ਸਿਰ ਪਲੱਸਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕੱਲੇ ਇਕਹਿਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪਲੇ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਪੱਛੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਬਚਪਨ ਹੰਢਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਂਝ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੱਤਾਂ-ਠੰਢਾ ਸਮੇਣਾ ਸਿਖਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜੇ ਸਭ ਦੀ ਆਪੋ ਧਾਪੀ ਅਤੇ ਸਵਾਰਥੀ ਜਾਂ ਅਪਹੁਦਰੀ ਰੁਚੀ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਗੱਠਾਂ ਪੈ ਜਾਣ ਤਾਂ ਸਾਹ ਲੈਣਾ ਵੀ ਦੁੱਭਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਣਤੋਲੇ ਮੋਹ ਦਾ ਕੋਈ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਉਲਾਰ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਗਾ, ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਲਾਲਚੀ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਇਸ ਸਾਂਝ ਵਿੱਚ ਇਕ ਦਿਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਦੇ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੁਆਲੇ ਤਿੜਕੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾ ਜਤਨਾਏ ਅੰਦਰ ਤਕ ਭਿੱਜੇ ਮੋਹ ਦੀਆਂ ਛੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਗੱਲਦੇ, ਉਹ ਇਕੱਲਤਾ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਆਸ ਤਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਅਪੜ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਮੋਹ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਿੱਟੀ ਵਰਗਾ, ਖੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸੋਨਾ ਲਗਦੈ। ਇਸ ਸਾਂਝ ਨੇ

‘ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਛੋਟਿਆਂ ਲਈ ਪਿਆਰ’ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਮਿਹਨਤ, ਕੁਰਬਾਨੀ, ਹੱਕ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਦੌਲਤ ਦੇ ਰੰਗ ਜਾਂ ਅਰਥ ਹੀ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ। ਸਭ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਵੱਖਰੀ ਕਰ ਕੇ ਰਾਖਵੀਂ ਪਾਲ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਢਾਂਚਾ ਖੇਰੂ ਖੇਰੂ ਹੋ ਕੇ ਬਿਖਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਕ ਅਲੁੱਆਂ ਜਿਹਾ ਛੋਕਰਾ ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪ ਹੀ ਚਿੱਟੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਉਂਦਾ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਛੋਟੇ ਦੀ ਵਿੱਥ ਮੇਟ ਕੇ ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਪਲੀ ਹੋਂਦ ਕਿੱਥੋਂ ਸਕੂਨ ਭਾਲਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਅੱਡ ਹੋਇਆ, ਫੇਰ ਆਪੋ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਿਖਰ ਕੇ ਇਕੱਲੀ ਮਾਂ ਜਾਂ ਇਕੱਲਾ ਪਿਤਾ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਸਤ ਵਾਂਗ ਲੈ ਕੇ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ। ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਹੁਣ ਦੰਪਤੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਖੂਹ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਸੰਸਥਾ ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਬਿਖੇਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਰਥ ਗੁਆਉਂਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਣਤਰ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਔਰਤ ਮਰਦ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਉਡਾਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਂਝਾਂ ਦੇ ਬਖੀਏ ਉਧੇੜ ਧਰੇ ਹਨ। ਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਡਿਗਰੀਆਂ, ਰੁਤਬੇ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਬੈਲੈਂਸ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਫਜ਼ੂਲ ਦਾ ਝੰਜਟ ਜਾਣਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਅੱਲਾਦ ਦੋਹਾਂ ਤੋਂ ਲੱਤ ਚੁੱਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਬੋੜ ਚਿਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਲ ਡੰਗ ਟਪਾ ਲੈਣਾ ਹੀ ਮਨਭਾਉਂਦਾ ਢੰਗ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਭਵਿੱਖ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਤਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਤੋਂ ਇਹ ਜੰਗਲ ਰਾਜ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਪਸ਼ੂ ਬਿਰਤੀ ਤੋਂ ਸਫ਼ਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਮੁੜ ਉੱਥੇ ਆ ਪੁੱਜੇ ਹਾਂ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਖਦੇ ਸਨ ਰੱਬ ਨੇ ਸਭ ਰੀਝਾਂ ਦੀ ਇਕ ਰੁੱਤ, ਇਕ ਵੱਤਰ ਤੇ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਧੀ-ਪੁੱਤ ਟਸ ਟਸ ਕਰਦੀ ਉਮਰੇ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਹਰ ਰੁੱਤ ਨੂੰ ਹੰਢਾ ਕੇ ਹੀ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ‘ਵਕਤੋਂ ਖੁੰਝੀ ਡੂਮਣੀ ਗਾਵੇ ਆਲ-ਪਤਾਲ’। ਗੋਰੇ ਸਾਡੀ ਸਾਂਝ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਅਪਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਕੇ ਦੋਸਤਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਜਾਂ ਸੋਚਾਂ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਮਰਜ਼ੀ ਜਿੰਨਾਂ ਖੁਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਭਰਮ ਵੀ ਪਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤਕ ਪੁੱਜ ਕੇ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਸਾਂਝਾਂ ਵੱਲ ਹੀ ਉਲਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਪੂਰਾਂ ਟੋਭਿਆਂ 'ਤੇ ਮਿਲਣੋਂ ਰਹਿ ਕੇ ਚੰਦਰੇ ਲਵਾ ਲੇ ਨਲਕੇ।

ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਝਰੋਖੇ ਥਾਣੀਂ

ਡਾ. ਰਾਜਵੰਤ ਕੌਰ 'ਪ੍ਰੀਤ' ਮਾਨ

ਤੋਰਾ ਸਿੰਘ ਚੰਨ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਖੂਨੀ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ‘ਅਮਰ ਪੰਜਾਬ’ ਉਪੇਰਾ ਲਿਖਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ 1953-54 ਵਿੱਚ ‘ਇਪਟਾ’ ਤੇ ਅਮਨ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਖੇਡਦੇ ਰਹੇ। ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਤਾਂ ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੇ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੂਰੀ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਾਂ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਚਿਤਰਾ ਟਾਕੀਜ਼ ਸਿਨੇਮਾ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਤੇ ਗਵੱਈਆਂ ਦਾ ਰੋਲ ਸੀ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵੀ ਆਈ ਸੀ। ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਕਾਲ-ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਲਈ ਰਾਸ਼ੀ ਭੇਜਣੀ ਸੀ। ਸ਼ੋਅ ਦਾ ਮਾਮੂਲੀ ਟਿਕਟ ਸੀ। ਸਿਨੇਮੇ ਦੇ ਗੇਟ ਤੋੜ0 ਕੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਆਖਰੀ ਸੀਨ ਬੜਾ ਹੀ ਦਰਦਨਾਕ ਸੀ ਜਦ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚੋਂ ਚਿੱਟੇ ਪਰਦੇ ‘ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਰ ਤੇ ਅੱਗੇ ਗਰੁਪ ਗੀਤ ਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ -- ਸਤਲੁਜ ਦੀਉ ਲਹਿਰੇ ਬੋਲੋ ਨੀਂ, ਕੁਝ ਭੇਦ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਖੋਲ੍ਹੋ ਨੀਂ। ਮਰਦ - ਬੇ-ਚੈਨ ਹਵਾਵਾਂ ਪੁੱਛਦੀਆਂ ਨੇ ਔਰਤਾਂ - ਭੈਣਾਂ ਦੀਆਂ ਆਹਾਂ ਪੁਛਦੀਆਂ ਨੇ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਪੁੱਛਦੀਆਂ ਨੇ। ਇਸ ਲੰਮੇ ਗੀਤ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੀ ਦਰਦਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼

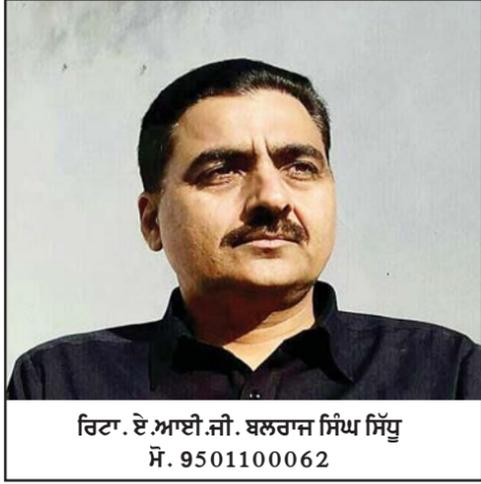
ਲੋਕ-ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਝਲਕ

ਬੰਨ੍ਹਿਆਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਵੇਂ ਅਧ-ਜਲੀਆਂ ਵੱਢੀਆਂ-ਟੁੱਕੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਸਤਲੁਜ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੋ ਟੁਕੜੇ ਕਰਨ ਤੇ ਖੂਨੀ ਹੋਲੀ ਖੇਡੀ ਜਾਣ ਪਿੱਛੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਲੋਕ-ਵਿਰੋਧੀ ਵੰਡ-ਪਾਊ ਚਾਲ ਤੋਂ ਲੋਕ ਰੋਹ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਸਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਦਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਇਨਕਲਾਬੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਅਗਾਂਵਧੂ ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਧੜਾ-ਧੜ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ। ਹਰੇਕ ਸਾਲ 23 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ-ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਲਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਸੈਨੀਵਾਲਾ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵੀ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਡੋਲਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਾਂਸੀ 'ਤੇ ਲਿਜਾਏ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਲੈਨਿਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਾਜ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਬਿਸਮਿਲ ਅਜ਼ੀਮਾਬਾਦੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਗੀਤ ਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ - ਸਰ ਫ਼ਰੋਸ਼ੀ ਕੀ ਤਮੇਨਾਂ ਅਬ ਹਮਾਰੇ ਦਿਲ ਮੇਂ ਹੈ, ਦੇਖਨਾ ਹੈ ਜ਼ੋਰ ਕਿਤਨਾ ਬਾਜ਼ੂ-ਏ-ਕਾਤਿਲ ਮੇਂ ਹੈ। ਫਾਂਸੀ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸ਼ਬਦ - ਦਿਲ ਸੇ ਨਿਕਲੇਗੀ ਨਾ ਮਰ ਕਰ ਭੀ ਵਤਨ ਕੀ ਉਲਫ਼ਤ ਮੇਰੀ ਮਿੱਟੀ ਸੇ ਭੀ ਖੁਸ਼ਬੂ-ਏ-ਵਤਨ ਆਏਗੀ। ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਲਾਹੌਰ

ਜੇਲ੍ਹ ਵਾਲੇ ਚੌਕ ਦਾ ਨਾਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਬਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਾਸ਼ ਦੇਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਾਡਰ ਖੋਲ੍ਹ ਦੇਣ, ਇਨਕਲਾਬੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਂਭੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕਰ ਸਕਣ। ਬਾਬਾ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਜੀ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਗੱਲ 1954 ਦੇ ਨੇੜ ਤੋੜ ਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੋ ਰਹੀ ਇਪਟਾ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਜੀ ਪਹਿਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਦੇਖੇ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਰਵੇਂ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਨਿਰਬਲ ਸਰੀਰ ਪਰ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਜਵਾਨਾਂ ਵਾਲੀ ਗੜ੍ਹਕ। ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਸੋਟੀ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਚੜ੍ਹੇ, ਝੁਕੀ ਹੋਈ ਕਮਰ, ਜੀਵਨ ਭਰ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਚਾਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਭਾਸ਼ਣ, ਸੁਣ ਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਪੰਡਾਲ ਗੂੰਜ ਉੱਠਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੋਢੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ। ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਗੂੰਜ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿਰਕੱਢ ਇਨਕਲਾਬੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਹਿੱਸਾ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟਣਾ ਪਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੁਖ ਆਰਾਮ ਤਿਆਗ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ, ਕਿਰਤੀਆਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ

ਲੇਖੇ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਭਕਨਾ ਵਿਖੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਚਲਾਇਆ ਸਕੂਲ ਬੜਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੇਟ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਬੁੱਤ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲਾਸ਼ਾਨੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਸਾਡਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ਭਰਪੂਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ 1950 ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਐਫ ਐਸ ਸੀ. (ਮੈਡੀਕਲ) ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਇੱਕ ਸਹੇਲੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਦੇ ਸਾਥ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਵੀ ਉਸ ਗਰੁਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈਆਂ ਜਿੱਥੇ ਡਾ. ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਕਾਮਰੇਡ ਨੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਠੰਢੀ ਸੀਤ ਰਾਤ ਸੀ। ਉਹ ਉਦੋਂ ਰੂਪੜ ਹੋ ਕੇ ਪੁਲੀਸ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸੋਚ ਰਾਹੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹਾਲਤ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਗਰੁਪ ਵਿੱਚ ਜਥੇਦਾਰ ਮੂਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਦੋ ਬੇਟੀਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਹਮਉਮਰ ਗੁਰਮੀਤ ਅਤੇ ਹਰਜੀਤ ਵੀ ਸਨ। ਡਾ. ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਅਲਾਣੇ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਥੱਲੇ ਬਹਿ ਕੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕੂਟਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਬੜੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰ ਕੇ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਫੁੱਟ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਬੀਜ ਬੀਜੇ, ਕਿਵੇਂ ਚੌਧਰ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਸਮਾਂ ਯਾਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਰਿਟਾ. ਏ.ਆਈ.ਜੀ. ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ
ਮੋ. 9501100062

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। 1965 ਵਿੱਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਭਾਰਤ ਨਾਲੋਂ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ 30 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਾਂਗ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਨਸਲਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਮਿਲਗੋਭਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਪਾੜਾ ਘਟਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਿਸਾਲ ਆਪ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਜਿੱਭੇ ਅਨੇਕਾਂ ਦੇਸ਼ (ਹੈਤੀ, ਬਾਰਬਾਡੋਸ, ਤਰਿਨੀਦਾਦ ਅਤੇ ਟੋਬੈਗੋ ਆਦਿ) ਹਨ ਜੋ ਭੁੱਖ ਅਤੇ ਗੁਰਬਤ ਨਾਲ ਘੁਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇਸ ਦੇ ਅਕਾਰ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਵੱਡੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ 2047 ਤੱਕ ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉੱਪਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨਿਜ਼ਾਮ, ਲਿਸ਼ਕਦੀਆਂ ਅਸਮਾਨ ਛੁੱਹਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਜਬਰਦਸਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਤਰੱਕੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ, ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਆਦਿ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚਲੀ ਜੀ.ਆਈ.ਐੱਫ.ਟੀ ਸਿਟੀ ਵਰਗੇ ਟੈਕਸ ਫਰੀ

ਇਲਾਕੇ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਰਲਦੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਢੰਗ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਏ ਸਨ ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਟੀਕਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਜਨਤਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਟੀਲ ਅਤੇ ਕੰਕਰੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਮਿਹਨਤ ਆਪਣੇ ਬਹੁਭਾਂਤੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਾਜ਼ਕ ਸਥਿੱਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਥੇ ਕਈ ਨਸਲਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵੱਸਦੇ ਸਨ ਜੋ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਚੀਨੀ ਲਗਭਗ 75%, ਮਲੇਸ਼ੀਅਨ 14% ਤੇ ਭਾਰਤੀ 11% ਸਨ। ਵਸੋਂ ਦਾ ਇਹ ਅਸੰਤੁਲਨ ਸਿਰਫ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਰਥਿਕ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਵੀ ਸੀ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲੇਬਰ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਭੇਦ ਭਾਵ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਅਸੰਤੁਲਨ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਚੀਨੀ ਲੋਕ ਬਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਅਮੀਰ, ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਕਾਮਗਾਰ ਸਨ ਤੇ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਦੀ ਜਿਆਦਾਤਰ ਆਰਥਿਕਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਸੀ। ਜੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਲਦੀ ਕੁਝ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਪਾੜਾ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਦੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਕੜ ਵਿੱਚ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਨੂੰ ਲੀ ਕੁਆਨ ਜਿਊ ਵਰਗਾ ਕਾਬਲ ਵਿਅਕਤੀ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ। ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਖੁਦ ਚੀਨੀ ਮੂਲ ਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਦੇ ਠੋਸ ਨੀਤੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹ ਐਨਾ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 5 ਜੂਨ 1959 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ 28 ਨਵੰਬਰ 1990 ਤੱਕ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਾੜੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਗੱਦੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਉਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਨਸਲੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਨਿਰਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ, ਆਰਥਿਕ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਨਸਲੀ

ਸਮੂਹ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਦਵੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਨਸਲੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ 11% ਅਬਾਦੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੁੱਲ 9 ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਚਾਰ ਭਾਰਤੀ (ਦੇਵਨ ਨਾਇਰ 23 ਅਕਤੂਬਰ 1981 ਤੋਂ 28 ਮਾਰਚ 1985, ਐਸ ਆਰ ਨਾਥਨ 1 ਸਤੰਬਰ 1999 ਤੋਂ 1 ਸਤੰਬਰ 2011, ਜੇ ਵਾਈ ਪਿੱਲੇ 1 ਸਤੰਬਰ 2011 ਤੋਂ 14 ਸਤੰਬਰ 2017 ਅਤੇ ਮੱਜੂਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਮਨ ਸ਼ਾਨਮੁਗਾਰਤਨਮ 14 ਸਤੰਬਰ 2023 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ) ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਕਾਰਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਰਕਰਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਨੇਤਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਅਤੇ ਕਲੋਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਫਿਰਕੇ ਦਾ ਗਲਬਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਸਾਰਾ ਸਮਾਜ ਮਿਲ ਜੁਲ ਕੇ ਰਹੇ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਦੂਸਰੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਫਿਰਕੇ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮਕਾਨ ਜਾਂ ਫਲੈਟ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਦੂਸਰੇ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕੈਂਸਲ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪਈ ਸੀ।

ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨਸਲੀ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਮਿਲ ਕੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਲੋਨੀ, ਕੰਪਲੈਕਸ ਜਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ। ਹਰ ਕਲੋਨੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਜੁਲੇ ਲੋਕ ਵੱਸਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਥੇ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਮੇਲ ਜੋਲ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਸਤਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਬਲਿਕ ਹਾਊਸਿੰਗ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਛੱਤ ਦੇਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਫਿਰਕੂ ਗੜਬੜ ਨਹੀਂ

ਹੋਈ। ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮਿਲਣ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵੇਲੇ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਪਾੜਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਦੇ ਮੁਫਤ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਮੀਰ ਗਰੀਬ ਦਾ ਫਰਕ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸੇ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਬੱਚਾ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਤਾਂ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ 1965 ਦੀ ਬਨਿਸਬਤ 2026 ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਫਰਕ ਹੈ।

ਤਿੰਨਾਂ ਮੁੱਖ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ (ਚੀਨੀ, ਮਲੇਸ਼ੀਅਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ) ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧੀ ਹੈ ਤੇ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਹੁਣ 1965 ਵਰਗਾ ਗਰੀਬ ਤੇ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਐਨੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅਜੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤਾ ਆਰਥਿਕ ਫਰਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਂਦਾ ਹੈ। 2024 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਲੇਸ਼ੀਅਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਆਮਦਨ ਕੁਝ ਘੱਟ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਖਰਚ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਉੱਪਾਉ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕੈਬਨਿਟ ਵੀ ਛੋਟੀ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਜਾਂ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਪਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਚੰਗੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਐਨੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਰਗਾ ਵੱਡਾ ਦੇਸ਼ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਲਸੀਆਂ ਦੀ ਨਕਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਜ਼ਰੂਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਾਅਰਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਤਾਂ ਆਰਥਿਕ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਵਾਂਗ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤਾਣਾ ਬਾਣਾ ਵੀ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੋਗੇ:

ਸਾਡਾ ਛੋਟਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਜੰਪ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ

IN HOME & LIFESTYLE

Keystone Creek:
ਇੱਥੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੁਹਜ, ਸੰਪਰਕ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ।

ਨੌਜ ਕਰੀਕ ਦੇ ਨਾਲ ਸਥਿਤ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ, ਕੀਸਟੋਨ ਕਰੀਕ ਨੌਰਥ ਕੈਲਗਰੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਗੁਪਤ ਰਾਜ ਹੈ। ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਫਾਇਤੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਡਿਲੀਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਬੁਟੀਕ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਪੜਾਅ ਹਨ, ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਉੱਪਰ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਜਾਂ ਸਮਾਰਟ ਆਕਾਰ ਘਟਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਕੀਸਟੋਨ ਕਰੀਕ ਕੋਨੇ ਕੱਟੇ ਬਿਨਾਂ ਅਸਲ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਹੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰੋ।

partners
Development Group

COME TOUR
6
SHOWHOMES
FIND YOUR
NEW NORTH

STREET TOWNS
FROM THE **\$460s**
Partners Homes

REAR LANED DUPLEXES
FROM THE **\$530s**
Partners Homes

REAR LANED HOMES
FROM THE **\$575s**
Genesis Builders & NuVista Homes

FRONT DRIVE HOMES
FROM THE **\$675s**
Genesis Builders & NuVista Homes

MODERN STYLE MEETS EVERYDAY EASE

▲ Nestled beside Nose Creek ▲ Playgrounds & green spaces ▲ Pathways connected to the Rotary Greenway ▲ Easy access to Stoney Trail & Deerfoot Trail

YOUR STYLE. YOUR SPACE. YOUR NORTH.

START YOUR HOME SEARCH HERE
Find maps and more at KeystoneCreek.ca

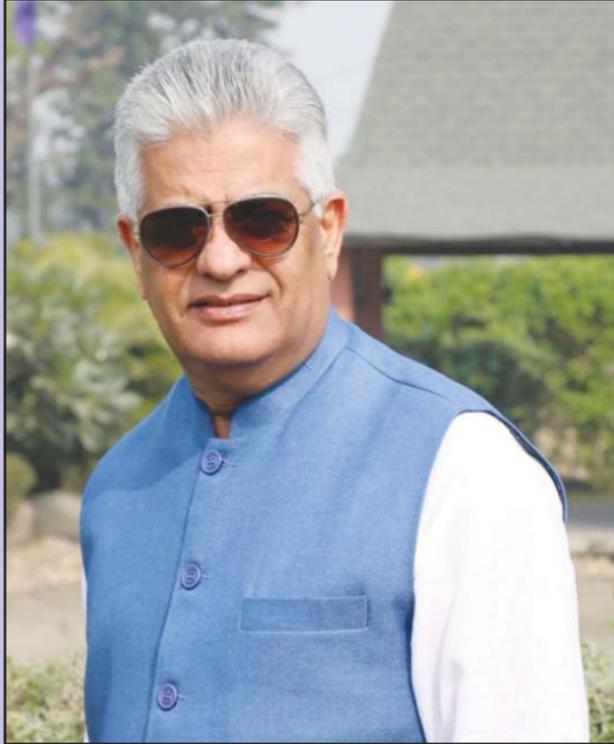
KEYSTONE CREEK
a partners community

ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਨਿੱਗਰ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ, 'ਨਵੀਆਂ ਕਲਮਾਂ-ਨਵੀਂ ਉਡਾਣ' ਗੁਰੂ ਵੱਲੋਂ ਬਖਸ਼ੀ ਮੱਤ ਅਤੇ ਦਾਤਾਂ ਹੀ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਾਂ- ਸੁੱਖੀ ਬਾਠ

ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਭਲੂਰੀਆ
+1-236-622-7799
ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਤਾ
ਸਰੀ (ਬੀ.ਸੀ.) ਕੈਨੇਡਾ

ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਪਦਾਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਦਿਨੋਂ-ਦਿਨ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਘਾਰ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਐਨ. ਆਰ. ਆਈ. ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹੱਸਦਾ-ਵੱਸਦਾ ਦੇਖਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖੀ ਬਾਠ ਸਰੀ (ਕੈਨੇਡਾ) ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸੁੱਖੀ ਬਾਠ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸ਼ਹਿਰ ਸਰੀ ਦੀ ਨਾਮਵਰ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਹਿੱਤਕ ਸਮਾਗਮ, ਸੰਗੀਤਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਾ ਜਾਂ ਖੇਡ ਮੇਲਾ ਅਧੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੁੱਖੀ ਬਾਠ ਸਮਾਜਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ (ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼) ਨੂੰ ਬੜੀ ਸੂਖਮ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਖਤਮ ਹੋਣ ਕਿਨਾਰੇ ਹਨ। ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਨਸਲ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਕਰਮੰਦੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ 'ਨਵੀਆਂ ਕਲਮਾਂ-ਨਵੀਂ ਉਡਾਣ' ਲੱਭਾ। ਮਤਲਬ

ਕਿ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਫਰਾਂਸ, ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕੈਨੇਡਾ, ਇਟਲੀ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ, ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਯੂਗਾਂਡਾ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਤਹਿਤ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 18 ਸਾਲ ਦੇ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ 35 ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ। ਵਿੱਚ ਛਾਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਗਭਗ 100 ਪੰਨੇ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਲਿਖਾਈਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬ ਛਪ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਮਾਗਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਰਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਬਾਲ-ਸਾਹਿਤ ਲੇਖਕਾਂ ਅਤੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚ 'ਪੰਜਾਬ ਭਵਨ ਸਰੀ' ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਇੱਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖੀ ਬਾਠ ਜੀ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਟੀਮ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਰ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਤੋਂ 26 ਹੌਸਲਾਅਫਜ਼ਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਕਿ ਬਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਆਪ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਕੀਮ ਇਨਾਮ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੁੱਖੀ ਬਾਠ ਜੀ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫਰਵਰੀ 2026 ਵਿੱਚ 18 ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਿੱਲੀ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਲੀਜ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਆਰੇ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ, ਚਿੰਤਕ ਸਮੇਂ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 28 ਟੀਮਾਂ ਕੰਮ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧਾ ਸਕੀਏ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੱਕ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇ।

Homestead

partners
Development Group

ਘਰ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ

**ਅਸਲੀ ਕੀਮਤ ਇੱਥੇ ਹੈ
ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਇਹੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।**

ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਮਸਟੇਡ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਜੋ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਫਾਇਤੀ ਨਵੇਂ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ, ਸੰਪਰਕ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ, ਸਥਾਨਕ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਆਂਢੀ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪਹਾੜੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਭ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨੀ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਦੋਸਤਾਨਾ, ਜਾਣੂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਹਾਡਾ ਹੋਮਸਟੇਡ ਹੈ

**ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਕਮਿਊਨਿਟੀ
ਸਹੂਲਤਾਂ:**

- * 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੈਦਲ ਰਸਤੇ
- * 19 ਏਕੜ ਕੁਦਰਤੀ ਵੈਟਲੈਂਡ
- * ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਅਤੇ ਖੇਡ ਕੋਰਟ
- * ਕ੍ਰਿਕਟ ਪਿੱਚ, ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ

Duplex Homes
FROM THE HIGH \$490s
Partners Homes

Rear Laned Homes
FROM THE MID \$500s
Excel Homes & Trico Homes

Front Drive Homes
FROM THE HIGH \$600s
Excel Homes, Genesis Builders & Trico Homes

Visit our stylish showhomes today

Homestead
plant your roots

Find maps, hours, builders and more at LiveInHomestead.ca

ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਖੁਸ਼ਬੂਆਂ ਦਾ ਵਣਜਾਰਾ ਪ੍ਰੋ.ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ

ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕਰਕੇ 7 ਫਰਵਰੀ 2026 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਵ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਪਾ ਕੇ ਨਵੇਂ ਬਿੰਬ ਤੇ ਅਲੰਕਾਰ ਸਿਰਜਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰੋ.ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਸਥਾਪਤ ਗਜ਼ਲਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਹੀ ਘੁੰਮਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁਜੱਗ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ.ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦੀ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਐਮ.ਏ. ਆਨਰਜ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਰੋਜਗਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਰਮ ਖੇਤਰ 1983 ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ, ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ 30 ਸਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਿੱਚਰਣ ਦਾ ਇਤਫ਼ਾਕ ਬਣਿਆਂ ਰਿਹਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਦਾ ਬਹੁ-ਰੰਗਾ, ਬਹੁ-ਪੱਖੀ, ਰੰਗਲਾ ਸੱਜਣ ਅਤੇ ਹਰਫਨਮੌਲਾ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਪ੍ਰੋ.ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਕਿਸੇ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਦਾ ਮੁਥਾਜ ਨਹੀਂ, ਜਿਸਦੀ ਕਲਮ ਸਾਹਿਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖਲਬਲੀ ਮਚਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਝੰਡਾ ਚੁੱਕੀ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਹ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਰਵਉਚ ਸਨਮਾਨ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੋ.ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੇ 20 ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। 2010 ਤੋਂ 2014 ਤੱਕ ਇਸ ਅਕਾਡਮੀ ਦੇ ਉਹ ਸਫਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੋ.ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਇੱਕ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਗਜ਼ਲਕਾਰ, ਕਵੀ ਅਤੇ ਗਲਪਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਪਣੀਆਂ 15 ਮੌਲਿਕ ਅਤੇ 5 ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ, ਬਲਕਿ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰੋ.ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਖ਼ਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਬੜੇ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀਆਂ, ਬਲਕਿ ਸਾਦੀ, ਸਰਲ ਅਤੇ ਸ਼ਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਾਠਕ ਲਈ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਉਤੇਜਨਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਾਠਕ ਦੇ ਮਨ ਤੇ ਆਪਣਾ ਗਹਿਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਠਕ ਉਸਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਸ਼ਰਸਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤਕ ਖੁਸ਼ਬੂ ਪਾਠਕ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਰੂਹ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗਜ਼ਲ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸਤਰੀ ਲੰਗ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗਜ਼ਲ ਰੁਮਾਂਸਵਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵੀ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਪ੍ਰੋ.ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀਆਂ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਗਜ਼ਲਾਂ ਵੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਿਉਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਪਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਮਹਿਕ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਤੁਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਠਕ ਇਹੋ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲਾਉਂਦਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋ.ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀ ਸੂਈ ਕਿਸ ਨੁਕਤੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਤੇ ਬਹੁ-ਪਰਤੀ ਰੰਗਤਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰੇ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਗਜ਼ਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਈ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਾਠਕ ਆਪਣੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਜਾਂ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਥ ਕੱਢਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਗਜ਼ਲਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ, ਕਿਸਾਨੀ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਨਾਬਰਾਬਰੀ, ਨਸ਼ੇ, ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ, ਪਦਾਰਥਵਾਦ, ਅਨਿਆਇ ਆਦਿ ਅਣਗਿਣਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਤੱਤਕਾਲੀਨ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਚਲੰਤ ਮਸਲੇ ਵੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗਜ਼ਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਦਾ ਨਹੀਂ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਮਿੱਠੇ ਮਿੱਠੇ ਤੁਣਕੇ ਮਾਰਦਾ ਆਪਣਾ ਕਿੱਤੂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ ਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਦੱਸ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ

ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਹਨਤ, ਦਲੇਰੀ, ਸਿਰਝ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪੇ ਦੀ ਪੁਣ-ਛਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਆਉਣਾ ਵੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅੱਕਾਤ ਨਹੀਂ ਭੁਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਕਈ ਲੋਕ ਮੁਖੌਟੇ ਪਹਿਨੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬੈਰੂਨੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਨਾਜੰਗੀ ਦੀ ਡੋਰ ਕਿਸਦੇ ਹੱਥ ਸੀ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੋਕ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਵਿੱਚ ਫਸੀ ਹੋਈ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹਰ ਅਹੁਦਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦੇ। ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਸਤਾਏ ਲੋਕ ਇੱਕ-ਨਾ-ਇੱਕ ਦਿਨ ਤਾਕਤ ਖੋਹ ਲੈਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਚੁੱਪ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਜਦੋਂ ਭਰ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਛਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਆਏਗਾ, ਜੋ ਤੂਫ਼ਨ ਬਣਕੇ ਹੂੰਝਾ ਫੇਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਐਨਾ ਮਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਆਦਮੀ ਆਪਣੀ ਗ਼ਰਜ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਜੀਂਦੇ ਜੀਅ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਨ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਹੈ, ਸਾਹਿਤਕ ਖ਼ਜਾਨੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ, ਉਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਹੀ ਖੋਚਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਅਮੀਰ ਖ਼ਜਾਨੇ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਆਪੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ। ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਗ਼ੈਰ ਸਮਾਜੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਹੱਥ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਫੜਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੋਕ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰਖ਼ਾਤੇ ਮਿਲੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ। ਚੋਰ ਤੇ ਸਾਧ ਵੀ ਰਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਾਹਿਤਕ ਇਨਾਮ ਵੀ ਅਸਰਰਸ਼ੂਖਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਜ਼ਲਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਲੱਖਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਦੀ ਵੱਡੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਹੜਪਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਦੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੋਰਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋ.ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚੇ ਤੇ ਕਿੱਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਰਦਿਆਂ ਫਿਟਕਾਰਾਂ ਵੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਮਿੱਠੇ-ਮਿੱਠੇ, ਸਹਿਦੇ-ਸਹਿਦੇ, ਕੋਸੇ-ਕੋਸੇ, ਨਿਹਰੇ ਤੇ ਟਕੋਰਾਂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਮਰਮ ਦਾ ਫੰਬਾ ਵੀ ਧਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਹਿਤਕ ਦਿਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਠੱਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹੇ ਬਿਨਾ ਰਹਿ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਦਮਖੋਰ ਫਿਤਰਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੱਚ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਪਾਸਾ ਵੱਟਕੇ ਗਰਜ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਧ ਤੇ ਚੋਰ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਿਥੋਂ ਮਿਲਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਠਦੇ ਤੇ ਕੁਰਸੀਆਂ ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੇ। ਸੱਚ ਦਾ ਮਾਰਗ ਛੱਡਕੇ ਜਾਂਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰੋ.ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਤੜਪਤੀ ਕਦੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਧੱਕੇ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕਦੀ ਵੀ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਾਊ ਮਾਲ ਦੀ ਅਣਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਬਦਲਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਫੋਕੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਲੜਾਈ ਬਿਨਾ ਲੜਿਆਂ ਜਿੱਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪਾਪ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਆਖ਼ਰ ਡੋਬਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ। ਹਰਿਮੇ ਨੂੰ ਮਾਰਕੇ ਹੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਪੱਲਾ ਫੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਤੀਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਕਤਵਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਮੰਜ਼ਲ ਵੱਲ ਵੱਧਦੇ ਨਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਸਤਿਆਂ ਦੇ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜ਼ਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਕੁਰਸੀ ਲਈ ਜ਼ਮੀਰ ਮਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਸੱਚ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵੰਗਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਆਖ਼ਰ ਜਿੱਤ ਸੱਚ ਦੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੂਜਾ ਸਥਾਨਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋ.ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸੰਗਮਰਮਰ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੇ ਅਮਲ

ਪ੍ਰੋ.ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਯੁਗ ਵਿੱਚ ਭੱਟਕਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਭੱਟਕਣਾ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾੜੇ ਦਿਨਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਧਰਮ ਦੇ ਠੋਕੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਰੇ ਲਾ ਕੇ ਭੜਕਾਉਣ ਸਮੇਂ ਪੁਲਿਸ, ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਹਨਤ, ਦਲੇਰੀ, ਸਿਰਝ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪੇ ਦੀ ਪੁਣ-ਛਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਆਉਣਾ ਵੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅੱਕਾਤ ਨਹੀਂ ਭੁਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਕਈ ਲੋਕ ਮੁਖੌਟੇ ਪਹਿਨੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬੈਰੂਨੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਨਾਜੰਗੀ ਦੀ ਡੋਰ ਕਿਸਦੇ ਹੱਥ ਸੀ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੋਕ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਵਿੱਚ ਫਸੀ ਹੋਈ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹਰ ਅਹੁਦਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦੇ। ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਸਤਾਏ ਲੋਕ ਇੱਕ-ਨਾ-ਇੱਕ ਦਿਨ ਤਾਕਤ ਖੋਹ ਲੈਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਚੁੱਪ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਜਦੋਂ ਭਰ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਛਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਆਏਗਾ, ਜੋ ਤੂਫ਼ਨ ਬਣਕੇ ਹੂੰਝਾ ਫੇਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਐਨਾ ਮਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਆਦਮੀ ਆਪਣੀ ਗ਼ਰਜ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਜੀਂਦੇ ਜੀਅ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਚਲਣ ਨਾਲ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ

ਹੀ ਸੁਚੇਤ ਗਜ਼ਲਕਾਰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਗੰਧਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਹ ਲੈਣਾ ਵੀ ਅੱਖਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰੋ.ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦਾ ਜਨਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕੋਟ ਬਸੰਤ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ 2 ਮਈ 1953 ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਤੇਜ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਦਸਵੀਂ ਤੱਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪਿੰਡ ਧਿਆਨਪੁਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। 11ਵੀਂ ਅਤੇ 12ਵੀਂ ਕਾਲਾ ਅਫ਼ਗਾਨਾ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਬੀ.ਏ.ਜੀ.ਜੀ.ਐਨ.ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਐਮ.ਏ.ਪੰਜਾਬੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕਰਕੇ 1976 ਵਿੱਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਦੋਰਾਹਾ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਲੱਗ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਭੈਣ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਭਰਾ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਭਰਾ ਸੁਖਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਸੀ, ਇੱਥੇ ਹੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ। ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਸੀ ਸਾਹਿਤਕ ਜਾਗ ਲੱਗੀ ਮੁੜਕੇ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ। 1977 ਵਿੱਚ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਕਾਲਜ ਜਗਰਾਓ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਲਈ 1983 ਤੱਕ ਉਥੇ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। 1983 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੰਪਾਦਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ, ਜਿਥੋਂ 2013 ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਏ। ਪ੍ਰੋ.ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੁਸਤਕ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ 1978 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1979 ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 2013 ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਰਿਸ਼ੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਗਜ਼ਲ ਅਵਾਰਡ, ਸੁਰਜੀਤ ਰਾਮਪੁਰੀ ਅਵਾਰਡ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ, ਸਫਦਰ ਹਾਸ਼ਮੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਅਵਾਰਡ, ਐਸ.ਐਸ.ਮੀਸ਼ਾ, ਅਵਾਰਡ, ਪ੍ਰੋ.ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਅਵਾਰਡ, ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਵਾਰਡ, ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਅਵਾਰਡ, ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਅਵਾਰਡ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਅਵਾਰਡ, ਪ੍ਰੋ.ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਵਾਰਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪ੍ਰੋ.ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਪ੍ਰੋ.ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜਸੋਵਾਲ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਣਤਾ ਦਿਵਾਈ। ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ ਚੇਤਨ ਗਜ਼ਲਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਜੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀ ਹਰ ਘਟਨਾ ਉਸਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮਨ ਨੂੰ ਜਖਮੀ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਰੂਪੀ ਬਾਣ ਚਲਾਉਣ ਲੱਗਿਆਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਨਸ਼ੇ, ਬਲਾਤਕਾਰ, ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਬੇਹੁਰਮਤੀ, ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ, ਖ਼ੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿਲਸਿਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬੇਖ਼ੌਫ਼ ਹੋ ਕੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਅਖਾੜਾ ਨੇੜੇ ਜਗਰਾਉਂ ਨਹਿਰੀ ਕੋਠੀ

ਪਿੰਡ ਅਖਾੜਾ 'ਤੇ ਬਾਬੂ ਰਜਬ ਅਲੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝ ....1940 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ.....

ਇਹ ਗੱਲ 1994-95 ਦੀ...ਉਦੋਂ ਇਕੱਠੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਸੀ 'ਤੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ 'ਤੇ ਘਰ ਹੀ ਘਰ ਨੀ ਉਸਾਰੇ ਗਏ ਸੀ...ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਨਹਿਰੀ ਦੇ ਪੁਲ ਤੱਕ ਬਾਹਲੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਸਨ... ਅੱਡੇ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਮੱਘਰ ਬਾਬੇ ਦੀ ਸਾਈਕਲਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਆਟੇ ਦੀ ਚੱਕੀ, ਫੇਰ ਸੜਕ ਤੋਂ ਬੜਾ ਹਟਵਾਂ ਨੰਬਰਦਾਰਾਂ ਦਾ ਘਰ, ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫ਼ਸਰ ਬਾਬਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸਿੰਘ ਹੋਣਾਂ ਦੇ ਘਰ, ਸੜਕ ਦੇ ਉੱਤੇ ਬਾਬਾ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੱਟੀ 'ਤੇ ਹੋਰ ਇੱਕ - ਦੋ ਘਰ... ਅੱਡੇ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬਾਬਾ ਸਰਪੰਚ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਘਰ ਸੀ ਬੱਸ। ਸੱਜੇ - ਖੱਬੇ ਏਨੀ ਕੁ ਵੱਸੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੜਕ 'ਤੇ ਸੀ ਸਾਡਾ ਪਿਆਰਾ ਸਕੂਲ। ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਡੇਢ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸਿੱਧੀ ਪੱਕੀ ਸੜਕ ਜਗਰਾਉਂ-ਰਾਏਕੋਟ ਵਾਲੀ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ਨਹਿਰੀ ਕੋਠੀ ਅਖਾੜਾ...ਜਦ ਵੀ ਡੈਡੀ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲ ਨੂੰ, ਅਕਸਰ ਕਹਿਣਾ... ਡੈਡੀ ਜੀ, ਮੈਂ ਇਹ ਕੋਠੀ ਵੇਖਣੀ, ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਮਰੇ ਨੇ, ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਕੁਆਟਰ ਪਾਏ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ... ਕੋਠੀ ਲੋਕ ਇੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੁਣ... ਅਲੋਕਾਰੀ ਜਿਹੀ ਲੱਗਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਇਹ ਕੋਠੀ... ਡੈਡੀ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਨਹਿਰੀ ਮਹਿਕਮੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਨੌਕਰੀ ਪੇਸ਼ਾ ਬੱਸ... ਹੋਰ ਕੋਠੀ ਆ ਉਰੇ... ਪਰ ਮਨ ਜਿਹੇ 'ਚ ਹੀ ਕਹਿ ਲੈਣਾ..... ਏਨੀ ਹਿੰਮਤ ਨੀ ਸੀ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਮੂੰਹੋਂ ਬੋਲ ਕੇ ਕਹਿ ਦੇਈਏ ਜਾਂ ਜ਼ਿੱਦ ਕਰੀਏ ਕਿ ਮਨ ਕਰਦਾ... ਮਨ-ਮੁਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਦੋਂ... ਖ਼ੈਰ! ਇਹ ਗੀੜ, ਗੀੜ ਹੀ ਰਹੀ!

ਅਖਾੜਾ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇਹ ਨਹਿਰੀ ਕੋਠੀ ਬਾਬੂ ਰਜਬ ਅਲੀ ਜੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ਗਾਹ ਰਹੀ... ਓਵਰਸੀਅਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਉੱਥੇ ਰਹੇ... ਮੈਂਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਅਖਾੜਾ ਨੂੰ ਸੱਚੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਨੀਝ ਨਾਲ ਵਾਚਿਆ ਹੋਣਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਣਾ, ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਜਾਪਦਾ... ਬਾਬੂ ਰਜਬ ਅਲੀ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਆਂ.....

੧. ਆਵੇ ਵਤਨ ਪਿਆਰਾ ਚੇਤੇ
||ਤਰਜਮਾ ਅਮਲਕ||
ਮੰਨ ਲਈ ਜੋ ਕਰਦਾ ਰੱਬ ਪਾਕਿ ਐ।
ਆਉਂਦੀ ਯਾਦ ਵਤਨ ਦੀ ਖ਼ਾਕ ਐ।
ਟੁੱਟ ਫੁੱਟ ਟੁਕੜੇ ਬਣ ਗਏ ਦਿਲ ਦੇ।
ਹਾਏ! ਮੈਂ ਭੁੱਜ ਗਿਆ ਵਾਂਗੂੰ ਖਿੱਲ ਦੇ।
ਭੜਝਾ ਬਣ ਗਈ ਦੇਹੀ ਐ।
ਵਿਛੜੇ ਯਾਰ ਪਿਆਰੇ, ਬਣੀ ਮੁਸੀਬਤ ਕੇਹੀ ਐ?

ਜਾਂਦੇ ਲੋਕ ਨਗਰ ਦੇ ਰਸ ਬੂ।
ਪਿੰਡ ਦੀ ਪਾਉਣ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖ਼ਸ਼ਬੂ।
ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਗਰ ਫਾੜੀਉਂ-ਫਾੜੀ।
ਵੱਢਦੀ ਚੱਕ ਚਿੱਤਾ ਬਘਿਆੜੀ,
ਹੱਡੀਆਂ ਸਿੱਟੀਆਂ ਚੱਬ ਤਾਂ ਜੀ।
ਆਵੇ ਵਤਨ ਪਿਆਰਾ ਚੇਤੇ, ਜਦ ਖਿੱਚ ਪਾਉਣ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਜੀ।

ਸੋਹਣੀਏ 'ਸਾਰੋ' ਪਿੰਡ ਦੀਏ ਵੀਹੇ।
ਬਚਪਨ ਦੇ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ 'ਬੰਬੀਹੇ'।
ਚੂਰੀ ਖੁਆ ਮਾਂ ਪਾਤੇ ਰਸਤੇ।
ਚੱਕ ਲਏ ਕਲਮ ਦਵਾਤਾਂ ਬਸਤੇ।

ਸ਼ੇਰ, ਨਿਰੰਜਣ, ਮਹਿੰਗੇ ਨੇ।
ਭੁਲਦੀਆਂ ਨਾ ਭਰਜਾਈਆਂ, ਪਾਈਆਂ ਘੁੰਬਰਾਂ ਲਹਿੰਗੇ ਨੇ।

ਪੰਜ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਤੁਰ ਗਏ ਮੋਗੇ।
ਮਾਪਿਆਂ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਖ ਭੋਗੇ।
ਪੈਸੇ ਖਾ ਮਠਿਆਈਆਂ ਬਚਦੇ।
ਵੇਹਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸੜਕ ਪਰ ਨਚਦੇ,
ਠੰਮੂ ਠੰਮੂ ਚਕਦੇ ਪੱਬ ਤਾਂ ਜੀ।
ਆਵੇ ਵਤਨ ਪਿਆਰਾ ਚੇਤੇ, ਜਦ ਖਿੱਚ ਪਾਉਣ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਜੀ।

ਕਰ ਐਂਟਰੈਂਸ ਪਾਸ ਸਕੂਲੋਂ।
ਓਵਰਸੀਅਰ ਬਣੇਂ ਰਸੂਲੋਂ।
ਜ਼ਿਲੇ ਪਸ਼ੌਰ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ।
ਦੌਲਤ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗੂੰ ਵਰਤੀ।
ਬਹੁਤ ਬਹਾਰਾਂ ਮਾਣੀਆਂ।
ਸੁਰਖ ਮਖ਼ਮਲਾਂ ਵਰਗੇ, ਫਿਰਨ ਪਠਾਣ ਪਠਾਣੀਆਂ।

ਬਦਲੇ ਜਗਰਾਵਾਂ ਕੋਲੇ 'ਖਾੜੇ'।
ਵਰ੍ਹਦੀਆਂ ਕਣੀਆਂ ਰੂਪ ਦੀਆਂ 'ਤਿਹਾੜੇ'।
ਅਫ਼ਲਾਤੂਨ ਵਰਗੀਆਂ ਅਕਲਾਂ।
ਗੱਭਰੂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਪਰ ਸ਼ਕਲਾਂ,
ਸੋਹਣੀ ਬਣ ਗਈ ਛੱਬ ਤਾਂ ਜੀ।
ਆਵੇ ਵਤਨ ਪਿਆਰਾ ਚੇਤੇ, ਜਦ ਖਿੱਚ ਪਾਉਣ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਜੀ।

ਜਬ ਜੰਗ ਕਰਦੇ ਬਿਰਟਸ-ਜਰਮਣ।
'ਬਸਰੋ' ਵਗ ਗਿਆ ਮਾਂ ਦਾ ਸਰਬਣ।
ਮੁਲਕ ਉਹ ਕੋਹਾਂ ਕਾਫ਼ਾਂ ਤੋਂ ਨੇੜੇ।
ਮਾਰੇ ਸਬਜ਼ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲ ਗੋੜੇ,

ਵਹਾਂ ਟਿਕਾਣੇ ਪਰੀਆਂ ਦੇ।
ਅਜਬ ਨਜਾਰੇ ਦੇਖੇ, ਰੱਬ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਗਰੀਆਂ ਦੇ।

ਮੁੜ ਪਿਆ ਵੇਖਣ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ।
ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਮਿੱਟੀਆਂ, ਖੰਡ ਦੀਆਂ ਡਲੀਆਂ।
ਬਾਂਕੇ ਗੱਭਰੂ ਦਿਲ ਨੂੰ ਮੋਹਣੇ।
ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੋਂ ਸੋਹਣੇ,
ਰਹੇ ਚੁਬਾਰੇ ਛੱਬ ਤਾਂ ਜੀ।
ਆਵੇ ਵਤਨ ਪਿਆਰਾ ਚੇਤੇ, ਜਦ ਖਿੱਚ ਪਾਉਣ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਜੀ।

ਮੁਕਤਸਰ, ਢਿੱਪਾਂ ਵਾਲੀ, ਮਹਾਂ ਵੱਧਰ।
ਨੀਤਾਂ ਸਾਫ਼, ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ।
ਲੱਗ ਐ ਇਨ ਨਗਰਾਂ ਦੇ ਦਾਤੇ।
ਮਾਘੀ ਨ੍ਹਾਉਣ 'ਤੇ ਬੋਹਲ ਲੁਟਾ ਤੇ।
ਦਾਣੇ ਪੀਹਣ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤੇ।
ਬਚੜੇ ਜਿਉਣ ਸਦਾ ਸੁਖ ਮਾਣਨ, ਬਣ ਗਿਆ ਸੁਰਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੇ।

ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾਉਂਦੇ।
ਸੈਣੇ ਵਜਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਾਉਂਦੇ।
ਆਉਂਦੇ ਪਰਚਾਰਕ ਤੇ ਢਾਡੀ,
ਤੜਕੇ ਉੱਠ ਕੇ ਧੌਂਦੇ ਬਾਡੀ,
ਸ਼ਾਇਰ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਕਥਤਾਂ ਜੀ।
ਆਵੇ ਵਤਨ ਪਿਆਰਾ ਚੇਤੇ, ਜਦ ਖਿੱਚ ਪਾਉਣ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਜੀ।

ਆ ਗਏ ਬਦਲ ਮੁਕਤਸਰੋਂ 'ਢਹਿਪਈ'।
ਬਾਗੀਂ ਬੁਲਬੁਲ ਕਰੇ ਚਹਿਚਹਿ ਪਈ।
ਵੇਖੇ ਕੋਟ ਫ਼ਰੀਦ ਦੁਸਹਿਰੇ।

ਹੋਵਣ ਲਗਦੇ ਫ਼ੈਰ ਦੁਪਹਿਰੇ,
ਤੋਪਚੀ ਤੋਪ ਚਲਾਵਣ ਜੀ।
ਪਾਪ ਕਰਿਉ ਨਾ, ਪਾਪੀ, ਹਰ ਸਾਲ ਸੜਦਾ ਰਾਵਣ ਜੀ।

ਆ ਗਏ 'ਕੈਰੋ' ਬੜੀ ਆਬਾਦੀ,
ਚਾਹਾਂ ਪੀ ਕੇ ਗੁੱਡਣ ਕਮਾਦੀ।
ਲਾ ਲਏ ਖੇਤ-ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਕੁੰਦੇ,
ਖੰਡ ਦੀਆਂ ਡਲੀਆਂ ਨਿਕਲਣ ਧੁੰਦੇ,
ਖਾਂਡ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਭ ਤਾਂ ਜੀ।
ਆਵੇ ਵਤਨ ਪਿਆਰਾ ਚੇਤੇ, ਜਦ ਖਿੱਚ ਪਾਉਣ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਜੀ।

ਫੇਰ ਮੈਨੂੰ 'ਚੱਕ' ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਗੇ।
ਜੱਗੂ ਰਾਮਣ ਜਾਂਦੇ ਬੋਗੇ।
ਸੋਹਣੇ ਮਿਰਜ਼ੇ ਵਰਗੇ ਲਾੜੇ,
ਬੱਬਰ ਮਾਰ ਸੰਗੀਨਾਂ ਪਾੜੇ,
ਚੜ੍ਹ ਕੇ 'ਚੱਕ' ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਸੀ।
ਪੁਲਸੀਆਂ ਵਰਗੀ ਬਿਰਜਸ ਮੇਰਾ ਖਾਖੀ ਬਾਣਾ ਸੀ।

ਜਾਂ ਮੈਂ ਆਉਂਦੇ ਵੇਖੇ ਜਮ 'ਜਹੇ'।
ਮੇਰੇ ਉਖੜੇ ਫਿਰਦੇ ਦਮ ਜਹੇ।
ਦੂਰੋਂ ਵੇਖ ਮੈਂ ਦੇ ਗਿਆ ਤੀੜਾਂ।
ਮੇਰੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਜਾਣ ਪਦੀੜਾਂ,
ਉਡਦੀ ਜਾਂਦੀ ਗੱਬ ਤਾਂ ਜੀ।
ਆਵੇ ਵਤਨ ਪਿਆਰਾ ਚੇਤੇ, ਜਦ ਖਿੱਚ ਪਾਉਣ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਜੀ।

'ਸੀਤੋ', 'ਬਿਸ਼ਨਪੁਰੇ', 'ਸੁਖਚੈਨ' ਐ।
ਏਧਰ ਮਿਰਗ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਹਿਣ ਐ।
ਮੁਛਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਾੜੀ ਸਾਉਣੀ।
ਹੀਰਿਆਂ ਹਰਨਾਂ ਜਿਹਾਂ ਦੀ ਛਾਉਣੀ।
ਹੈ ਵਿੱਚ ਖੁਲ੍ਹੀਆਂ ਰੋਹੀਆਂ ਦੇ।
ਵੜਨ ਨਾ ਦੇਣ ਸ਼ਿਕਾਰੀ, ਬਾਰਾਂ ਪਿੰਡ ਬਿਸ਼ਨੋਈਆਂ ਦੇ।

'ਤਿਹੁਣੇ', 'ਰਾਇਕੇ', 'ਮਾਹੂਆਣੇ'।
'ਬਾਦਲ', 'ਖੁੱਡੀਆਂ', 'ਅਬੁਲ-ਖੁਰਾਣੇ',
ਕੁੱਲ ਸਰਦਾਰ ਨਵਾਬਾਂ ਵਰਗੇ,
ਕੋਠੇ ਨਰਮਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰ ਗੇ,
ਇਨ ਪਰ ਰਾਜ਼ੀ ਰੱਬ ਤਾਂ ਜੀ।
ਆਵੇ ਵਤਨ ਪਿਆਰਾ ਚੇਤੇ, ਜਦ ਖਿੱਚ ਪਾਉਣ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਜੀ।

ਬੈਠਾ 'ਬਾਜਕ', 'ਲੰਬੀ', 'ਸਹੁਜਾਂ'।
'ਜੰਘੀਰਾਣੇ' ਲੈ ਲੀਆਂ ਮੱਜਾਂ।
'ਬੁੰਬਾ', 'ਗਿਦੜਵਾਰਾ' ਤੇ 'ਚੁੱਘੇ'।
'ਬਾਬੂ ਰਜਬ ਅਲੀ' ਹੋਸ ਗਏ ਉੱਘੇ।
ਮੇਲੇ ਵੇਖ ਬਠਿੰਡੇ ਜੀ।
ਖਾੜੇ ਫਤਹਿ, ਅਜ਼ੀਜ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ, ਜੈਸੇ ਟੀਕਣ ਬਿਛੇ ਜੀ।

ਸੁਣ ਜਗਮੇਲ, ਬਸੰਤ ਪਿਆਰਿਉ।
ਪਰ ਜਿੰਦ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਵਾਰਿਉ।
ਪੈਂਦਾ ਸੁੱਤਾ ਜਾਗ ਨਸੀਬਾ।
ਜਾਂਦਾ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਨਾਲ ਬੀਬਾ,
ਜਨਮ ਅਮੋਲਕ ਲੱਭ ਤਾਂ ਜੀ।
ਆਵੇ ਵਤਨ ਪਿਆਰਾ ਚੇਤੇ, ਜਦ ਖਿੱਚ ਪਾਉਣ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਜੀ।
ਲਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਧੂ

ਛਾਤੀ ਦਾ ਦੁੱਧ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖਿਡਾਰਨ ਜਵਾਲਾ ਗੁੱਟਾ ਨੂੰ ਸਲਾਮ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ

ਦਾਨ ਕੇਵਲ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਮਾਂ ਬਾਹਰੇ ਨਵਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਦਾ ਦੁੱਧ ਦਾਨ ਕਰਕੇ ਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਝੰਡੇ ਗੱਡ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਾਰਧਾ ਵਿੱਚ 1983 'ਚ ਜਨਮੀ ਜਵਾਲਾ ਗੁੱਟਾ ਛੇ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਖੇਡਣ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਕੋਚ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਉਹ ਉੱਚਕੋਟੀ ਦੀ ਡਬਲਜ਼ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਖਿਡਾਰਨ ਬਣ ਗਈ। ਸਾਲ 2010 ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਜਿੱਤਿਆ, 2011 ਵਿੱਚ ਅਰਜਨ ਐਵਾਰਡ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 2016 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਕੁਲ 316 ਮੈਚ ਜਿੱਤ ਕੇ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਿੱਤਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖਿਡਾਰਨ ਬਣੀ। ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਰੋਕਣ

ਜਵਾਲਾ ਗੁੱਟਾ

ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਖੇਡਾਂ, ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀ ਦੇ ਲੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਧਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜੁਟੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਸਾਲ 2021 ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ, ਜੋ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਅਭਿਨੇਤਾ ਹਨ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਥ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਸ ਖਿਡਾਰਨ ਜਵਾਲਾ ਗੁੱਟਾ ਨੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਕਰੀਬ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਬੱਚੀ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਦਾ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਉਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪੌਸ਼ਿਕ ਤੱਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਤੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਉਂਦਿਆਂ ਉਸਨੂੰ ਖਿਆਲ ਆਇਆ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਨਵਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਪਏ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਮਾਂ ਬਾਹਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਕੰਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਗੌਰ ਕਰਕੇ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹੇ, ਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪੀ ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਦਾ 6 ਸੌ ਮਿਲੀਲਿਟਰ ਦੁੱਧ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਂ ਬਾਹਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹ 30 ਲਿਟਰ ਦੁੱਧ ਅਜਿਹੇ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਦਾਨ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਅਨੋਖੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਕੇ ਜਵਾਲਾ ਗੁੱਟਾ ਨੇ ਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਕੀਰਤੀਮਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾਸਰੋਤ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਲਾਮ ਹੈ ਜਵਾਲਾ ਗੁੱਟਾ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਲਈ।

ਬਹੁਪੱਖੀ ਰਚਨਾਕਾਰ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਭਲੂਰੀਆ ਦਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਉਪਰਾਲਾ 'ਨਵੀਆਂ ਬਾਤਾਂ'

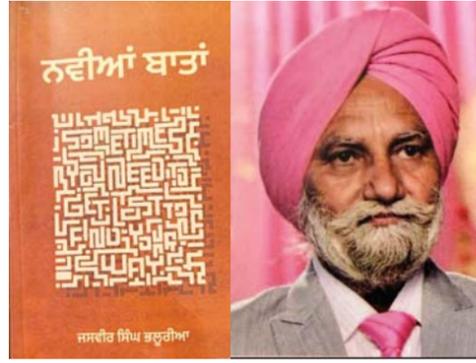

ਹਰਦੇਵ ਮਾਨ

ਨੇ ਗੀਤ, ਕਵਿਤਾ, ਵਿਅੰਗ, ਮਿਨੀ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਵਰਗੀਆਂ ਕਈ ਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾਈ ਹੈ।

ਭਲੂਰੀਆ ਦੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲਿਖਣ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਗੀਤ, ਜੋ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ, ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ, ਦਰਦ, ਸੰਵੇਦਨਾ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਗੁਣ ਉਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਵਿਅੰਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿੱਸਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਜਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਤੇਦਾਰ ਪਰ ਸਹਿਜ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭਲੂਰੀਆ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੁਸਤਕ 'ਨਵੀਆਂ ਬਾਤਾਂ' ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਵੇਕਲਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਨੇ ਲੋਕ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਦਰਭਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਹੈ। ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦਾ ਉਹ ਅਮੋਲਕ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹਨ, ਜੋ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਮੌਖਿਕ ਪਰੰਪਰਾ ਰਾਹੀਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਮੰਦੀ ਪੈਂਦੀ ਗਈ। 'ਨਵੀਆਂ ਬਾਤਾਂ' ਇਸ ਦਮ ਤੋੜ ਰਹੀ ਲੋਕ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜੀਵੰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਝਵਾਨ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ।

ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਹਰ ਬੁਝਾਰਤ ਨੂੰ ਛੇ-ਸੱਤ ਸਤਰਾਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਖੀਰਲੀ ਸਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਰੂਪਕਾਰੀ ਤਕਨੀਕ ਬਾਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਾ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਖੇਡ ਰਾਹੀਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੋਚਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਭਾਸ਼ਾ, ਲੈਅ ਅਤੇ ਤਾਲ ਨਾਲ ਵੀ ਰਾਬਤਾ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। 'ਨਵੀਆਂ ਬਾਤਾਂ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਸਿਰਫ ਮਨੋਰੰਜਨਕ ਖੇਡ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੋਚ, ਤਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਉਪਕਰਣ ਹਨ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਇਹ ਬੁਝਾਰਤ ਦੇਖੋ-

ਦਾ ਮੂਲ ਕਿਸੇ ਵਰਗ ਜਾਂ ਹੋਸੀਅਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਇੱਥੇ ਨਾਰੀ ਤੱਤ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਵੀ ਸੂਖਮ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜੋ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੁਝਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਰੰਗ ਹੋਰ-

ਕਾਗਜ਼ ਵਰਗੀ ਹੋਲੀ ਫੁੱਲ।
ਰੂਪ ਪੈਦਾ ਏ ਡੁੱਲ-ਡੁੱਲ।
ਇੱਕ, ਦੋ ਨਹੀਂ, ਅਨੇਕਾਂ ਰੰਗ।
ਉਸ ਦੇ ਅਸਲੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਅੰਗ।
ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਨਾ ਟਿਕ ਖਲੋਵੇ।
ਹੱਥ ਲਾਇਆਂ ਵੀ ਮੇਲੀ ਹੋਵੇ।
ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਹੈ ਕਿਰਤ ਨਿਆਰੀ।
ਤਾਂ ਹੀ ਸਭ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਪਿਆਰੀ।
ਭਲੂਰੀਏ ਦੀ ਹੁਣ ਬੁੱਝ ਬਾਤ।
ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਇਹ ਕੀ ਸੱਗਾਤ।
ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਲੱਗ ਪਏ ਸੋਚਣ।
ਬੁਝਾਰਤ ਦਾ ਉੱਤਰ ਖੋਜਣ।
ਬਬਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਨਿਕਲੀ।
ਕਹਿੰਦੀ ਅੰਕਲ ਇਹ ਹੈ ਤਿਤਲੀ।

ਇਹ ਬੁਝਾਰਤ 'ਤਿਤਲੀ' ਰਾਹੀਂ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਨਜ਼ਾਕਤ, ਅਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੁਝਾਰਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜਨ, ਉਸ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਦਰ ਸਮਝਣ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬੁਝਾਰਤ ਦਾ ਹੱਲ ਖੋਜਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬੱਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿਗਿਆਸਾ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। 'ਨਵੀਆਂ ਬਾਤਾਂ' ਦੀ ਹੋਰ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਵਿਰਸਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਭਾਲ, ਸਫ਼ਾਈ, ਸਿਹਤ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਮਾਨਵੀ ਮੁੱਲ, ਸਮਾਜਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਵਿਸ਼ਵ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਛੋਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਅੱਜ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇੱਥੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਕਾਬਲੀਅਤ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਏਨੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਪਾਰਣ, ਸੁਗਮ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਭਾਰੂ ਜਾਂ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ, ਸਗੋਂ ਖੇਡ-ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਦੇ ਬੀਜ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬੋ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਇਹ ਗੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉੱਤਮ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੈ। 'ਨਵੀਆਂ ਬਾਤਾਂ' ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਬਾਲ ਪੁਸਤਕ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਨਾਤਾ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੈਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੱਚਾ ਸਿਰਫ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਦਾ, ਸਗੋਂ ਸੋਚਣ, ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪਛਾਣ ਦੀ ਨਰਮ ਮਿੱਟੀ ਕਹੀਏ ਤਾਂ 'ਨਵੀਆਂ ਬਾਤਾਂ' ਉਸ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬੀਜ ਹੈ। ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੱਧ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਗੀਆਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਓਨੀਆਂ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਭਲੂਰੀਆ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਨਵੀਆਂ ਬਾਤਾਂ' ਰੂਪਕਾਰੀ ਨਵਚੇਤਨਾ, ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਮੇਲ ਹੈ। ਇਹ ਰਚਨਾ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉਠਾ ਕੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਾ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਭਲੂਰੀਆ ਨੂੰ ਇਸ ਕੀਮਤੀ ਉਪਰਾਲੇ ਲਈ ਦਿਲੋਂ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦੇਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਜੋਸ਼, ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਸੂਝ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਦੇਖਿਆ ਇੱਕ ਅਨੋਖਾ ਮੰਦਰ।
ਜਾਤ ਪਾਤ ਨਹੀਂ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ।
ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਅਨੇਕ ਪੁਜਾਰੀ।
ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ।
ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ।
ਉਪਦੇਸ਼ ਲੈਣਾ ਕਰਦੇ ਚਾਲੂ।
ਉਪਦੇਸ਼ ਲੈ ਕੇ ਇੱਥੋਂ ਜਾਂਦੇ।
ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਨੇ ਸੇਵਾ ਕਮਾਂਦੇ।
ਬੁੱਝ ਬੱਚਿਓ ਮੰਦਰ ਕਿਹੜਾ।
ਹਰ ਪਿੰਡ, ਹਰ ਸ਼ਹਿਰ @ਚ ਜਿਹੜਾ।
ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੱਥ।
ਭਲੂਰੀਏ ਨੇ ਫਿਰ ਦਿੱਤਾ ਦੱਸ।
ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਹ ਮੂਲ।
ਬੱਚਿਓ ਇਹ ਤਾਂ ਹੈ 'ਸਕੂਲ'।

ਇਸ ਬੁਝਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਅਨੋਖੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਲੇਖਕ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸਕੂਲ ਸਿਰਫ ਇਮਾਰਤ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬਰਾਬਰੀ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਤ-ਪਾਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ 'ਅਨੇਕ ਪੁਜਾਰੀ' ਵਜੋਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਰਸਾਉਣਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਬੁਝਾਰਤ ਹੈ-

ਅਮੀਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਵੇ ਮਲੰਗ।
ਸਭ ਦਾ ਹੀ ਮੈਂ ਢਕਾਂ ਨੰਗ।
ਟੁੱਟੇ ਜੋੜਨਾ ਮੇਰਾ ਕਰਮ।
ਇਹੋ ਸਮਝਾਂ ਆਪਣਾ ਕਰਮ।
ਬੱਚਿਓ ਮੇਰਾ ਬਾਪ ਹੈ 'ਹੋ'।
ਮੈਂ ਨਾ ਹੁੰਦੀ, ਹੁੰਦਾ ਨਾ ਉਗ।
ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਵਧੇ ਉਮਰ ਦਾ ਭਾਰ।
ਹੁੰਦੀ ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ ਮੁਟਿਆਰ।
ਬੱਚਿਓ ਬੁੱਝ ਮੇਰਾ ਨਾਂਅ।
ਖੜ੍ਹੀ ਕਰੋ ਹੁਣ ਸੱਜੀ ਬਾਂਗ।
ਸਾਡੀ ਸਭ ਦੀ ਹੈ ਭਿਆਂ।
ਆਪੇ ਆਪਣਾ ਦੱਸਦੇ ਨਾਂਅ।
ਪੈਂਟ, ਸ਼ਰਟ, ਬਣਾਵਾਂ ਜੀਨ।
ਬੱਚਿਓ ਮੈਂ ਸਿਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨ।

ਇਹ ਬੁਝਾਰਤ 'ਸਿਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨ' ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਮਿਹਨਤ, ਉਪਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। 'ਅਮੀਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਵੇ ਮਲੰਗ' ਵਰਗੀਆਂ ਪੰਕਤੀਆਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮਿਹਨਤ

ਐਂਬਲਿੰਟਨ ਦਾ ਆਖਿਰੀ ਫੇਸ ਤੁਹਾਡੀ ਨਵੀਂ ਸੁਰੂਆਤ

ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ, ਵਾਕਆਊਟ ਲਾਟਾਂ

ਐਂਬਲਟਨ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉੱਤਰੀ-ਪੱਛਮੀ ਕੋਲਗਰੀ ਇਕੱਠੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਹਰਿਆਲੀ, ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ, ਪਾਰਕ ਅਤੇ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ, ਬਾਗਰ ਨਿਕਲਣਾ ਅਤੇ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣਾ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਾਕਆਊਟ ਲਾਟ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਸਾਈਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਂਬਲਟਨ ਦੇ ਅੰਤਮ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰਕਾਰ ਆਪਣਾ ਸੰਪੂਰਨ ਘਰ ਲੱਭੋ।

Laned Homes FROM THE LOW \$500s
Front Garage FROM THE MID \$700s

Award-Winning Builders

- Sterling Homes
- Shane Homes
- Broadview Homes
- Trico Homes
- Jayman BUILT

Ambleton

ਆਪਣੀ ਲਾਟ ਅੱਜ ਹੀ ਲੱਭੋ

Visit liveinambleton.com

WE CREATE LEGACY COMMUNITIES THAT INSPIRE PRIDE, ENRICH LIVES AND ENDURE IN VALUE.

QUALICO communities

ਗੱਲ ਤਾਂ ਪਰਦੇ ਦੀ ਹੀ ਹੈ!

ਘਰ ਨਵਾਂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਉਹਦੀ ਦਿੱਖ ਤਾਂ ਪਰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਬਣਦੀ ਐ!

ਕਾਲ: 403 953 1000

E Mail: Contact@twcoverings.com

Web: www.twcoverings.com

@ Timelesswindowcoverings

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਿੰਡੋ ਬਲਾਈਂਡ ਦੀ ਬੇ-ਸੁਮਾਰ ਵਰਾਇਟੀ ਹੈ

ਸਾਡੀ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਆਕੇ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦਿਖਾਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਬਲਾਈਂਡ ਬਣਾਕੇ ਦੇਣਗੇ।

TWC
TIMELESS WINDOW COVERINGS

ਕਰਜ਼ਾ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰਮਨ ਬੁੱਟਰ ਜਾਂ ਸਿਮੀ ਪੰਧੋਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੋ।

403-232-6220

ਅਸੀਂ ਉਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿਉਂ ਜੀਉਂਦੇ ਹਾਂ ?

ਡਾ: ਸੇਠੀ ਕੇ.ਸੀ.
ਲੇਖਕ ਦਮਨ, ਇੰਡੀਆ
ਆਕਲੈਂਡ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ

ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਚੰਗੇ ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ। ਲੋਕ ਰੋਜ਼ੀ ਕਮਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜੀਉਣ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਡਰ ਉਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਣ ਲਈ ਹਿੰਮਤ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਰ ਸਹਿਣ ਦੀ, ਗਲਤ ਹੋਣ ਦੀ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਹ ਅਸਵੀਕਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਲੋਚਨਾ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸੱਚੇ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣਾ ਚੁਣਦੇ ਹਨ। ਅਸਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਗਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਉਹੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਨਹੀਂ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਡਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੇਬੀਅਨ ਦਰਸ਼ਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ। ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਮਨ ਨਵਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ। ਸਮਾਜ ਵੀ ਉਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੋਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਆਗਿਆ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੁਪਨੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨੌਕਰੀ, ਪੈਸਾ, ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸੁਖ।

ਦੇ ਆਰਾਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਆਤਮਕ ਨੀਂਦ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਅਕਸਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦਰਦ ਭਰਮ ਤੋੜਦਾ ਹੈ। ਅਸਫਲਤਾ ਸੱਚ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਕੱਲਾਪਣ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਮੁੜ ਪੁਰਾਣੇ ਪਿੰਜਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੇਠੀਅਨ ਸੋਚ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੁੱਖ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ, ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ। ਆਪ-ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਉਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਹੈ। ਸਾਦਗੀ, ਹਿੰਮਤ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਦਇਆ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਇਸਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣਾ ਬਗਾਵਤ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਸੱਚ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਦਿਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ, ਹਰ ਦਿਨ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਅਸਲੀ ਹੋਣਾ ਆਪਣੀ ਸਿਆਹੀ ਨਾਲ ਲਿਖਣਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਿਆਣੇ ਲੋਕ ਰੁਕਦੇ ਹਨ, ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਨਕਲ ਬਣਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣੇ। ਉਹ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇਕ ਅਨੋਖੀ ਤਸਵੀਰ ਬਣਨ ਲਈ ਬਣੇ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਹੀ ਅਸਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮਝੇ ਇਸ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਗਵਾ ਬੈਠਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿਗਿਆਸਾ, ਹੈਰਾਨੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਖੁਲ੍ਹਾਪਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੋਚ, ਆਪਣਾ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਮਾਂ ਲੰਘਣ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਮਿੱਟਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਅੰਦਰਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਉਮੀਦਾਂ ਲੈ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਦਰਲੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਕਮ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਣੇ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਹ ਉਹੀ ਰਸਤੇ ਚੁਣਦੇ ਹਨ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਨੇ ਬਣਾਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਮਾਜ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਧਾਰ ਲਏ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸਨੂੰ ਹੀ ਉਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦੁੱਖੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਬਾਹਰੋਂ ਇਹ ਕਾਮਯਾਬ ਵੀ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ, ਅਹੁਦੇ, ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਇੱਜ਼ਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਖਾਲੀਪਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਰਾਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬੇਚੈਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਫਲਤਾ ਵੀ ਸ਼ੁਕੂਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਸੱਚ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜਿਆ ਹੁੰਦਾ।

ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਗਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਉਹੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਨਹੀਂ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਡਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੇਬੀਅਨ ਦਰਸ਼ਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ। ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਮਨ ਨਵਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ। ਸਮਾਜ ਵੀ ਉਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੋਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਆਗਿਆ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੁਪਨੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨੌਕਰੀ, ਪੈਸਾ, ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸੁਖ।

ਉਹ ਉਧਾਰ ਲਏ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸਨੂੰ ਹੀ ਉਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦੁੱਖੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਬਾਹਰੋਂ ਇਹ ਕਾਮਯਾਬ ਵੀ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ, ਅਹੁਦੇ, ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਇੱਜ਼ਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਖਾਲੀਪਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਰਾਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬੇਚੈਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਫਲਤਾ ਵੀ ਸ਼ੁਕੂਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਸੱਚ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜਿਆ ਹੁੰਦਾ।

ਸੇਠੀਅਨ ਫਿਲੋਸੋਫੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪ-ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਦਿਸ਼ਾ ਵਾਲੀ ਦਰਿਆ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਗਦਾ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਉੱਤੇ ਬਾਹਰੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਪੇ, ਅਧਿਆਪਕ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਠੀਕ ਹੈ, ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ, ਕੀ ਕੀਮਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਬੇਕਾਰ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸਲਾਹ ਕਾਬੂ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਦਰਲੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਦਬਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਮੈਂ ਕੌਣ ਹਾਂ? ਪੁੱਛਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਬਣੇ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਹ ਸੋਚਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮੰਨਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਝਣ ਦੀ ਥਾਂ ਢਲਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕਬੂਲਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੇਠੀਅਨ ਸੋਚ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਆਪ-ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਚੰਗੇ ਕਰਮਚਾਰੀ

ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸੁਪਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਦੌੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਹ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜਿੱਤਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਸਿੜੀਆਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਸੇਬੀਅਨ ਦਰਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਿਨਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਲੀ ਸਫਲਤਾ ਵੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਗਲਤ ਸਮਝ ਵੀ ਉਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਲੋਕ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨੇ ਦਫ਼ਨਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਮਾਰ ਦੇਵੇ, ਤਾਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਗਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਉਹੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਨਹੀਂ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਡਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੇਬੀਅਨ ਦਰਸ਼ਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ। ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਮਨ ਨਵਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ। ਸਮਾਜ ਵੀ ਉਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੋਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਆਗਿਆ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੁਪਨੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨੌਕਰੀ, ਪੈਸਾ, ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸੁਖ।

ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਗਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਉਹੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਨਹੀਂ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਡਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੇਬੀਅਨ ਦਰਸ਼ਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ। ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਮਨ ਨਵਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ। ਸਮਾਜ ਵੀ ਉਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੋਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਆਗਿਆ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੁਪਨੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨੌਕਰੀ, ਪੈਸਾ, ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸੁਖ।

ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਗਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਉਹੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਨਹੀਂ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਡਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੇਬੀਅਨ ਦਰਸ਼ਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ। ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਮਨ ਨਵਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ। ਸਮਾਜ ਵੀ ਉਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੋਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਆਗਿਆ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੁਪਨੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨੌਕਰੀ, ਪੈਸਾ, ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸੁਖ।

ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਗਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਉਹੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਨਹੀਂ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਡਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੇਬੀਅਨ ਦਰਸ਼ਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ। ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਮਨ ਨਵਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ। ਸਮਾਜ ਵੀ ਉਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੋਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਆਗਿਆ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੁਪਨੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨੌਕਰੀ, ਪੈਸਾ, ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸੁਖ।

ਗਾਇਕ ਸੇਵਕ ਸੰਦਲ ਦਾ ਗੀਤ “ ਦੋਹਤਾ ਜੈਲਦਾਰ ਦਾ ” ਪਾ ਰਿਹਾ ਧੁੰਮਾਂ

ਗੀਤ ਤਾਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਹੀ ਯੂਟਿਊਬ ਤੇ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ , ਪਰ ਇਸ ਭੀੜਭੜੱਕੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਟਾਵੇਟੱਲੇ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਗਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ , ਜੋ ਆਪਣੀ ਹਿੱਕ ਦੇ ਜੋਰ ਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਦਮਦਮ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਰਸਭਿੰਨਾ ਪਰੋਸ ਸਕਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਮਾਨਸਾ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਗਾਇਕ ਹੈ ਸੇਵਕ ਸੰਦਲ , ਜੋ ਗੀਤ ਭਾਵੇਂ ਕੁੱਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸਰੋਤਿਆਂ ਲਈ ਲੈਕੇ ਆਵੇ ਪਰ ਹੁੰਦਾ ਬੜਾ ਵਜਣਦਾਰ ਤੇ ਸੁਣਨਯੋਗ। ਹੁਣ ਗਾਇਕ ਸੇਵਕ ਸੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਗੀਤ “ ਦੋਹਤਾ ਜੈਲਦਾਰ ਦਾ ” ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ , ਜਿਸਦੇ ਬੋਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ.... ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਣਖਾਂ ਸੁਭਾਅ ਸਾਂਭ ਰੱਖਿਆ ....

- ਪੱਕੇ ਨੇ ਇਰਾਦੇ ਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਵੀ ਨੇ ਪੱਕੀਆਂ ...
- ਹੌਲੀ ਗੱਲ ਕਰੀ ਤੇ ਨਾ ਜਰੀ ਆ ਕਦੇ .....
- ਲੋਕ ਮੰਨਦੇ ਨੇ ਲੋਹਾ ਸੱਚੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ....
- ਅੱਜ ਵੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਸਤਿਕਾਰ .....
- ਸਾਰੇ ਆਖਦੇ ਨੇ ਆਉਂਦਾ ਦੋਹਤਾ ਜੈਲਦਾਰ ਦਾ....॥

ਇਸ ਗੀਤ ਦਾ ਕਲਮਕਾਰ ਹੈ ਹੈਪੀ ਰਮਦਿੱਤੇ ਵਾਲਾ ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਡੀ. ਗਿੱਲ ਨੇ ਜਦਕਿ ਐਚ.ਆਰ. ਕ੍ਰੀਏਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਇਸਦਾ ਪੇਸ਼ਕਾਰ ਹੈਪੀ ਰਮਦਿੱਤੇ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਵੀਡੀਓ ਫਿਲਮਾਂਕਣ ਵੀ ਬੜੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੁਲਦੀਪ ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲ ਸੁਣਨਯੋਗ ਹਨ , ਓਥੇ ਹੀ ਕੁਲਦੀਪ ਪਰਮਾਰ ਦਾ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਦੇਖਣਯੋਗ ਹੈ। ਗਾਇਕ ਸੇਵਕ ਸੰਦਲ ਦੇ ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਦਾ ਦਿਨੋਂਦਿਨ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਉਸਨੇ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਖੁਦਾ ਕਰੇ ਅਜਿਹੀ ਦਮਦਮ ਆਵਾਜ਼ ਹੋਰ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਛੂਹੇ।
ਪੇਸ਼ਕਸ - ਸੱਤਪਾਲ ਮਾਨ,
ਬਨਿੰਡਾ 75088 72726

H.R. Creationz and Happy Ramdittewala Presents

ਦੋਹਤਾ ਜੈਲਦਾਰ ਦਾ

DOHTA ZAILDAR DA

COMING SOON

FEATURING JAGDEEP SIDHU   LYRICS HAPPY RAMDITTEWALA   SINGER SEWAK SANDAL   MUSIC D.GILL   EDITOR/DIRECTOR/CINEMATOGRAPHER KULDEEP PARMAR (L.F.T.D.A.)

ਤਖਤ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਨੰਦੇੜ ਦੀ ਯਾਤਰਾ

ਜਸਪਾਲ ਲੋਹਮ

ਵਟਸਐਪ: +91-97-810- 40140

ਪੂਰੀ ਪੈਕਿੰਗ ਕਰ ਲਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨ ਰਾਹੀਂ ਮੋਗਾ ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਸਾਡੀ ਸੱਚਖੰਡ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਰੇਲ ਠੀਕ ਟਾਈਮ ਤੇ ਚੱਲ ਪਈ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਇਸ ਧਾਰਮਿਕ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਰੇਲ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਦੋ ਦਿਨ ਤੇ ਇੱਕ ਰਾਤ ਦਾ ਸੀ। ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਨੰਦੇੜ ਗੋਦਾਵਰੀ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਡੇ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਫ਼ਰ ਪਟਨੇ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਰਮਭੂਮੀ ਬਣਾਈ, ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਨੰਦੇੜ ਵਿਖੇ ਆਪਣਾ ਆਖਰੀ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਤਿਮ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਸੌਂਪੀ। ਅਸੀਂ ਲੰਬੇ ਸਫ਼ਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੰਦੇੜ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਟੋ ਰਿਕਸ਼ਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਚਲੇ ਗਏ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇੱਥੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕੁੱਝ ਸਮਾਂ ਆਰਾਮ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਹੀ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਥੇ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਮੰਜਰ ਇਕਦਮ ਮਨ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਪੁੱਜ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰ ਕਰਕੇ, ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ, ਫਤਿਹ ਬੁਲਾਈ ਤੇ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਿਆ। ਸੰਧਿਆ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਸ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਸ਼ਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਸਭ ਦੇਖ ਕੇ ਮਨ ਬੜਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਥੋਂ ਨੰਦੇੜ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਨਰਸੀ ਨਾਮਦੇਵ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੰਗੋਲੀ ਕਰੀਬ 100 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰ ਤੇ ਦੋ ਘੰਟੇ ਲੱਗਦੇ ਸਨ। ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਪਿੰਡ ਨਰਸੀ ਨਾਮਦੇਵ ਹੈ ਇਸ ਪਿੰਡ, ਇੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਪੁਰਾਤਨ ਅਸਥਾਨ ਭੋਰਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ

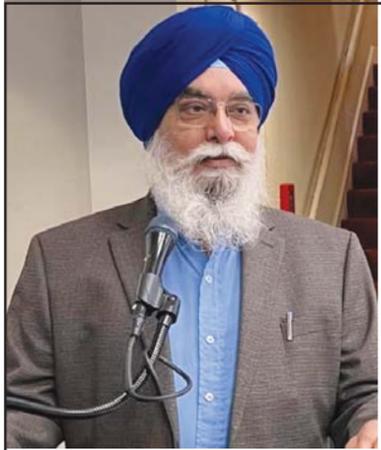
ਉਹ ਭਗਤੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੰਤ ਨਾਮਦੇਵ ਮਹਾਰਾਜ ਮੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵੜਦਿਆਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁੱਲੀ ਥਾਂ ਵਿਚ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਰਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਮਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਲੰਗਰ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਜਲਦੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਗੱਡੀ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਕਰ ਲਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਨਰਸੀ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਏ। ਭਗਤ ਜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਈ ਸਾਖੀਆਂ ਹਨ ਇਕ ਸਾਖੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਦਰ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ ਦਾ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਭਗਤ ਜੀ, ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਦਰ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੇ ਭਗਤ ਜੀ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਜਾਣ ਨਹੀਂ

ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਭਗਤ ਜੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਜਾ ਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਭਗਤੀ, ਗੀਤ ਗਾਇਨ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਉੱਥੇ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਗਤੀ ਗੀਤ ਸੁਣਨ ਲਈ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਸ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਹੀ ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਭਗਤ ਜੀ ਨੇ ਭਗਤੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਮੰਦਰ ਹੈ। ਪਰ ਇਥੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮੰਦਰ ਦਾ ਅੰਦਰਲਾ ਮੁੱਖ ਦੁਆਰਾ, ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਤੋਂ ਉਲਟ ਪਾਸੇ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵੱਡੇ ਮੰਦਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਇਥੋਂ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਪਿੰਡ ਨਰਸੀ ਨਾਮਦੇਵ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹ ਅਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਜਾ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਜਾ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਥੋਂ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਵਾਪਸੀ ਨੰਦੇੜ ਨੂੰ ਕਰ ਲਈ। ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਦਿਨ

ਇਸ ਪਾਸੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੰਦੇੜ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕ ਝੀਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਿਦਰ ਕਰਨਾਟਕਾ ਕਰੀਬ 175 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ ਤੇ ਕਾਰ ਤੇ 3.30 ਘੰਟੇ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਦਿਨ ਇਥਰ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਦਰ ਗਏ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਪੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਮੰਜਰ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਆ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਸੰਨ 1512 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੇ ਰਾਹ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਬਿਦਰ ਪੁੱਜੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇੱਥੇ ਸੁੰਦਰ ਪਹਾੜ ਤੇ ਰਮਨੀਕ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਡੇਰੇ ਲਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਨੰਦੇੜ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਕਰ ਲਈ।

ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਗਰਮੀ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਸਾਡਾ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਸੀ ਤੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਤਮਕ ਗੱਲਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਕਿਤੇ ਘੁੰਮਣ ਲਈ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਾਫੀ ਵਿਚਾਰ ਵਿਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਨੰਦੇੜ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਆਈਏ, ਠੀਕ ਹੈ। ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਲਈ, ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ ਲਈ, ਵਰਨਾ ਘਰ ਤੋਂ ਨੰਦੇੜ ਨਿਕਲਣਾ ਬੜਾ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿਚ, ਕੋਈ ਛੁੱਟੀ ਨਹੀਂ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸਿਰਫ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲੀਵ ਲਿਖ ਕੇ ਦੇਣ ਨਾਲ ਕੰਮ ਚੱਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਨੰਦੇੜ ਜਾਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਪੱਕੀ ਸੀ ਤੇ ਮੇਰੇ ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਟਿਕਟਾਂ ਖਰੀਦ ਲਵਾਂਗਾ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਲੈਣੀਆਂ। ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰੇਲ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵੱਟ ਲਓ। ਅਸੀਂ ਜਾਣ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ

ਗੱਲ ਹੋਵੇ ਜੇ ਕਮਾਲ, ਬਣਦੀ ਉਹ ਮਿਸਾਲ !

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ
001-408-905-5517

ਜਿਲ੍ਹਾ ਹੁਜ਼ੂਰਪੁਰ ਦੇ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡ ਪਾਲੇਵਾਲ ਕੁਟੀਆ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਸੰਤ ਗਿਆਨਾ ਨੰਦ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਭਗਵੇਂ ਰੰਗ ਦੀ ਗਿਲਤੀ ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ। ਦੇਸੀ ਜੜ੍ਹੀ-ਬੂਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸ਼ਰਫ ਵੀ ਹਾਸਲ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ। ਸੂਰਤ ਪੱਖੋਂ ਤਾਂ ਉਹ ਸਨ ਘੋਨ ਮੋਨ ਪਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਦੇ ਚੰਗੇ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦੂਰ ਦੂਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਉਹ ਮੈਨੂੰ 'ਤੈ-ਨੇਤਰ ਸਿੰਘ' ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਆਇਆਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਚੱਲੀ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਹੱਡ-ਬੀਤੀ ਸੁਣਾਈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਰਹਿੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਪਿਆਰ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਯੂ.ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ। ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ

ਸੰਤ ਜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਉੱਥੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਸਾਧ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਜਨ, ਨਿਜੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਬਣਦੇ ਉਤਪਾਦ ਆਪਣੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਲਈ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਜਿਆਦਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਿਵੇਂ ਇੰਗਲੈਂਡੀਏ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਬਾਬੇ ਗਿਆਨਾ ਨੰਦ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗੇ !

ਸੰਤ ਕਹਿੰਦੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਕੋਈ ਅਕਲ ਨੂੰ ਹੱਥ ਮਾਰੋ !' ਕਹਿ ਕੇ ਵਰਜਿਆ ਵੀ ਪਰ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਬਾਰੇ ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਕਦੇ ਕੋਈ ਬੋਤਲ ਮੇਰੇ ਮੋਹਰੇ ਰੱਖ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਰਨ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਜੌਆਂ ਦਾ ਅਰਕ ਹੀ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ 'ਚ ਜੌਆਂ ਦੇ ਸੱਤੂ ਵੀ ਸਾਰੇ ਪੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ 'ਪਾਣੀ' ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਤੂ ਹੀ ਸਮਝੋ। ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੰਗ ਦੀ ਬੋਤਲ ਮੇਰੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖਕੇ ਕਹਿਣ ਕਿ ਇਹਨੂੰ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਵੀ ਪੀ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ! ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਤਾਂ ਛਕ ਕੇ ਦੇਖੋ ?

ਮੇਰੇ ਵਲੋਂ ਪੱਕਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰੀ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਹ ਇਕ ਦਿਨ ਥੋੜਾ ਝੁੰਜਲਾ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਸੰਤ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੀ ਸ਼ੌਂਪ 'ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਦੇਖਿਉ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਰਾਗੀ ਢਾਡੀ ਅਤੇ ਕਈ 'ਜਬੇਦਾਰ' ਵੀ ਫਲਾਣੇ ਬਰਾਡ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਲੈਣ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਲੋਕ ਕਿਤੇ ਥੋੜੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਡੀ 'ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦਿਆਂ' ਤੁਹਾਡੇ ਦੋ ਘੁੱਟ ਪੀਣ ਨਾਲ ਕੀ ਗੁਨਾਹ ਹੋ ਚੱਲਿਆ ਐ ਭਲਾ ? ਗਿਆਨਾ ਨੰਦ ਕਹਿੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੂੰਹੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣਕੇ ਮੈਂ ਹੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ-

'ਬਸ ਬਸ ਬਸ.... ਭਾਈ ਸਿੱਖੋ, ਮੈਂ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੀਂਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਇੱਕ-ਔਂਧ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਐਸਾ ਵੀ ਹੋਣਾ ਹੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹਦੀ 'ਨਾ ਪੀਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ' ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਬਈ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਕੋਈ

ਚਾਹੀਦਾ ਈ ਐ ਕਿ ਨਹੀਂ ?' ਦੂਸਰੀ ਨਿਗੂਣੀ ਜਿਹੀ 'ਕਮਾਲ' ਮੇਰੇ ਨਿੱਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ-ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਲਾਗੇ

ਵਗਦੇ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਵੱਲੂ ਦੇ ਪਾਸੇ 'ਫਲਾਹੀਆਂ' ਨਾਮ ਦੀ ਝਿੜੀ(ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਖੁਲੀ ਚਰਾਂਦ ਹੁੰਦੀ ਸੀ) ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਂ ਪੀਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਕਬਰ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੱਸਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸੰਨ ਸੰਤਾਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ ਰਹਿੰਦੇ ਕਈ ਮੁਸਲਿਮ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ 'ਚੋਂ ਅਰਾਈਂ ਪ੍ਰਵਾਰ ਇੱਥੇ ਜੁਮੇਂ ਨੂੰ ਕਵਾਲੀਆਂ ਗਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਬਚਪਨ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਉਹ ਬੇਅਬਾਦ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਲੋਕੀ ਉੱਥੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਸਾਡੇ

ਦੇਖਦੇ ਦੇਖਦੇ ਉੱਥੇ ਇਕ 'ਮਜ਼ੋਰ' ਵੀ ਬਹਿ ਗਿਆ ਜੋ ਹਰੇਕ ਸਾਲਾ 'ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਾ' ਵੀ ਕਰਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਕਬਰ ਉੱਤੇ।

ਦੇਖਾ ਦੇਖੀ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਵੀਰਵਾਰ ਜਾਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਕ ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵੀ ਪੰਜਾਂ ਪੀਰਾਂ ਦੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਜਿਸ ਟੱਬਰ ਦਾ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡਾ ਮੇਰੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਦਾ ਹਮਜਮਾਤੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਹਦੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਬਹਿਣੀ-ਉੱਠਣੀ ਸੀ। ਉਹ ਮੁੰਡਾ ਅਕਸਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਜਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਵਾਲ-ਜਵਾਬ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਜੀਅ ਤਾਂ ਗਾਹੇ ਬਗਾਹੇ ਪੰਜਾਂ ਪੀਰੀਂ 'ਚਿਰਾਗ'

ਵਗੈਰਾ ਕਰਨ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਪਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਦੇ ਉੱਥੇ ਜਾਂਦਾ ! ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਝ ਅਰਸੇ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਕਹਿੰਦੇ ਕਹਾਉਂਦੇ 'ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਵਾਰ' ਨੇ ਵੀ ਪੰਜ ਪੀਰਾਂ ਦੀ ਕਬਰ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਲਾਹੀਆਂ ਵਾਲੀ ਕਬਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਬਣੇ ਇਸ 'ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਵਾਰ' ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਕਾ ਦੇਖ ਲੈ ਫਲਾਣਿਆਂ ਦਾ ਟੱਬਰ ਵੀ ਚਿਰਾਗ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਐ ਹੁਣ ਤਾਂ ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪੰਜੀ ਪੀਰੀਂ ਚੱਲਿਆ ਕਰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ?

ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿਹਦਾ ਭਾਅ ਜੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਬੀਰੇ ਹੁਣਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਉੱਥੇ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ ਫੇਰ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਉ, ਮੈਂ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਚਲਾ ਜਾਇਆ ਕਰਾਂਗਾ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ !!

'ਤਦ ਮੈਂ ਦੇਖ ਅਚੰਭਤ ਹੋਇਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਪਰ ਰੋਇਆ। ਦੇਖੋ ਯਾਰੋ ਇਹ ਗੁਰ ਪੰਥ। ਗੁਣਦਾ ਮੂਲ ਨਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ। ਜਗ੍ਹਾ ਜਗ੍ਹਾ ਪਰ ਭਟਕਤ ਐਸੇ। ਭੁੱਖਾ ਕਾਗ ਕੁਰੰਗ ਪਰ ਜੈਸੇ।' -ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਲਿਖਤ ਕਿਤਾਬ 'ਗੁੱਗਾ ਗਪੜਾ ਤੇ ਸੁਲਤਾਨ ਪੁਆੜਾ' ਸਫਾ-45

ਕਰਜ਼ਾ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰਮਨ ਬੁੱਟਰ ਜਾਂ ਸਿਮੀ ਪੰਧੇਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੋ।

403-232-6220

ਡਾਸਨਜ਼ ਲੈਂਡਿੰਗ ਵਿਖੇ ਅਖੀਰਲਾ ਪੜਾਅ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੂਰੀਆਂ ਸੁਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਘਰ ਕੀਮਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ 5 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੋਂ

ਪੂਰੀਆਂ ਸ਼ਾਹੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਆਖਰੀ ਮੌਕਾ ਹੈ

ਝੀਲਾਂ ਦੇ ਸਹਿਰ ਚੈਸਟਰਮੀਅਰ ਵਿੱਚ ਡਾਸਨਜ਼ ਲੈਂਡਿੰਗ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਕੂਲ, ਪਾਰਕ, ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੈ। ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ 5 ਪਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਹੋਵੋ, ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਦੁਪਹਿਰਾ ਬਿਤਾਓ, ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਖੇਡੋ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਡਾਗ-ਪਾਰਕ ਨਾਲ ਸੁੰਦਰ ਰਸਤੇ ਉੱਤੇ ਸੈਰ ਕਰੋ। ਨੇੜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਜ਼ਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਪਾਰਕ ਬਣਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਡਾਸਨਜ਼ ਲੈਂਡਿੰਗ ਸੱਚਮੁੱਚ ਆਰਾਮ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਸੁਮੇਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

LANED HOMES

DUPLEXES

FRONT GARAGE HOMES

SEMI-ESTATE HOMES

liveindawsonslanding.ca

• Broadview Homes • Sterling Homes • NuVista Homes • Truman • Trico Homes • Genesis Builders

WE CREATE LEGACY COMMUNITIES THAT INSPIRE PRIDE, ENRICH LIVES AND ENDURE IN VALUE. QUALICO communities

CAM TRANSPORT REGINA, SK

Currently Hiring Drivers and Owner Operators for Canada (Prairies) and USA Runs.

- Must Have-Clean Driver Abstract
- Clear Criminal Record

ਟਰੱਕ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ (Class 1A) ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

Cam Transport Offers:

- Great Pay, Steady Miles,
- Dedicated Work
- Dedicated trucks for drivers
- Every Weekend Home
- Excellent Equipments
- Paid Layover

Contact:
Kuldeep Romana 306 999 1800
Amrinder Sidhu 306 450 0453
Gurbinder Gagowal 306 520 4313

Office: 306 910-0100 Email: Info@camtransport.ca
1014 Kearns Cres Regina (SK) S4K 0A1

Call Romi Sidhu For Insurance & Financial Needs

State Farm IS NOW Desjardins Insurance

Monday-Friday 9:00 am to 5:30 PM
Weekends: All Other Times Appointments only

4851 Westwinds Drive NE, Suite 217, Calgary, AB T3J 4L4
B:403-568-4330 C:403 615 7664
Email:romi.sidhu@desjardins.com

- * HOME * DISABILITY * VEHICLE FINANCE
- * AUTO * RRSP * CRITICAL ILLNESS
- * LIFE * RESP * MUTUAL FUNDS

Romi Sidhu, Agent

COLDWELL BANKER | YAD REALTY

RESIDENTIAL, COMMERCIAL & PROPERTY MANAGEMENT

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਘਰ 88 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਵਿਕਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਫੀਸ ਦੇ ਵੇਚਾਂਗੇ

YADREALTY.CA

ANDY BHALLA
OWNER, BROKER, REALTOR®
403-899-7171

HIRING BEST REAL ESTATE AGENTS
3130, 6520 36 Street NE, Calgary AB

AMRIT BEDI
OWNER & REALTOR®
403-414-9191

BHINDER EXTERIOR

ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਗੜੇਮਾਰੀ ਕਾਰਣ ਘਰਾਂ ਦੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਹੁਣ ਕੀ ਕਰੀਏ ?

ਤੁਸੀਂ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ ਭਿੰਡਰ ਐਕਸਟੀਰੀਅਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਾਲ ਹੀ ਕਰਨੀ ਹੈ।

ਇੰਜੇਰੇਂਸ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪੇ ਹੀ ਡੀਲ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਸੋਹਣਾ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਨਕੋਰ ਬਣਾ ਦੇਣਗੇ।

ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਸਾਈਡਿੰਗ ਚੋਜ ਕਰਕੇ ਸਟੈਕੋ ਵੀ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

* ਸਾਨੂੰ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

All kind of Exterior Service

- * Siding * Soffit
- * Fascia * Cedar
- * Smart Board
- * Paper Wire
- * Stucco & Roofing
- * Eavestrough

FREE Estimate

Call: 403 680 0436
Email: sandeptoer72@gmail.com

TIMMY SHARMA
 AUTO MAKERS, WARIS PRODUCTIONS, TIMMY SHARMA, AUTO WORLD SALE, PARWAAZ ENTERTAINMENT, & AR ENTERTAINMENT PRESENTS

ਬੰਦੇ ਬਣੋ ਬੰਦੇ

WRITTEN & DIRECTED RANA RANBIR
 CO-ACTOR RAJVIR BOPARAI

MC JASWANT SHARMA

Sunday 29 MARCH 2026

VENUE JACK SINGER CONCERT HALL

Talwinder Parmar : 403-805-0102
Sukh Tiwana : 403-430-0030
Timmy Sharma : 403-992-8192

TICKET AVAILABLE ONLINE AT WERKLUNDCENTRE.CA

DOOR OPEN 05:00PM
 SHOW START 06:00PM

Bains Vision Centre

ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਡਾਕਟਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਹੁਣ ਨਾਰਥ ਈਸਟ ਕੈਲਗਰੀ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਹਨ।

ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਬਰੈਂਡਡ ਐਨਕਾਂ ਵੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ

Dr. Jaswinder S Bains

Ph.D., OD.

Tel: 403-274-4514
Fax: 403-274-4680
 5218 Falsbridge Dr NE Calgary AB T3J 3G1

ਨਵੇਂ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਕਿਚਨ ਕੈਬਿਨੇਟ ਦਾ ਕੰਮ

ਕੋਈ ਮੈਟਲ ਡੋਰ, ਜਾਂ ਸਾਧਾਰਣ ਡੋਰ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੋਲਡਿੰਗ, ਬੁੱਕ ਸੈਲਫ, ਪੌੜੀਆਂ ਦੀ ਰੇਲਿੰਗ, ਜਾਂ ਹਾਰਡਵੁੱਡ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

Specialist In:
 All Type of Residential & Commercial Woodwork
 Interior Finishing: Kitchen Cabinets:
 Railing & Decorating

Manpreet Thind
 Ph: (403) 455-1000
www.perfectfinishing.ca

Perfect Finishing Corp.
NewStar Cabinets Ltd.
 3341 19 St NE Calgary AB T2E 6S8

- Personal Tax Returns
- Corporate Tax Returns
- Bookkeeping
- GST/HST Filing
- Payroll
- WCB Returns
- Tax Planning
- New Business Consultation & Registration

SIDHU ACCOUNTING

PH: (403) 568 - 2667
 Email: info@sidhuaccounting.com
 Address: 202, 4656 Westwinds Drive NE
 Calgary, Alberta T3J 3Z5

Asia Pacific Immigration Consulting Ltd.

ਏਸ਼ੀਆ ਪੈਸੇਫਿਕ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਕੰਸਲਟਿੰਗ ਲਿਮਟਡ

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ

- ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਸੁਪਰ ਵੀਜ਼ਾ
- ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਪਾਂਸਰਸ਼ਿਪ
- ਐਲ ਐਮ ਓ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ
- ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ
- ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਵਾਸਤੇ ਅਪੀਲ

Maninder S. Dhillon
 Regulated Immigration Consultant of Canada
 Member ICCRC #R 409807
 Member CAPIC
 Commissioner for Oaths (Alberta)
 Fax: 1-877-557-2001

403-225-1111
 Toll Free 1-855-723-0001

Unit 144, 3670, 63rd Ave, NE, Calgary, AB (Behind ATB Head Office)
 Email: info@apacimmigration.ca Website: www.apacimmigration.ca

Delta-A Stucco Ltd.

All Types of Stucco Work
Specialist in: Acrylic and Texture Acrylic

Quality Workmanship Ajmer Garcha Free Estimate

81 Taralea Manor NE Calgary AB T3J 5C4
Ph : 403-615-0583, Fax : 403-351-8157
Email : deltaastucco ltd.@hotmail.com

NORTH EAST AUTOMOTIVE

Bring your vehicle into NorthEast Automotive and be on smoother, stress free roads

First Choice for Engine Repair

Contact: DEEP
 4205-17 Ave SE
 Calgary (AB)

ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਦੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਰਿਪੇਅਰ ਅਤੇ ਇੰਜਣ ਦੇ ਨੰਬਰ 1 ਕੰਮ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

Fax: 403 313 9993
 Email: deep@neauto.ca
www.neauto.ca Ph. 403-263-1000, 403-250-7038

2027 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਸਵਾਲ !

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 140 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਉੱਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰਾਜ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੋ ਸੂਬੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਮੌਕੇ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਵਿਦਰੋਹ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਤੂਤੀ ਬੋਲਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਨ। ਉਹੀ ਸਥਿਤੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਮੌਕੇ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਝੁਲ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸੂਬੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਰਾਜ ਭਾਗ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਇਸੇ ਸਾਲ 2026 ਚ ਹੋਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਅਗਲੇ ਸਾਲ 2027 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਵਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਜੇਤੂ ਰਥ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀ ਜਨਤਾ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਜਿਓਤੀ ਬਾਸੂ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜ ਵਾਰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਰਕੂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਤਵੱਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਭਾਗ ਦੌਰਾਨ ਵੱਡੇ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਡੇਰਾਵਾਦ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਭਾਵੇਂ ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਡੇਰੇ ਲਗਭਗ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਹੀ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਯਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਾਗਾ ਦੇਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਹੈ। ਹੁਣ ਭਾਵੇਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਜੁੰਡਲੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਭਾਜਪਾ ਵੀ ਡੇਰਾ ਫੈਕਟਰ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਵਾਰ ਵਾਰ ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਸਰਸੇ ਵਾਲੇ ਸਾਧ ਨੂੰ ਪੈਰੋਲ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਦੇ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ ਨੂੰ ਰਵਿਦਾਸ ਗੁਰੂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਬੱਲਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਵੱਲੋਂ ਡੇਰੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪਦਮ ਸ਼ਿਰੀ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਮੁੱਹਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਦਮਪੁਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦਾ ਨਾਮ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਪੂਰ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਰੁਖ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਰਾਧਾ ਸੁਆਮੀ ਡੇਰੇ

ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਯਾਰ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਮਜੀਠੀਏ ਦੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਣਾਚਾਰ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਵੱਡਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਮਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝੂਠ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਤੋਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਖਿਲਾਫ ਲਾਏ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਕੱਲੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਮਾਈ ਕੰਟਰੀ ਮਾਈ ਲਾਈਫ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੰਦਰਾ

ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੱਲੋਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਦੁਰਗਾ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਸਗੋਂ ਕਦਮ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਜਪਾ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਜਿੱਤਣੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਾਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਆਪਣੇ ਕਾਂਗਰਸ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਜਿੱਤ ਦਾ ਰਾਹ ਵੀ ਖੁੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਜਾਂ ਹਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣੇਗੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੇਕਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਭਰਮ ਪਾਲੀ ਬੈਠੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਿੱਤ ਜਾਵਾਂਗੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮੂਰਖਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅੱਜ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਲੋਕ ਰਾਇ ਜਾਨਣ ਦੀ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅੰਦਰ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਠੋਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਨੇਤਾ

ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਵਿਜੇਇੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਆਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪਾਰਟੀ 25-30 ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਅੱਜ 35-40 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਬਿਨਾਂ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜਾਂ ਦੇ ਹੀ ਖਾਲੀ ਪਏ ਹਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਅੰਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਚੋਣ ਲੜਨੀ ਹੈ ਦੂਸਰਾ ਜਿੰਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੌਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪਦ ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਕ੍ਰਿਸ਼ਣਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣਾ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਬਾਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਾਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਹੁਣ ਵੀ ਵਕਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਗਈ ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਇਕੱਲਾ ਪਛਤਾਵਾ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਟ ਜਾਵੇ। ਸੋ ਲੋੜ ਹੈ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਨੂੰ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਵਕਾਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸਮਝ ਕੇ ਲੜਿਆ ਜਾਵੇ।
ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਰਾਜ
ਵਟਸਐਪ ਨੰ 98786-91567

MIDWEST DIESEL REPAIR INC.
 Gurprit Gill (Sony) Midwest
 We Service all Makes of Semi Trucks and Trailers
ਸੈਮੀ ਟਰੱਕਾਂ ਅਤੇ ਟਰੇਲਰਾਂ ਦੇ ਐਕਸਲ ਸਪਿੰਡਲ ਵੀ ਰਿਪੇਅਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

ਟਰੱਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਰਟਸ ਵਾਜਬ ਰੇਟ 'ਤੇ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

- Wheel Alignment
- Differential
- Rebuilt
- Engine-Transmission
- Heating and Air Conditioning

1009 WELLINGS ROAD, REGINA, SK, S4K 0A2
 Ph. (306) 525 5077
 Cell (306) 201 5870
 Fax (306) 525 5075

DENTRO CARRIERS LTD
 REGINA, SK

HIRING OWNER OPERATOR NOW

ਓਨਰ ਅਪਰੇਟਰ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

- ◆ New Automatic Trucks
- ◆ City Work
- ◆ Long Haul US- Canada Runs
- ◆ Dedicated Runs
- ◆ Great Miles Rate

Referral Bonus
Health Benefits

LEASE TO OWNER OPERATOR PROGRAM

Ajitpal Singh
 Tel: 306 751 4150 Mob: 306 201 7600
 Fax: 306 757 7171
 Email: dentrocarriersltd@gmail.com

SUPERVISA INSURANCE

RESP & RRSP
 CRITICAL ILLNESS INSURANCE
 LIFE INSURANCE
 MORTGAGE INSURANCE
 TRAVEL INSURANCE

Punjab Insurance Inc
 "Your Local Insurance Advisor"
 VISITOR INSURANCE
 ਘਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਆਨ ਲਾਈਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ
 90 DAYS NEW IMMIGRANT INSURANCE

NAVDEEP JASWAL
 Financial Advisor
 403 909 4141

ONE-STOP TRUCK SALES
 ਘੱਟ ਰੇਟ ਉੱਪਰ ਕੁੱਝ ਹੀ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰੱਕ ਲੋਨ ਦੀ ਅਪਰੂਵਲ ਲਵੋ।

YOUR ONE STOP SHOP FOR TRUCK SALES AND FINANCING
 ਵਨ-ਸਟਾਪ ਟਰੱਕ ਸੇਲਜ਼ ਵਾਲੇ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਹੈਵੀ ਡਿਊਟੀ ਟਰੱਕ ਟਰੇਲਰ, ਟਰੱਕ ਦੇ ਮਾਲਕ

Davinder Gill & Jatinder Gill
 306 490 2205, 306 880 3869

56 Bryan Bay, Rosser, MB R3C 2E6 Office: 204-987-7300
 Email: admin@onestoptrucksales.com Mob: 204-396-5404